

Βρυξέλλες, 3 Ιουνίου 2026
(OR. en)

9935/26

ECOFIN 710
UEM 197
SOC 301
EMPL 133
COMPET 654
ENV 596
EDUC 193
ENER 302
JAI 695
GENDER 48
JEUN 90
SAN 368
ECB
EIB

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	3 Ιουνίου 2026
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2026) 200 final
Θέμα:	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 2026 - Εαρινή Δέσμη

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2026) 200 final.

σνημμ.: COM(2026) 200 final



ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 3.6.2026
COM(2026) 200 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ**

Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 2026 - Εαρινή Δέσμη

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σε μια περίοδο σημαντικών γεωπολιτικών αλλαγών και εντάσεων, η ΕΕ πρέπει να συνεχίσει να ενισχύει την ανταγωνιστικότητα και τη στρατηγική αυτονομία της για να διατηρήσει την οικονομική και κοινωνική ανθεκτικότητα και συνοχή της. Το οικονομικό περιβάλλον χαρακτηρίζεται από βαθιά γεωπολιτική αβεβαιότητα και εντεινόμενο παγκόσμιο ανταγωνισμό, επίμονες παγκόσμιες εντάσεις, αυξημένους κινδύνους για την ασφάλεια και ολόένα και πιο σοβαρές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Επιπλέον, η συνεχιζόμενη αστάθεια των τιμών της ενέργειας και οι αυξανόμενοι παγκόσμιοι δασμοί εξακολουθούν να αυξάνουν το κόστος ζωής, να ασκούν πίεση στις αλυσίδες εφοδιασμού και να αυξάνουν το λειτουργικό κόστος, επηρεάζοντας ιδίως τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ). Οι εξελίξεις αυτές αποκαλύπτουν διάφορες αδυναμίες και επιτείνουν τις μακροχρόνιες προκλήσεις της Ευρώπης που συνδέονται με την υποτονική αύξηση της παραγωγικότητας και την υποτονική καινοτομία. Ωστόσο, η ΕΕ επέδειξε επίσης ανθεκτικότητα κατά την αντιμετώπιση πολλαπλών κρίσεων. Εφαρμόζει ένα φιλόδοξο θεματολόγιο ανταγωνιστικότητας και σημειώνει πρόοδο στην ψηφιακή καινοτομία, τους στόχους απανθρακοποίησης και την οικονομική ασφάλεια.

Η εαρινή δέσμη μέτρων του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2026 αποσκοπεί στην αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων της ΕΕ μέσω συντονισμένης δράσης για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας, τη διασφάλιση της στρατηγικής αυτονομίας, την αύξηση της ανθεκτικότητας και την ενίσχυση της ετοιμότητας, με παράλληλη διαφύλαξη της δημοσιονομικής βιωσιμότητας. Η Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας ⁽¹⁾ εξακολουθεί να αποτελεί το πλαίσιο καθοδήγησης για αυτόν τον κύκλο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Βασίζεται στο τεράστιο δυναμικό της ενιαίας αγοράς, προωθεί τη μακροοικονομική και δημοσιονομική σταθερότητα και ευθυγραμμίζει τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις με τις στρατηγικές προτεραιότητες της ΕΕ, οι οποίες είναι η γεφύρωση του χάσματος καινοτομίας, η απανθρακοποίηση της οικονομίας μας, η μείωση των στρατηγικών εξαρτήσεων, η προώθηση των δεξιοτήτων και των ποιοτικών θέσεων εργασίας, η διασφάλιση της κοινωνικής δικαιοσύνης και συνοχής και η απλούστευση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Αυτές συγκαταλέγονται και στις βασικές φιλοδοξίες του χάρτη πορείας «Μία Ευρώπη, μία αγορά», η ταχεία υλοποίηση του οποίου παραμένει ζωτικής σημασίας. Η ΕΕ επιδιώκει αυτούς τους στόχους, τηρώντας παράλληλα τη δέσμευσή της για την εφαρμογή του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο του 2026 παρέχει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για την ευθυγράμμιση των εθνικών και περιφερειακών μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων με τις προτεραιότητες της ΕΕ. Αξιοποιώντας την πρόοδο που έχει επιτευχθεί μέσω του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ), ο οποίος έχει τονώσει την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων, και την ενδιάμεση επανεξέταση της πολιτικής συνοχής, το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο του 2026 θα συνεχίσει να παρέχει σημαντική βάση ανάλυσης για τον προσδιορισμό και την ιεράρχηση

¹[Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας για την ΕΕ](#), COM(2025) 30 final.

των μεταρρυθμιστικών και επενδυτικών αναγκών σε ευρύ φάσμα τομέων πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για την αντιμετώπιση των οικονομικών, κοινωνικών και εδαφικών ανισοτήτων. Λαμβάνοντας υπόψη την ανάλυση αυτή, η ΕΕ, τα κράτη μέλη και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να συντονίσουν τις επενδύσεις και τις μεταρρυθμίσεις τους για τη βελτίωση της οικονομικής ασφάλειας της ΕΕ και την ενίσχυση των στρατηγικών αξιακών αλυσίδων σε επίπεδο ΕΕ στο πλαίσιο των κοινών προτεραιοτήτων τους για την ανταγωνιστικότητα. Στην παρούσα εαρινή δέσμη, η Επιτροπή δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην αξιολόγηση της προόδου που έχει σημειωθεί στην εφαρμογή του ολοκληρωμένου συνόλου των ειδικών ανά χώρα συστάσεων (στο εξής: CSR) του 2025. Θα διασφαλιστούν η συνοχή και οι συνέργειες μεταξύ του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και άλλων πλαισίων διακυβέρνησης, όπως οι συστάσεις για την ψηφιακή δεκαετία και την ΚΓΠ.

Η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να προσυπογράψει και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης να εγκρίνει τις συστάσεις της Επιτροπής για τις CSR του 2026. Καλεί επίσης όλα τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν τις CSR πλήρως και εγκαίρως, στο πλαίσιο στενού διαλόγου με τους κοινωνικούς εταίρους, τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.

2. ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Απάντηση στις αναδυόμενες απειλές

Αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης

Τα ορυκτά καύσιμα βρίσκονται στο επίκεντρο της τρέχουσας ενεργειακής κρίσης, η οποία αναδεικνύει την επείγουσα ανάγκη για μια αποφασιστική ευρωπαϊκή απάντηση με στόχο τη διασφάλιση καθαρής, εγχώριας και οικονομικά προσιτής ενέργειας και της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού, καθώς και την κατοχύρωση της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας της ΕΕ. Η ενεργειακή μετάβαση παραμένει η πλέον αποτελεσματική στρατηγική για την επίτευξη της στρατηγικής αυτονομίας της Ευρώπης, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας, τη διαρθρωτική μείωση των τιμών της ενέργειας και την παροχή της καθαρής, άφθονης και εγχώριας ενέργειας που θα αποτελέσει το καύσιμο για την οικονομία του μέλλοντος. Το REPowerEU, το οποίο δρομολογήθηκε τον Μάιο του 2022 ως απόκριση στην ολομέτωπη εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, έχει ήδη καταδείξει ότι η κοινή δράση μπορεί να μειώσει αποτελεσματικά τη ζήτηση και τις εισαγωγές ενέργειας, να σταθεροποιήσει τις αγορές ενέργειας, να ενισχύσει την ανθεκτικότητα και να τονώσει τον εξηλεκτρισμό. Χάρη στις επενδύσεις στον τομέα της ενέργειας που υποστηρίζονται από διάφορα ταμεία της ΕΕ, η ΕΕ βρίσκεται σε σημαντικά καλύτερη θέση από ό,τι στο παρελθόν για να αντεπεξέλθει στην αστάθεια της αγοράς ενέργειας. Ειδικότερα, ο μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» συνέβαλε στη χρηματοδότηση κρίσιμων διασυνοριακών ενεργειακών υποδομών, ενισχύοντας με τον τρόπο αυτό τις διασυνδέσεις και στηρίζοντας την ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης και βιώσιμης ευρωπαϊκής αγοράς ενέργειας και μιας πραγματικής Ενεργειακής Ένωσης.

Μέσω της πρωτοβουλίας Accelerate EU ⁽²⁾, η Επιτροπή πρότεινε συντονισμένη προσέγγιση για την άμεση ανακούφιση των ευάλωτων νοικοκυριών και επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν απότομες αυξήσεις των τιμών της ενέργειας, και για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας του ενεργειακού συστήματος. Για να κατοχυρωθεί η ασφάλεια του εφοδιασμού, είναι απαραίτητο να επιτευχθεί μεγαλύτερος συντονισμός σε επίπεδο ΕΕ, μεταξύ άλλων για την επαναπλήρωση των εγκαταστάσεων αποθήκευσης αερίου για τον χειμώνα και τη συλλογική αποδέσμευση των αποθεμάτων πετρελαίου. Θα είναι εξίσου σημαντικό να διασφαλιστεί η διαθεσιμότητα κρίσιμων καυσίμων, όπως το καύσιμο αεριωθουμένων και το ντίζελ, και να αποφευχθούν διαταραχές στις διασυνοριακές μεταφορές και στην ενιαία αγορά. Ταυτόχρονα, τα κράτη μέλη πρέπει να μεριμνήσουν ώστε τα μέτρα έκτακτης ανάγκης που λαμβάνονται για τη μείωση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της ενεργειακής κρίσης στα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις να είναι προσωρινά, στοχευμένα, έγκαιρα, αναλογικά και δημοσιονομικά βιώσιμα, και να μην αυξάνουν τη ζήτηση για ορυκτά καύσιμα. Με το προσωρινό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων για την κρίση στη Μέση Ανατολή ⁽³⁾, η Επιτροπή θέσπισε στοχευμένους και προσωρινούς κανόνες για να διευκολύνει τη στήριξη των πλέον εκτεθειμένων τομέων της οικονομίας. Τέλος, η ΕΕ πρέπει να επιταχύνει την ενεργειακή μετάβαση για να συνεχίσει να μειώνει την εξάρτησή της από τα ορυκτά καύσιμα — αυτός είναι ο μόνος τρόπος να διασφαλιστεί η πραγματική ενεργειακή μας ανεξαρτησία. Η ΕΕ, τα κράτη μέλη, η βιομηχανία και όλα τα άλλα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να συνεχίσουν τις κοινές τους προσπάθειες για τη βελτίωση των ενεργειακών υποδομών σε ολόκληρη την Ευρώπη, μεταξύ άλλων με την προώθηση των ενεργειακών λεωφόρων που ορίζονται στη δέσμη μέτρων για τα ευρωπαϊκά δίκτυα. Το επικείμενο σχέδιο δράσης για τον εξηλεκτρισμό θα θέσει έναν φιλόδοξο στόχο εξηλεκτρισμού και θα καθορίσει μέτρα για την αντιμετώπιση των φραγμών στους τομείς της βιομηχανίας, των μεταφορών και των κτιρίων. Η Επιτροπή θα υποβάλει επίσης νομοθετική πρόταση σχετικά με τα τέλη δικτύου και τη φορολογία, διασφαλίζοντας τη χαμηλότερη φορολόγηση της ηλεκτρικής ενέργειας σε σχέση με το φυσικό αέριο, μεταξύ άλλων. Η Επιτροπή θα συντονίσει διαδικασία σε επίπεδο ΕΕ (κεφάλαιο του AccelerateEU σχετικό με τις επενδύσεις) για να συνδράμει τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν στο έπακρο και να ανακατανεύμουν τη διαθέσιμη χρηματοδότηση της ΕΕ (π.χ. από ταμεία της πολιτικής συνοχής), όπου είναι εφικτό και σύμφωνα με τις προτιμήσεις των κρατών μελών και των περιφερειών. Παράλληλα, η πράξη για την κυκλική οικονομία θα στηρίξει τις βιομηχανίες στην αντικατάσταση των παρθένων ορυκτών υλικών με κυκλικά και βιολογικής προέλευσης υλικά. Οι προσπάθειες αυτές θα πρέπει να συμβαδίζουν με την ταχεία και πλήρη εφαρμογή του σχεδίου REPowerEU και των CSR που σχετίζονται με την ενέργεια με σκοπό την παροχή καθαρής και οικονομικά προσιτής ενέργειας, κυκλικών λύσεων, τη βελτίωση της ενεργειακής ασφάλειας και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας σε εξωτερικούς κλυδωνισμούς των τιμών. Η εν λόγω πράξη θα πρέπει επίσης να συνάδει με άλλες πρωτοβουλίες, όπως το

² [AccelerateEU](#), COM(2026) 370 final.

³ Ανακοίνωση της Επιτροπής — Προσωρινό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων για την κρίση στη Μέση Ανατολή (EE C, C/2026/2593, 5.5.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2593/oj>).

RESourceEU, που αποτρέπουν την εργαλειοποίηση των υπερβολικών εξαρτήσεων της ΕΕ από πρώτες ύλες.

Ενίσχυση της οικονομικής ασφάλειας

Η οικονομική ασφάλεια εξακολουθεί να αποτελεί πειστική προτεραιότητα για την ΕΕ εν μέσω συνεχιζόμενων γεωπολιτικών εντάσεων, ευπαθειών της αλυσίδας εφοδιασμού και στρατηγικών εξαρτήσεων. Τα κράτη μέλη εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν κινδύνους που απορρέουν από στρατηγικές εξαρτήσεις, ιδίως στους τομείς της ενέργειας, των κρίσιμων πρώτων υλών, των λιπασμάτων και των βασικών τεχνολογιών, οι οποίες εκθέτουν τις οικονομίες τους σε αστάθεια των τιμών, κινδύνους για την επισιτιστική ασφάλεια, διαταραχές και εξωτερικές πιέσεις. Μολονότι έχει σημειωθεί πρόοδος στη διαφοροποίηση των πηγών ενέργειας, στη μείωση της εξάρτησης από έναν μόνο προμηθευτή και στην επιτάχυνση της καθαρής και ψηφιακής μετάβασης, εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις. Οι ενεργοβόρες βιομηχανίες παραμένουν ευάλωτες στις υψηλές τιμές της ενέργειας και οι καθυστερήσεις στην ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, στην ανθεκτικότητα του δικτύου και στις επενδύσεις στην αποθήκευση παρεμποδίζουν τη μακροπρόθεσμη ενεργειακή ασφάλεια. Οι εξαρτήσεις από κρίσιμες πρώτες ύλες, οι οποίες συχνά συγκεντρώνονται σε προμηθευτές εκτός ΕΕ, απειλούν στρατηγικούς τομείς που είναι απαραίτητοι για την ψηφιακή και την καθαρή μετάβαση, υπογραμμίζοντας την ανάγκη για πρόοδο της κυκλικής οικονομίας, εγχώρια παραγωγή και διαφοροποίηση της αλυσίδας εφοδιασμού. Για την ενίσχυση της οικονομικής ασφάλειας, τα κράτη μέλη πρέπει να εμβαθύνουν την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς, να επιταχύνουν τις στρατηγικές επενδύσεις στην παραγωγική ικανότητα καθαρών τεχνολογιών, στην τεχνολογική κυριαρχία και στην κυβερνοασφάλεια, στην ανθεκτικότητα των υποδομών και στην ετοιμότητα για την αντιμετώπιση κρίσεων. Η προτεινόμενη πράξη για την επιτάχυνση της βιομηχανικής παραγωγής αποσκοπεί στην προώθηση της οικονομικής ασφάλειας της Ευρώπης με την ενίσχυση των βιομηχανικών ικανοτήτων της σε βασικούς τομείς, διατηρώντας παράλληλα την πορεία προς τη μετάβαση σε απανθρακοποιημένη μεταποίηση.

Βελτίωση της αμυντικής ετοιμότητας της ΕΕ

Τα κράτη μέλη εξακολουθούν να ενισχύουν την αμυντική τους ετοιμότητα και τις αμυντικές τους δυνατότητες, όπως ζητείται στις CSR του 2025. Τα κράτη μέλη έχουν σημειώσει πρόοδο στην ενίσχυση της αμυντικής ετοιμότητας και των αμυντικών δυνατοτήτων τους, ιδίως χάρη στα πρόσθετα δημοσιονομικά περιθώρια ύψους έως και 1,5 % του ΑΕΠ την περίοδο 2025-2028 που συνδέονται με την ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής σε 17 κράτη μέλη. Οι προσπάθειες αυτές θα πρέπει να συνεχιστούν, μεταξύ άλλων μέσω επενδύσεων για την εντατικοποίηση και τον εκσυγχρονισμό της παραγωγικής ικανότητας ώστε να καλυφθεί η αύξηση της ζήτησης. Πρέπει να συνεχιστούν οι πρωτοβουλίες κοινών προμηθειών, οι οποίες καθιστούν εμφανή τη ζήτηση στη βιομηχανία, μειώνουν τον κατακερματισμό της αγοράς και μπορούν να ελαττώσουν το μοναδιαίο κόστος. Η πρόοδος σε αυτά τα μέτωπα είναι αναγκαία και σύμφωνη με τους στόχους της Επιτροπής για την ευρωπαϊκή αμυντική ετοιμότητα έως το 2030. Για αυτόν τον σκοπό, η πρωτοβουλία σχετικά με το μέσο δράσης για την ασφάλεια στην Ευρώπη (SAFE) παρέχει δάνεια

μακράς διάρκειας σε ανταγωνιστικές τιμές ύψους έως και 150 δισ. EUR σε κράτη μέλη που ζητούν χρηματοδοτική συνδρομή για την προμήθεια αμυντικών δυνατοτήτων. Η Επιτροπή έχει ήδη εγκρίνει 18 από τα 19 εθνικά επενδυτικά σχέδια στον τομέα της άμυνας που υπέβαλαν τα κράτη μέλη για να ζητήσουν δάνεια SAFE, τα οποία αντιστοιχούν σε χρηματοδοτική στήριξη ύψους 130 δισ. EUR. Επιπλέον, η πολιτική συνοχής έχει ανακατευθύνει 11,9 δισ. EUR σε επενδύσεις στον τομέα της άμυνας και σε είδη διπλής χρήσης στο πλαίσιο της μεσοπρόθεσμης επανεξέτασης. Όσον αφορά το μέλλον, διαφαίνεται κρίσιμη ανάγκη για συνεχείς, μακροπρόθεσμες επενδύσεις στην πολιτική ετοιμότητα, μεταξύ άλλων για την ενίσχυση των εθνικών πόρων κυβερνοασφάλειας και διαστήματος, οι οποίες αποτελούν στρατηγικό παράγοντα διευκόλυνσης της αμυντικής ετοιμότητας. Η ανάγκη αυτή υπογραμμίζεται από τις εξελίξεις στις ανατολικές περιοχές που συνορεύουν με τη Ρωσία, τη Λευκορωσία και την Ουκρανία.

Διασφάλιση της μακροοικονομικής σταθερότητας

Τα κράτη μέλη πρέπει να διατηρήσουν τη μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική βιωσιμότητα σε ένα πλαίσιο ανταγωνιστικών αναγκών για τα δημόσια οικονομικά. Τα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν αυξανόμενες απαιτήσεις για δημόσιες δαπάνες λόγω της επείγουσας ανάγκης να ενισχυθούν οι αμυντικές δαπάνες και να τονωθεί η ανταγωνιστικότητα, ενώ παράλληλα έρχονται αντιμέτωπα με το μακροπρόθεσμο δημοσιονομικό κόστος της δημογραφικής αλλαγής⁽⁴⁾ και το αυξανόμενο κόστος των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, σε ένα πλαίσιο ήδη υψηλού δημόσιου χρέους. Παράλληλα, το εξωτερικό περιβάλλον της ΕΕ έχει καταστεί πιο αβέβαιο, γεγονός που επιτείνει τις προκλήσεις για τις οικονομίες και τη χάραξη πολιτικής των κρατών μελών και της ΕΕ. Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συμμόρφωση των κρατών μελών με τις απαιτήσεις που απορρέουν από το ευρωπαϊκό πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης, το οποίο βασίζεται στα μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά διαρθρωτικά σχέδια των κρατών μελών (βλέπε πλαίσιο 1).

Τα μέτρα που ενισχύουν τη διαρθρωτική ανθεκτικότητα του ευρωπαϊκού ενεργειακού συστήματος και επιταχύνουν την απομάκρυνση από τα ορυκτά καύσιμα μπορούν να επωφεληθούν από την υφιστάμενη ευελιξία εντός του δημοσιονομικού πλαισίου. Προκειμένου να διαφυλαχθεί η μακροπρόθεσμη ενεργειακή ασφάλεια της Ευρώπης και να μετριαστούν οι οικονομικές επιπτώσεις που συνδέονται με τη σύγκρουση στη Μέση Ανατολή, τα κράτη μέλη θα αντιμετωπίσουν βραχυπρόθεσμα σημαντικό δημοσιονομικό κόστος. Κατόπιν αιτήματος των κρατών μελών, το πεδίο εφαρμογής της ισχύουσας εθνικής ρήτρας διαφυγής για τις αμυντικές δαπάνες θα μπορούσε να διευρυνθεί ώστε να συμπεριλάβει τα μέτρα που έχουν ληφθεί από τον Φεβρουάριο του 2026 με στόχο τη μείωση της εξάρτησης από εισαγόμενα ορυκτά καύσιμα και, ως εκ τούτου, να συμβάλει στην ασφάλεια και την άμυνα της Ευρώπης. Τα μέτρα που θα μπορούσαν να εξεταστούν περιλαμβάνουν τη στήριξη των νοικοκυριών και των

⁴ [Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — «Δημογραφική αλλαγή στην Ευρώπη: Μια εργαλειοθήκη για δράση».](#)

επιχειρήσεων για τη μείωση της εξάρτησής τους από τα ορυκτά καύσιμα και την προώθηση της απανθρακοποίησης, μέτρα που θα επιταχύνουν τον εξηλεκτρισμό των τομέων τελικής χρήσης, επενδύσεις σε δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας, αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας (π.χ. συσσωρευτές), εξοικονόμηση ενέργειας και επέκταση της δυναμικότητας των καθαρών πηγών ενέργειας.

Οι διασφαλίσεις δημοσιονομικής βιωσιμότητας θα παραμείνουν πλήρως σε ισχύ. Το υφιστάμενο ανώτατο όριο ευελιξίας, ύψους έως 1,5 % του ΑΕΠ σε πρόσθετες δαπάνες, στο πλαίσιο της εθνικής ρήτρας διαφυγής για την άμυνα θα παραμείνει αμετάβλητο. Ως εκ τούτου, ενώ το πεδίο εφαρμογής της ευελιξίας μπορεί να διευρυνθεί, ο κίνδυνος για τη δημοσιονομική βιωσιμότητα θα παραμείνει περιορισμένος. Εντός του υφιστάμενου ανώτατου ορίου (1,5 % του ΑΕΠ), θα εφαρμοστεί ειδικό ετήσιο ανώτατο όριο ύψους 0,3 % του ΑΕΠ συγκεκριμένα για τα μέτρα στήριξης στον τομέα της ενέργειας το οποίο θα είναι διαθέσιμο για την περίοδο 2026-2028 ⁽⁵⁾, και σωρευτικό ανώτατο όριο ύψους 0,6 % του ΑΕΠ κατά την ίδια περίοδο. Τα όρια αυτά εξυπηρετούν τον σκοπό να αντιμετωπιστεί το αναπόφευκτο βραχυπρόθεσμο δημοσιονομικό κόστος και να διασφαλιστεί η ισορροπία μεταξύ της ευελιξίας που παρέχεται για τις ενισχύσεις που σχετίζονται με την ενέργεια και της ευελιξίας που διατίθενται για αμυντικές δαπάνες. Οι δαπάνες που υπερβαίνουν το ανώτατο όριο θα εξακολουθήσουν να υπόκεινται στις συνήθεις αξιολογήσεις συμμόρφωσης βάσει του δημοσιονομικού πλαισίου. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεχίσουν να αξιοποιούν την περίοδο έως το 2028 για να προβούν στις αναγκαίες δημοσιονομικές προσαρμογές ώστε να ανταποκριθούν στο υψηλότερο επίπεδο αμυντικών δαπανών στο μέλλον.

Τα κράτη μέλη θα έχουν την ευκαιρία να ζητήσουν την επέκταση του πεδίου εφαρμογής της υφιστάμενης εθνικής ρήτρας διαφυγής τους κατά τους επόμενους μήνες. Τα κράτη μέλη που δεν έχουν ακόμη ζητήσει την ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής για την άμυνα μπορούν να το πράξουν ανά πάσα στιγμή. Η Επιτροπή θα αξιολογήσει όλα τα αιτήματα που θα λάβει για να διασφαλίσει ότι η παράταση ή η ενεργοποίηση της ρήτρας δεν θέτει σε κίνδυνο τη δημοσιονομική βιωσιμότητα μεσοπρόθεσμα. Η Επιτροπή θα παράσχει σε εύθετο χρόνο περαιτέρω σαφήνεια στα κράτη μέλη σχετικά με τις διαδικαστικές και επιχειρησιακές απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένης της υποβολής από τα κράτη μέλη επαρκώς αναλυτικών δεδομένων και πληροφοριών για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της επιλεξιμότητας των προτεινόμενων μέτρων υπέρ της ενίσχυσης της διαρθρωτικής ανθεκτικότητας του ευρωπαϊκού ενεργειακού συστήματος και της επιτάχυνσης της απομάκρυνσης από τα ορυκτά καύσιμα, και θα διενεργεί δημοσιονομική εποπτεία.

Κατά το προηγούμενο έτος, οι μακρο-χρηματοοικονομικές ευπάθειες εξελίχθηκαν διαφορετικά στα διάφορα κράτη μέλη, και σε μερικές περιπτώσεις έχουν μειωθεί, ενώ η

⁵ Για να διασφαλιστεί η ίση μεταχείριση, τα κράτη μέλη που ενδέχεται να έχουν ήδη αξιοποιήσει πλήρως την ευελιξία στο πλαίσιο της εθνικής ρήτρας διαφυγής για την αύξηση των αμυντικών δαπανών θα μπορούσαν να λάβουν προσωρινή και περιορισμένη πρόσθετη ευελιξία υπό τους ίδιους όρους, συμπεριλαμβανομένης της προϋπόθεσης ότι οι συνολικοί κίνδυνοι δημοσιονομικής βιωσιμότητας παραμένουν περιορισμένοι.

αβεβαιότητα αυξήθηκε πολύ πρόσφατα. Ορισμένα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες προκλήσεις όσον αφορά τη μακροοικονομική τους σταθερότητα, οι οποίες σε ορισμένες περιπτώσεις έχουν διασυννοριακό αντίκτυπο και, ως εκ τούτου, αποτελούν πηγή ανησυχίας για τη ζώνη του ευρώ και την ΕΕ στο σύνολό της. Στο πλαίσιο της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών, η Επιτροπή εντόπισε μακροοικονομικές ανισορροπίες ή υπερβολικές ανισορροπίες σε τέσσερα κράτη μέλη (βλέπε πλαίσιο 2 και προσάρτημα 4).

Πλαίσιο 1: Δημοσιονομική εποπτεία στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης

Η αξιολόγηση της συμμόρφωσης των κρατών μελών με τις αντίστοιχες συστάσεις του Συμβουλίου που διενήργησε η Επιτροπή την άνοιξη του 2026 καλύπτει τόσο το 2025 όσο και το 2026. Μετά την αξιολόγηση για το 2026, η οποία βασίζεται στις εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής, θα ακολουθήσει επόμενη αξιολόγηση το φθινόπωρο, ενώ την άνοιξη του 2027 θα πραγματοποιηθεί άλλη μια αξιολόγηση με βάση τα απολογιστικά στοιχεία για το 2026. Στο επίκεντρο της αξιολόγησης της Επιτροπής βρίσκεται η σύγκριση των απολογιστικών στοιχείων και των προβολών της Επιτροπής για την αύξηση των καθαρών δαπανών⁽⁶⁾ με τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών που συνιστά το Συμβούλιο [βλ. προσάρτημα 5 και τους δημοσιονομικούς στατιστικούς πίνακες⁽⁷⁾]. Για κράτη μέλη για τα οποία έχει ενεργοποιηθεί⁽⁸⁾ η εθνική ρήτρα διαφυγής για τις αμυντικές δαπάνες⁽⁹⁾, στην αξιολόγηση της συμμόρφωσης λαμβάνεται υπόψη αυτή η ευελιξία⁽¹⁰⁾.

Για τα δέκα κράτη μέλη που βρίσκονται επί του παρόντος σε διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος (στο εξής: ΔΥΕ)⁽¹¹⁾, η Επιτροπή αξιολόγησε τα μέτρα που έλαβαν ανταποκρινόμενα στις συστάσεις του Συμβουλίου στο πλαίσιο της ΔΥΕ. Για τη Μάλτα, η Επιτροπή συνιστά σήμερα στο Συμβούλιο να κλείσει τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος, διότι το δημοσιονομικό έλλειμμα μειώθηκε επιτυχώς κάτω από το 3 % του ΑΕΠ το 2025 — πριν από την προθεσμία που έθεσε το Συμβούλιο— και προβλέπεται να παραμείνει κάτω από

⁶ Οι καθαρές δαπάνες όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 2) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263: «καθαρές δαπάνες»: οι κρατικές δαπάνες μετά την αφαίρεση i) των δαπανών για τόκους, ii) των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων, iii) των δαπανών για προγράμματα της Ένωσης που καλύπτονται στο σύνολό τους από ενωσιακά κονδύλια, iv) των εθνικών δαπανών για τη συγχρηματοδότηση προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την Ένωση, v) των κυκλικών στοιχείων των δαπανών για επιδόματα ανεργίας και vi) των έκτακτων και άλλων προσωρινών μέτρων.

⁷ Δημοσιονομικοί στατιστικοί πίνακες που παρέχουν βασικά στοιχεία σχετικά με την αξιολόγηση των δημοσιονομικών πολιτικών των κρατών μελών [SWD(2026) 200 final, Βρυξέλλες, 3.6.2026].

⁸ Μέχρι σήμερα, το Συμβούλιο έχει ενεργοποιήσει την εθνική ρήτρα διαφυγής για τις αμυντικές δαπάνες 17 κρατών μελών (Βέλγιο, Βουλγαρία, Τσεχία, Δανία, Γερμανία, Εσθονία, Ελλάδα, Κροατία, Λετονία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Αυστρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Σλοβενία, Σλοβακία, Φινλανδία). Όσον αφορά την Ισπανία, στις 22 Μαΐου 2026 η Επιτροπή εξέδωσε σύσταση προς το Συμβούλιο για την ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής για την άμυνα, αλλά η έγκριση της από το Συμβούλιο επί του παρόντος εκκρεμεί.

⁹ Η εθνική ρήτρα διαφυγής για υψηλότερες αμυντικές δαπάνες παρέχει περιορισμένη και προσωρινή ευελιξία, ύψους έως και 1,5 % του ΑΕΠ σε σύγκριση με ένα έτος αναφοράς, κατά την περίοδο 2025-2028.

¹⁰ Για τα εν λόγω κράτη μέλη, η αξιολόγηση επικεντρώνεται στη σύγκριση σε σωρευτικούς όρους και ελέγχει αν τυχόν θετική απόκλιση από τα συνιστώμενα ανώτατα όρια εξηγείται από αντίστοιχη αύξηση των αμυντικών δαπανών. Η ευελιξία που παρέχεται από την εθνική ρήτρα διαφυγής για την άμυνα είναι η μόνη ευελιξία που ελήφθη υπόψη στην αξιολόγηση από την Επιτροπή την άνοιξη του 2026.

¹¹ Βέλγιο, Γαλλία, Ιταλία, Ουγγαρία, Μάλτα, Αυστρία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβακία και Φινλανδία.

το 3 % του ΑΕΠ το 2026 και το 2027. Ταυτόχρονα, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, για τη Μάλτα, η αύξηση των καθαρών δαπανών υπερβαίνει τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο τόσο το 2025 όσο και το 2026, και οι αντίστοιχες αποκλίσεις σε σωρευτικούς όρους υπερβαίνουν το 0,6 % του ΑΕΠ. Για τα άλλα εννέα κράτη μέλη που βρίσκονται σε ΔΥΕ (**Βέλγιο, Γαλλία, Ουγγαρία, Ιταλία, Αυστρία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβακία και Φινλανδία**), και αφού έλαβε υπόψη την ευελιξία από την εθνική ρήτρα διαφυγής, κατά περίπτωση, η Επιτροπή θεωρεί ότι σε αυτό το στάδιο έχουν ληφθεί αποτελεσματικά μέτρα και ότι η διαδικασία θα πρέπει να ανασταλεί. Για την **Ιταλία**, η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 υπερέβη τα συνιστώμενα ανώτατα όρια. Ωστόσο, σε σωρευτικούς όρους, η αύξηση των καθαρών δαπανών κατά την περίοδο 2024-2025 υπερέβη μόνο οριακά τα συνιστώμενα ανώτατα όρια και η Ιταλία προβλέπεται να διορθώσει το υπερβολικό έλλειμμα το 2026, σύμφωνα με την προθεσμία που έθεσε το Συμβούλιο ⁽¹²⁾. Ταυτόχρονα, σύμφωνα με την αξιολόγηση από την Επιτροπή, η **Γαλλία** διατρέχει κίνδυνο μη συμμόρφωσης με τον συνιστώμενο ετήσιο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών το 2026, με οριακή διαφορά, ενώ προβλέπεται ότι θα συμμορφωθεί με τον σωρευτικό ρυθμό αύξησης. Σύμφωνα με την αξιολόγηση, η **Ουγγαρία** διατρέχει κίνδυνο ουσιώδους μη συμμόρφωσης το 2026. Ως εκ τούτου, με βάση τις τρέχουσες προβολές, ενδέχεται να χρειαστεί σε μεταγενέστερο στάδιο συνολική αξιολόγηση των μέτρων που έχουν ληφθεί. Σε περίπτωση που από αυτές τις αξιολογήσεις προκύψει ότι δεν έχουν ληφθεί αποτελεσματικά μέτρα, ενδεχομένως να χρειαστεί κλιμάκωση της ΔΥΕ ⁽¹³⁾. Επίσης, η Επιτροπή τονίζει ότι η δημοσιονομική κατάσταση στη **Ρουμανία** παραμένει εύθραυστη, καθώς έχει τον μεγαλύτερο δείκτη ελλείμματος στην Ένωση το 2025 και υπάρχουν σοβαροί κίνδυνοι εφαρμογής για τους οποίους απαιτείται δυναμική και επίμονη έμφαση στη δημοσιονομική προσαρμογή το 2026 και τα επόμενα έτη.

Για τα κράτη μέλη που δεν βρίσκονται επί του παρόντος σε ΔΥΕ, η Επιτροπή αξιολόγησε την πρόοδό τους όσον αφορά την εφαρμογή των μεσοπρόθεσμων σχεδίων και τη συμμόρφωση με τις αντίστοιχες συστάσεις του Συμβουλίου. Μεταξύ αυτών, το 2025, και αφού ελήφθη υπόψη η ευελιξία από την εθνική ρήτρα διαφυγής, κατά περίπτωση:

- Η **Τσεχία, η Δανία, η Γερμανία, η Εσθονία, η Ελλάδα, η Ισπανία, η Λετονία και η Σουηδία** αξιολογούνται ως **συμμορφούμενες**, διότι η αύξηση των καθαρών δαπανών είναι χαμηλότερη από τα μέγιστα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο ή η σωρευτική απόκλιση είναι εντός των ορίων της ευελιξίας που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής.
- Η **Ιρλανδία, η Κύπρος και η Πορτογαλία** θεωρείται ότι **συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις δημοσιονομικής πολιτικής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης** χάρη στην πλεονασματική δημοσιονομική θέση τους, η οποία συμβάλλει στη μείωση των οικείων δεικτών του δημόσιου χρέους ως προς το ΑΕΠ. Ταυτόχρονα, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η Πορτογαλία υπερβαίνει τη συνιστώμενη μέγιστη αύξηση

¹² Με βάση στοιχεία που παρασχέθηκαν από τη Eurostat, το δημοσιονομικό έλλειμμα της Ιταλίας μειώθηκε από 3,4 % του ΑΕΠ το 2024 σε 3,1 % του ΑΕΠ το 2025. Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής προβλέπουν έλλειμμα ύψους 2,9 % του ΑΕΠ και το 2026 και το 2027.

¹³ Στην παρούσα συγκυρία, δεν υπάρχουν απολογιστικά στοιχεία για το 2026 και το ενδεχόμενο κλιμάκωσης της διαδικασίας θα μπορούσε να εξεταστεί σε μεταγενέστερο στάδιο μόνο αν από τη σύγκριση μεταξύ της αναμενόμενης αύξησης των καθαρών δαπανών στις προβλέψεις της Επιτροπής και της συνιστώμενης διορθωτικής πορείας των καθαρών δαπανών (λαμβάνομένης υπόψη της ευελιξίας για τις αμυντικές δαπάνες στο πλαίσιο της εθνικής ρήτρας διαφυγής, κατά περίπτωση) προέκυπτε ιδιαίτερα σοβαρή περίπτωση μη συμμόρφωσης.

των καθαρών δαπανών, ενώ η Κύπρος και η Ιρλανδία υπερβαίνουν σημαντικά τη συνιστώμενη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών.

- Η **Λιθουανία** και η **Σλοβενία** αξιολογούνται ως **μη συμμορφούμενες**, δεδομένου ότι η αύξηση των καθαρών δαπανών υπερβαίνει τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο, αλλά οι αντίστοιχες αποκλίσεις παραμένουν κάτω από το όριο του 0,6 % του ΑΕΠ (σε σωρευτικούς όρους). Ωστόσο, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, για τη Λιθουανία, το δημοσιονομικό έλλειμμα και το δημόσιο χρέος προβλέπεται να είναι χαμηλότερα από τις τιμές αναφοράς του 3 % και του 60 % του ΑΕΠ.
- Το **Λουξεμβούργο**, οι **Κάτω Χώρες**, η **Βουλγαρία** και η **Κροατία** αξιολογούνται ως **ουσιωδώς μη συμμορφούμενες** με τα συνιστώμενα ανώτατα όρια καθαρών δαπανών και οι αντίστοιχες αποκλίσεις υπερβαίνουν τα όρια του 0,3 % του ΑΕΠ (σε ετήσια βάση) και/ή του 0,6 % του ΑΕΠ (σε σωρευτικούς όρους). Ταυτόχρονα, η Επιτροπή επισημαίνει ότι για το Λουξεμβούργο και τις Κάτω Χώρες το δημόσιο έλλειμμα και το δημόσιο χρέος είναι χαμηλότερα από τις τιμές αναφοράς του 3 % και του 60 % του ΑΕΠ το 2025.

Το **2026**, και αφού ελήφθη πάλι υπόψη η ευελιξία από την εθνική ρήτρα διαφυγής, κατά περίπτωση:

- Η **Τσεχία**, η **Δανία**, η **Εσθονία**, η **Γερμανία**, η **Ιρλανδία**, η **Ελλάδα** και η **Λετονία** **προβλέπεται ότι θα συμμορφωθούν**, διότι η αύξηση των καθαρών δαπανών είναι χαμηλότερη από τα μέγιστα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο ή η σωρευτική απόκλιση είναι εντός των ορίων της ευελιξίας που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής.
- Όπως και το 2025, η **Κύπρος** και η **Πορτογαλία** **προβλέπεται ότι θα συμμορφωθούν με τις υποχρεώσεις δημοσιονομικής πολιτικής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης** χάρη στη δημοσιονομική θέση τους που προβλέπεται να παραμείνει πλεονασματική ή σχεδόν ισοσκελισμένη το 2026. Ταυτόχρονα, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η Πορτογαλία διατρέχει κίνδυνο να υπερβεί τη συνιστώμενη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών, ενώ η Κύπρος διατρέχει κίνδυνο να υπερβεί σημαντικά τη συνιστώμενη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών.
- Διαπιστώνεται ότι η **Ισπανία**, το **Λουξεμβούργο** και οι **Κάτω Χώρες** διατρέχουν **κίνδυνο μη συμμόρφωσης**. Ωστόσο, για το Λουξεμβούργο και τις Κάτω Χώρες, η Επιτροπή επισημαίνει ότι το δημοσιονομικό έλλειμμα και το δημόσιο χρέος προβλέπεται να είναι χαμηλότερα από το 3 % του ΑΕΠ και το 60 % του ΑΕΠ, αντίστοιχα, το 2026.
- Σύμφωνα με την αξιολόγηση, η **Λιθουανία**, η **Σλοβενία** και, όπως και το 2025, η **Βουλγαρία** και η **Κροατία**, διατρέχουν **κίνδυνο ουσιώδους μη συμμόρφωσης** το 2026. Ταυτόχρονα, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, για τη Λιθουανία και την Κροατία, το δημοσιονομικό έλλειμμα και το δημόσιο χρέος προβλέπεται να είναι χαμηλότερα από τις τιμές αναφοράς του 3 % και του 60 % του ΑΕΠ. Τέλος, για τη Σλοβενία, η επιβεβαίωση της ουσιώδους μη συμμόρφωσης με βάση τα απολογιστικά στοιχεία για το 2026 θα μπορούσε να οδηγήσει σε έκδοση έκθεσης βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με το κριτήριο του χρέους.
- Σύμφωνα με την αξιολόγηση, η **Σουηδία** διατρέχει **κίνδυνο ουσιώδους μη συμμόρφωσης με τον συνιστώμενο ετήσιο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών** το 2026, ενώ προβλέπεται ότι **θα συμμορφωθεί με τον σωρευτικό ρυθμό αύξησης**.

Ταυτόχρονα, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, για τη Σουηδία, το δημοσιονομικό έλλειμμα και το δημόσιο χρέος προβλέπεται να είναι χαμηλότερα από τις τιμές αναφοράς του 3 % και του 60 % του ΑΕΠ.

Στην αξιολόγηση της εφαρμογής των μεσοπρόθεσμων σχεδίων, η Επιτροπή έλαβε επίσης υπόψη το σύνολο των επενδύσεων και των μεταρρυθμίσεων στις οποίες βασίζεται η παράταση των αντίστοιχων περιόδων δημοσιονομικής προσαρμογής. Η περίπτωση αυτή αφορά οκτώ κράτη μέλη⁽¹⁴⁾, για τα οποία η περίοδος δημοσιονομικής προσαρμογής στα εν λόγω σχέδια είχε παραταθεί από τέσσερα σε επτά έτη. Για τα εν λόγω κράτη μέλη, η Επιτροπή αξιολόγησε την υλοποίηση των βασικών σταδίων των εν λόγω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, λαμβάνοντας υπόψη τις πληροφορίες που παρέχονται στις ετήσιες εκθέσεις προόδου. Λαμβάνοντας υπόψη την αξιολόγησή της, η Επιτροπή θεωρεί ότι, συνολικά, όλα τα εν λόγω κράτη μέλη έχουν συμμορφωθεί ικανοποιητικά με τις δεσμεύσεις τους όσον αφορά τις μεταρρυθμίσεις και τις επενδύσεις (βλ. προσάρτημα 5).

Τέλος, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συμμόρφωση με το κριτήριο του ελλείμματος για πέντε κράτη μέλη⁽¹⁵⁾, με σκοπό να αποφασίσει αν συντρέχει λόγος να προτείνει στο Συμβούλιο νέες αποφάσεις σχετικά με την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος. Από την αξιολόγηση προκύπτει το συμπέρασμα ότι σε αυτό το στάδιο δεν συντρέχει λόγος να κινηθεί διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος για τη Γερμανία, την Εσθονία και τη Σλοβενία. Για τη Λετονία, γενικά, το κριτήριο του ελλείμματος πληρούται, σύμφωνα με την αξιολόγηση. Αντιθέτως, για τη **Βουλγαρία**, λαμβάνοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής στην έκθεσή της, η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο να προτείνει την κίνηση διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος.

Λεδομένων των πρόσφατων εξελίξεων στις ενεργειακές αγορές από την έναρξη του πολέμου στη Μέση Ανατολή τον Φεβρουάριο του 2026, πολλά κράτη μέλη έχουν εγκρίνει μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής για τον μετριασμό των κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων των υψηλών τιμών της ενέργειας στα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις. Στις εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής ενσωματώνεται το δημοσιονομικό κόστος των εν λόγω νέων μέτρων που ανέρχεται σε 14,5 δισ. EUR (0,07 % του ΑΕΠ της ΕΕ) το 2026 για την ΕΕ συνολικά. Η εκτίμηση αυτή στηρίζεται στην παραδοχή ότι τα μέτρα θα λήξουν σύμφωνα με τις ημερομηνίες λήξης που ορίζονται στους αντίστοιχους νόμους κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων. Αν τα μέτρα αυτά παραταθούν έως το τέλος του 2026, το δημοσιονομικό κόστος τους θα αυξηθεί σε 38,6 δισ. EUR (0,2 % του ΑΕΠ της ΕΕ) το 2026. Τα τρία τέταρτα της στήριξης δαπανώνται με μη στοχευμένο τρόπο, ενώ το υπόλοιπο ένα τέταρτο χορηγείται στοχευμένα σε ευάλωτα νοικοκυριά ή ενεργοβόρες επιχειρήσεις. Επιπλέον, πάνω από τα δύο τρίτα του εκτιμώμενου δημοσιονομικού κόστους αντιστοιχούν σε μέτρα που έχουν σκοπό να επηρεάσουν άμεσα το οριακό κόστος της κατανάλωσης ενέργειας, όπως οι περικοπές των ειδικών φόρων κατανάλωσης. Το υπόλοιπο ένα τρίτο αντιστοιχεί σε μέτρα που παρέχουν

¹⁴ Βέλγιο, Γερμανία, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Αυστρία, Ρουμανία και Φινλανδία.

¹⁵ Έκθεση της Επιτροπής που συντάχθηκε σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης [COM(2026) 302 final της 3.6.2026]. Μεταξύ των κρατών μελών που δεν βρίσκονται επί του παρόντος σε ΔΥΕ, στο τέλος του 2025 ο δείκτης ακαθάριστου δημόσιου χρέους υπερέβαινε την τιμή αναφοράς στη Γερμανία, την Ελλάδα, την Ισπανία, την Πορτογαλία και τη Σλοβενία. Σύμφωνα με την αξιολόγηση, για αυτά τα κράτη μέλη, ο λόγος χρέους μειώνεται επαρκώς και πλησιάζει την τιμή αναφοράς με ικανοποιητικό ρυθμό. Ως εκ τούτου, δεν υπήρχαν κράτη μέλη για τα οποία η συμμόρφωση με το κριτήριο του χρέους έπρεπε να εξεταστεί περαιτέρω στην έκθεση βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ.

προσωρινή εισοδηματική στήριξη σε νοικοκυριά ή (μη τιμολογιακές) αποζημιώσεις σε επιχειρήσεις.

Πλαίσιο 2: Μακροοικονομικές ανισορροπίες στα κράτη μέλη

Η Επιτροπή αξιολόγησε την ύπαρξη μακροοικονομικών ανισορροπιών για τα επτά κράτη μέλη που επελέγησαν για εμπειριστατωμένες επισκοπήσεις στην έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης για το 2026. Σε όλα αυτά τα κράτη μέλη είχαν εντοπιστεί ανισορροπίες ή υπερβολικές ανισορροπίες κατά τον προηγούμενο κύκλο εποπτείας στο πλαίσιο της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών (στο εξής: ΔΜΑ). Όπως και κατά τους δύο τελευταίους ετήσιους κύκλους της ΔΜΑ, οι εμπειριστατωμένες επισκοπήσεις του 2026 διαβιβάστηκαν στα κράτη μέλη πριν από τη δημοσίευση της εαρινής δέσμης, ώστε να είναι δυνατό να διεξαχθούν διεξοδικότερες πολυμερείς συζητήσεις στις επιτροπές του Συμβουλίου πριν από τη διατύπωση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων ⁽¹⁶⁾.

Η κατάσταση των ανισορροπιών βασίζεται σε τρία κριτήρια: i) τη σοβαρότητα των ανισορροπιών· ii) την εξέλιξη και τις προοπτικές τους· και iii) την απόκριση σε επίπεδο πολιτικής. Τα κριτήρια αυτά λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο του μακρόπνου προσανατολισμού της ΔΜΑ που εφαρμόζεται από την επανεξέταση της οικονομικής διακυβέρνησης η οποία ολοκληρώθηκε το 2024. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της μακρόπνου προσέγγισης, τα τρία αυτά κριτήρια εξακολουθούν να ισχύουν, αλλά δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στην εξέλιξη και τις προοπτικές των ανισορροπιών και στην απόκριση σε επίπεδο πολιτικής από τις εθνικές αρχές για την αντιμετώπιση των εν λόγω ανισορροπιών ή των κινδύνων που παρουσιάζουν.

Κατά το προηγούμενο έτος, οι ευπάθειες εξελίχθηκαν διαφορετικά στα διάφορα κράτη μέλη, αλλά σε αρκετές περιπτώσεις έχουν μειωθεί, ενώ πρόσφατα αυξήθηκε η αβεβαιότητα. Ο πληθωρισμός μειώθηκε περαιτέρω στο μεγαλύτερο μέρος της ζώνης του ευρώ και της ΕΕ, αν και με διαφορετικούς ρυθμούς, το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών βελτιώθηκε και τα υψηλά χρέη υποχώρησαν σε διάφορες περιπτώσεις, ενώ οι τραπεζικοί τομείς παρέμειναν υγιείς. Αντιθέτως, η αύξηση των τιμών των κατοικιών επιταχύνθηκε σε αρκετές χώρες. Ωστόσο, αυτός ο ετήσιος κύκλος εφαρμογής της ΔΜΑ ολοκληρώνεται σε ένα πλαίσιο μεγαλύτερης αβεβαιότητας, καθώς η σύγκρουση στη Μέση Ανατολή έχει εγείρει ανησυχίες σχετικά με τις τιμές της ενέργειας, τον υψηλότερο και πιο ασταθή πληθωρισμό, τους αυστηρότερους όρους χρηματοδότησης και την επιβράδυνση της οικονομικής ανάπτυξης. Έχει γίνει δυσκολότερο να προβλεφθεί ο τρόπος εξέλιξης των κινδύνων και το πώς θα επηρεάσουν τη μακροοικονομική σταθερότητα της ΕΕ, της ζώνης του ευρώ και των επιμέρους κρατών μελών.

Η Επιτροπή έλαβε ορισμένες αποφάσεις στο πλαίσιο της ΔΜΑ. Οι ευπάθειες υποχωρούν σε ορισμένα από τα κράτη μέλη που υπόκεινται σε εμπειριστατωμένη επισκόπηση με αποτέλεσμα, σε ορισμένες περιπτώσεις, τη διαπίστωση μηδενικών ανισορροπιών στο πλαίσιο της ΔΜΑ. Στα άλλα κράτη μέλη για τα οποία πραγματοποιήθηκε εμπειριστατωμένη επισκόπηση εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές προκλήσεις. Ειδικότερα:

¹⁶ SWD(2026) 137 έως 143. Οι επτά εμπειριστατωμένες επισκοπήσεις κοινοποιήθηκαν στα κράτη μέλη μέσω της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής και της ομάδας εργασίας LIME του Συμβουλίου σε δύο παρτίδες, μία στα μέσα Απριλίου (για τις Κάτω Χώρες, τη Ρουμανία και τη Σουηδία) και μία στις αρχές Μαΐου (για την Ελλάδα, την Ουγγαρία, την Ιταλία και τη Σλοβακία). Έχουν επίσης δημοσιευτεί ως [European Economy Institutional Papers](#).

- Σύμφωνα με την αξιολόγηση, η Ελλάδα δεν αντιμετωπίζει πλέον ανισορροπίες. Οι ευπάθειες που σχετίζονται με το δημόσιο και το εξωτερικό χρέος έχουν υποχωρήσει τα τελευταία έτη, υποστηριζόμενες από τη σταθερή αύξηση του ΑΕΠ, ενώ τα δημοσιονομικά πλεονάσματα συμβάλλουν περαιτέρω στη μείωση του δημόσιου χρέους· τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια των τραπεζών έχουν μειωθεί και οι ισολογισμοί έχουν βελτιωθεί· το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών παραμένει σημαντικό, αλλά η ευνοϊκή χρηματοδότησή του μετριάζει τους κινδύνους για την εξωτερική βιωσιμότητα· η Ελλάδα έχει υλοποιήσει σχετικές μεταρρυθμίσεις για να μειώσει τις μακροχρόνιες ευπάθειές της.
- Σύμφωνα με την αξιολόγηση, οι Κάτω Χώρες δεν αντιμετωπίζουν πλέον ανισορροπίες. Οι διαχρονικές ευπάθειες που σχετίζονται με τα υψηλά επίπεδα χρέους των νοικοκυριών, τη στεγαστική αγορά και το μεγάλο πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών μειώθηκαν πρόσφατα.
- Σύμφωνα με την αξιολόγηση, η Σουηδία δεν αντιμετωπίζει πλέον ανισορροπίες. Οι ευπάθειες που σχετίζονται με την αγορά ακινήτων της και τα υψηλά επίπεδα ιδιωτικού χρέους παραμένουν, αλλά η σοβαρότητά τους έχει προσφάτως μειωθεί.
- Η Ιταλία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει ανισορροπίες, καθώς παρατηρούνται ακόμα ευπάθειες που σχετίζονται με το υψηλό δημόσιο χρέος και τη χαμηλή αύξηση της παραγωγικότητας, οι οποίες έχουν διασυννοριακό αντίκτυπο, ενώ η συνεχής και αποτελεσματική υλοποίηση ενισχυτικών για την ανάπτυξη μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, σε συνδυασμό με έναν συνετό δημοσιονομικό προσανατολισμό, παραμένουν ζωτικής σημασίας για τη μείωση των εν λόγω ευπαθειών.
- Η Ουγγαρία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει ανισορροπίες, καθώς παρατηρούνται ακόμα ευπάθειες που σχετίζονται με την ανταγωνιστικότητα, τις ανάγκες κρατικής χρηματοδότησης και τις τιμές των κατοικιών, ενώ οι πολιτικές συνέχισαν να επιδεινώνουν αυτές τις ευπάθειες.
- Η Σλοβακία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει ανισορροπίες, καθώς εξακολουθούν να υφίστανται ευπάθειες που σχετίζονται με το εξωτερικό ισοζύγιο και το ισοζύγιο της κυβέρνησης, την ανταγωνιστικότητα, τη στεγαστική αγορά και το χρέος των νοικοκυριών, ενώ τα μέτρα πολιτικής παραμένουν περιορισμένα.
- Η Ρουμανία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει υπερβολικές ανισορροπίες· οι ευπάθειες που σχετίζονται με το δημοσιονομικό έλλειμμα και το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών μειώθηκαν σε κάποιο βαθμό πρόσφατα, αλλά παραμένουν πολύ σημαντικές, ενώ η ανταγωνιστικότητα κόστους εξακολουθεί να επιδεινώνεται, αν και λιγότερο απ' ό,τι στο παρελθόν. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρακολουθεί την πρόοδο των σχετικών μέτρων πολιτικής για την αντιμετώπιση των εν λόγω υπερβολικών ανισορροπιών.

Στο προσάρτημα 4 περιγράφονται λεπτομερώς οι ειδικές ανά χώρα πτυχές για τα εν λόγω επτά κράτη μέλη.

Στο πλαίσιο αυτό, και υπό το πρίσμα των σταθερά υψηλών δεικτών χρέους σε ορισμένα κράτη μέλη, η βελτίωση της ποιότητας των δημόσιων οικονομικών και της αποδοτικότητας των δαπανών είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη πραγματικής αξίας για τους φορολογούμενους και για τη διασφάλιση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας. Προς τούτο

απαιτείται ισχυρή ιεράρχηση των δαπανών και αύξηση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητάς τους, μεταξύ άλλων μέσω της επανεξέτασης των δαπανών. Παράλληλα, ο εκσυγχρονισμός και ο εξορθολογισμός των φορολογικών συστημάτων μπορούν να συμβάλουν στην παραγωγή των αναγκαίων εσόδων, προωθώντας παράλληλα την οικονομική ανθεκτικότητα. Αρκετές χώρες έχουν μεταρρυθμίσει τη συνολική δημοσιονομική τους διακυβέρνηση για να στηρίξουν αξιόπιστες και φιλοαναπτυξιακές δημοσιονομικές πολιτικές. Ορισμένες χώρες έχουν ενισχύσει τα ανεξάρτητα δημοσιονομικά όργανα, έχουν καταστήσει πιο διαφανή την υποβολή δημοσιονομικών εκθέσεων και έχουν βελτιώσει τη διαχείριση των δημόσιων επενδύσεων. Οι CSR του 2026 καλούν τα κράτη μέλη να βελτιώσουν την ποιότητα των δημόσιων δαπανών καθιστώντας πιο βιώσιμα τα συστήματα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και μακροχρόνιας φροντίδας και ενισχύοντας τη χρήση της επανεξέτασης των δαπανών, για παράδειγμα στην Πολωνία, τη Σλοβενία και την Ισπανία. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό στα κράτη μέλη όπου τα δημόσια έσοδα ως ποσοστό του ΑΕΠ είναι ήδη υψηλά. Συνιστάται επίσης σε ορισμένα κράτη μέλη να βελτιώσουν τη βιωσιμότητα των συνταξιοδοτικών τους συστημάτων. Για παράδειγμα, συνιστάται στην Αυστρία, τη Γερμανία, την Ιταλία, το Λουξεμβούργο και την Πολωνία να εφαρμόσουν μέτρα που ενθαρρύνουν την αύξηση της πραγματικής ηλικίας συνταξιοδότησης. Εν τω μεταξύ, η Κύπρος, η Τσεχία, η Λιθουανία, η Μάλτα και η Πορτογαλία —καθώς και η Αυστρία, η Γερμανία και το Λουξεμβούργο— θα πρέπει να στηρίξουν το συνταξιοδοτικό εισόδημα ενισχύοντας τα οικεία επικουρικά συνταξιοδοτικά καθεστώτα, τα οποία παρέχουν επίσης μακροπρόθεσμα κεφάλαια στις οικονομίες τους.

Ορισμένα κράτη μέλη έχουν λάβει μέτρα για την ενίσχυση της φορολογικής συμμόρφωσης και τον εκσυγχρονισμό της είσπραξης εσόδων. Μεταξύ των κρατών μελών στα οποία απευθύνθηκε CSR σχετικά με τη φορολογική πολιτική το 2025, παραδείγματα θετικών εξελίξεων αποτελούν η ενισχυμένη ψηφιοποίηση των φορολογικών διοικήσεων, όπως το σύστημα ψηφιακής υποβολής φορολογικών στοιχείων και οι σχετικές μεταρρυθμίσεις της ηλεκτρονικής τιμολόγησης στην Ελλάδα, καθώς και τα μέτρα της Πορτογαλίας για τη βελτίωση της συμμόρφωσης μέσω του εξορθολογισμού και της ψηφιοποίησης των φορολογικών διαδικασιών. Αρκετά είναι τα κράτη μέλη που καταβάλλουν προσπάθειες για τη διεύρυνση των φορολογικών τους βάσεων και την επανεξισορρόπηση του φορολογικού τους μείγματος. Επιπλέον, έχουν προχωρήσει ορισμένες προσπάθειες για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής. Συγκριτικά, έχει σημειωθεί μικρότερη πρόοδος όσον αφορά τη μακροχρόνια ανάγκη αντιμετώπισης του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού και των σημαντικών προκλήσεων που θέτουν τα φορολογικά κενά. Οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις χάνουν έσοδα άνω των 100 δισ. EUR κάθε χρόνο λόγω φορολογικής μη συμμόρφωσης. Επιπλέον, υπάρχουν αρκετές χιλιάδες διατάξεις για τις φορολογικές δαπάνες, οι οποίες μπορεί να είναι δαπανηρές και δεν είναι πάντα εύλογες. Αυτή η πολυπλοκότητα στη φορολογία εμποδίζει τη δίκαιη και αποδοτική κινητοποίηση των εσόδων. Οι προτεινόμενες CSR του 2026 ζητούν να μειωθούν αυτά τα κενά για τη διασφάλιση της φορολογικής δικαιοσύνης και της βιωσιμότητας των εσόδων και παράλληλα να βελτιωθεί περαιτέρω το φορολογικό μείγμα για τη στήριξη της βιώσιμης ανταγωνιστικότητας. Για παράδειγμα, συνιστάται στην Ιρλανδία, την Πολωνία, τη Βουλγαρία και την Εσθονία να διευρύνουν τις φορολογικές βάσεις, μεταξύ άλλων

αξιοποιώντας έσοδα από φορολογικές πηγές που είναι λιγότερο επιζήμιες για την ανάπτυξη. Η συνέχιση του εκσυγχρονισμού και της ψηφιοποίησης των φορολογικών διοικήσεων μπορούν να συμβάλουν στην επίτευξη αυτών των στόχων.

Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ

Διοχέτευση των αποταμιεύσεων σε παραγωγικές επενδύσεις για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας

Κατά την περίοδο 2025-2026, τα κράτη μέλη σημείωσαν μέτρια πρόοδο στη βελτίωση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση, ενώ εξακολουθούν να υπάρχουν ανισότητες μεταξύ των κρατών μελών. Στις θετικές εξελίξεις περιλαμβάνονται ο εύρωστος τραπεζικός και ασφαλιστικός τομέας και η συνεχιζόμενη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται τα συνεχιζόμενα χρηματοδοτικά κενά, ιδίως για τις επεκτεινόμενες επιχειρήσεις, αλλά σε ορισμένα κράτη μέλη και για τις νεοφυείς επιχειρήσεις και τις ΜΜΕ, αναποτελεσματικά πλαίσια αφερεγγυότητας σε περισσότερα κράτη μέλη και ακόμη ανεπαρκώς ανεπτυγμένες και κατακεραματισμένες κεφαλαιαγορές που δεν συμπληρώνουν επαρκώς τη χρηματοδότηση με δανειακά κεφάλαια που παρέχεται από τις τράπεζες.

Με τις προτεινόμενες CSR του 2026, η Επιτροπή ζητά τη λήψη εθνικών μέτρων για την οικοδόμηση της Ένωσης Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων (17). Η Επιτροπή καλεί περισσότερα κράτη μέλη να επεκτείνουν τις πηγές χρηματοδότησής τους παρέχοντας κίνητρα για τη συμμετοχή θεσμικών και ιδιωτών επενδυτών στις κεφαλαιαγορές, ιδίως στις αγορές μετοχών. Σε πολλά κράτη μέλη, τα επικουρικά συνταξιοδοτικά ταμεία έχουν τη δυνατότητα τόσο να βελτιώσουν το βιοτικό επίπεδο των ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας όσο και να διοχετεύσουν μακροπρόθεσμες αποταμιεύσεις σε παραγωγικές επενδύσεις, συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στη βελτίωση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των κρατών μελών.

Σε επίπεδο ΕΕ, διάφορες πρωτοβουλίες που δρομολογήθηκαν στο πλαίσιο της στρατηγικής για την Ένωση Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων αποσκοπούν επίσης στη βελτίωση της ροής των αποταμιεύσεων προς επενδύσεις. Η σύσταση σχετικά με την αύξηση της διαθεσιμότητας των λογαριασμών αποταμίευσης και επενδύσεων με απλουστευμένη και ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση (18) και η ανακοίνωση σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για τον χρηματοοικονομικό γραμματισμό (19) χαράσσουν σαφή στρατηγική με στόχο την προώθηση της μεγαλύτερης συμμετοχής των ιδιωτών επενδυτών στις κεφαλαιαγορές. Η ανακοίνωση σχετικά με την ενίσχυση της ικανότητας του τομέα των επικουρικών συντάξεων της ΕΕ για τη βελτίωση του συνταξιοδοτικού εισοδήματος και την παροχή μακροπρόθεσμων κεφαλαίων στην ενωσιακή οικονομία (20) αποσκοπεί στην κινητοποίηση των περιουσιακών στοιχείων των συνταξιοδοτικών ταμείων της Ευρώπης ώστε να επεκταθούν οι επιλογές χρηματοδότησης για όλες τις επιχειρήσεις.

¹⁷ [Ένωση Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων](#), COM(2025) 124 final.

¹⁸ [Σύσταση 2025/2029/ΕΚ της Επιτροπής](#).

¹⁹ [COM\(2025\) 681 final](#).

²⁰ [COM\(2025\) 839 final](#).

Τέλος, η δέσμη μέτρων για την ολοκλήρωση και την εποπτεία της αγοράς ⁽²¹⁾, που εγκρίθηκε τον Δεκέμβριο του 2025, έχει ως στόχο να δημιουργήσει μια πιο ολοκληρωμένη, αποδοτική και ανταγωνιστική κεφαλαιαγορά που θα παρέχει στους πολίτες βελτιωμένες επιλογές για την αύξηση της περιουσίας τους και θα βοηθά τις επιχειρήσεις να έχουν πρόσβαση σε χρηματοδότηση.

Γεφύρωση του χάσματος καινοτομίας

Ορισμένα κράτη μέλη έλαβαν μέτρα για την τόνωση της έρευνας και της καινοτομίας, όπως ζητήθηκε στις CSR του 2025. Ωστόσο, η πρόοδος παραμένει περιορισμένη και άνιση στα διάφορα κράτη μέλη και τις περιφέρειες της ΕΕ. Δεδομένου ότι οι δαπάνες για E&A παρέμειναν στάσιμες στο 2,2 % του ΑΕΠ το 2024, η ΕΕ υστερεί σε σχέση με τους παγκόσμιους ηγέτες στην ένταση E&A, όπως οι ΗΠΑ (3,4 % του ΑΕΠ), η Ιαπωνία (3,4 %) ή η Νότια Κορέα (5,0 %) και, από το 2020, έχει ξεπεραστεί από την Κίνα (2,6 %). Ωστόσο, καταγράφηκαν θετικές εξελίξεις στη βελτίωση των συνθηκών χρηματοδότησης για τις νεοφυείς και τις επεκτεινόμενες επιχειρήσεις, για παράδειγμα στην Αυστρία και την Ελλάδα. Σημειώθηκε επίσης πρόοδος στη διευκόλυνση της μεταφοράς τεχνολογίας και στην παροχή κινήτρων για καινοτομία και έρευνα στην Τσεχία και τη Γερμανία. Όσον αφορά την επιστημονική αριστεία, η Ιρλανδία έλαβε μέτρα για την ενίσχυση της δημόσιας χρηματοδότησης της E&A, αν και οι αυξήσεις πρέπει να συνεχιστούν, ενώ η Εσθονία βελτίωσε τη δημόσια στήριξη για την εφαρμοσμένη έρευνα.

Καθώς εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις, οι CSR του 2026 δίνουν προτεραιότητα στη γεφύρωση του χάσματος καινοτομίας στην Ευρώπη και στην τόνωση των επενδύσεων στην E&A. Τονίζουν ότι υπάρχει ανάγκη: να προωθηθούν οι ιδιωτικές και δημόσιες επενδύσεις στην E&A, να ενισχυθούν τα συστήματα καινοτομίας με τη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και πανεπιστημίων, της αποδοτικότητας της δημόσιας στήριξης της επιχειρηματικής καινοτομίας και της πρόσβασης σε χρηματοδότηση και να βελτιωθεί η πρόσβαση στην καινοτομία, μεταξύ άλλων, κατά περίπτωση, σε περιφέρειες που υστερούν. Συνιστάται στην Τσεχία, την Ισπανία, τη Γαλλία και την Πολωνία να εμβαθύνουν τη μεταφορά γνώσης, να στηρίζουν την υιοθέτηση της καινοτομίας και να παράσχουν ένα φιλικό προς την καινοτομία περιβάλλον για τις νεοφυείς και τις επεκτεινόμενες επιχειρήσεις. Μεταξύ των πρωτοπόρων της καινοτομίας, η Δανία ενθαρρύνεται να ενισχύσει περαιτέρω την καινοτομία των ΜΜΕ, τη διάδοση της τεχνολογίας και την πρόσβαση σε χρηματοδότηση για την ανάπτυξη επιχειρήσεων. Εκτός από την προώθηση της ψηφιοποίησης των επιχειρήσεων, θα πρέπει να αντιμετωπιστούν περαιτέρω οι ελλείψεις, αφενός, σε ορισμένους τομείς των φυσικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών (STEM) και, αφετέρου, σε ειδικούς της τεχνολογίας των πληροφοριών και των επικοινωνιών σε στρατηγικούς τεχνολογικούς τομείς, μεταξύ άλλων με την παροχή κινήτρων για τη συμμετοχή γυναικών στην εκπαίδευση σε αυτούς τους τομείς.

²¹ [Περαιτέρω ανάπτυξη της ολοκλήρωσης των κεφαλαιαγορών και της εποπτείας στο εσωτερικό της Ένωσης](#), COM(2025) 940 final.

Οι πρωτοβουλίες σε επίπεδο ΕΕ αποσκοπούν στην περαιτέρω στήριξη των προσπαθειών για τη γεφύρωση του χάσματος καινοτομίας. Οι πρωτοβουλίες αυτές περιλαμβάνουν τη στρατηγική για τις νεοφυείς και τις αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις ⁽²²⁾, συμπεριλαμβανομένης της δρομολόγησης ταμείου «Scaleup Europe» ύψους 5 δις. EUR, και την προβλεπόμενη πράξη για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας, η οποία αποσκοπεί στην ενίσχυση ⁽²³⁾ της ελεύθερης κυκλοφορίας της γνώσης, των ερευνητών και της τεχνολογίας, καθώς και την επικείμενη ευρωπαϊκή πράξη για την καινοτομία, η οποία αποσκοπεί στην τόνωση της ανάπτυξης και της εμπορικής αξιοποίησης της καινοτομίας ⁽²⁴⁾. Στο πλαίσιο του επόμενου ΠΔΠ, το προτεινόμενο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας θα κινητοποιήσει ιδιωτικά κεφάλαια σε ευρεία κλίμακα. Μέσω στενής σύνδεσης με το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη», θα στηρίζει τις επενδύσεις σε όλα τα στάδια, από την έρευνα και την καινοτομία, μέσω της επέκτασης και της βιομηχανικής ανάπτυξης, έως την παραγωγή. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιταχύνουν την υιοθέτηση της τεχνητής νοημοσύνης και άλλων τεχνολογιών αιχμής, όπως η κβαντική υπολογιστική, το υπολογιστικό νέφος και η υπολογιστική υψηλών επιδόσεων, σύμφωνα με τη στρατηγική για την εφαρμογή της TN ⁽²⁵⁾ και το σχέδιο δράσης για μια ήπειρο TN ⁽²⁶⁾. Μαζί με τη δημιουργία εργοστασίων TN και γιγα-εργοστασίων TN, ο υπό έκδοση κανονισμός για τα μικροκυκλώματα 2 και η πράξη για το υπολογιστικό νέφος και για την ανάπτυξη της TN θα κινητοποιήσουν κρίσιμες ικανότητες και ταλέντα στους τομείς της υπολογιστικής, των δεδομένων και των υποδομών, ώστε να διασφαλιστεί η ηγετική θέση της Ευρώπης στην τεχνητή νοημοσύνη και τις πρωτοποριακές τεχνολογίες. Τέλος, τα σημαντικά έργα κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (ΣΕΚΕΕ) αποτελούν ισχυρό μέσο κρατικών ενισχύσεων για διασυνοριακά έργα που προωθούν την καινοτομία και προάγουν την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα.

Παροχή απλών και ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών

Σημειώθηκε μέτρια πρόοδος στη μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης και στον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης. Στις θετικές εξελίξεις συγκαταλέγονται οι εξορθολογισμένες διαδικασίες αδειοδότησης και οι βελτιωμένες εκτιμήσεις επιπτώσεων των κανονιστικών ρυθμίσεων. Η ψηφιοποίηση και ο εκσυγχρονισμός των δημόσιων υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων απονομής δικαιοσύνης, έχουν προχωρήσει σε αρκετά κράτη μέλη, ενώ σε άλλα δεν έχει σημειωθεί πρόοδος, για παράδειγμα λόγω καθυστερήσεων στα έργα (π.χ. στην Κύπρο). Επίσης, υλοποιήθηκαν μεταρρυθμίσεις της δημόσιας διοίκησης σε αρκετά κράτη μέλη, για παράδειγμα στα προγράμματα αναβάθμισης των ψηφιακών δεξιοτήτων των δημόσιων υπηρεσιών της Ελλάδας.

Ως εκ τούτου, οι προτεινόμενες CSR του 2026 καλούν τα κράτη μέλη να αυξήσουν τη διοικητική αποτελεσματικότητα, να μειώσουν τη διοικητική επιβάρυνση και να

²² [Στρατηγική της ΕΕ για τις νεοφυείς και τις αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις](#), COM(2025) 270 final.

²³ [Πράξη για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας \(EXE\)](#).

²⁴ [Ευρωπαϊκή πράξη για την καινοτομία](#).

²⁵ [Στρατηγική για την εφαρμογή της TN | Διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης](#).

²⁶ [Το σχέδιο δράσης για μια ήπειρο TN | Διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης](#)

προωθήσουν τις ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες. Το Βέλγιο, η Κροατία και η Ισπανία, για παράδειγμα, καλούνται να επιταχύνουν την έκδοση οικοδομικών, περιβαλλοντικών και επιχειρηματικών αδειών. Η αντιμετώπιση των αλληλεπικαλυπτόμενων αρμοδιοτήτων, η επιδίωξη κανονιστικής απλούστευσης σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και η βελτίωση του συντονισμού σε όλα αυτά τα επίπεδα θα μειώσουν τη διοικητική επιβάρυνση για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τη διοίκηση, ενισχύοντας με τον τρόπο αυτό την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία. Η ψηφιοποίηση της δημόσιας διοίκησης δεν απαιτεί μόνο τη βελτίωση της παροχής και της διαλειτουργικότητας των ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών, π.χ. στη Γερμανία και τη Βουλγαρία, αλλά και τη διασφάλιση ισότιμης ψηφιακής πρόσβασης στο σύστημα απονομής δικαιοσύνης και σε άλλες δημόσιες υπηρεσίες σε όλες τις περιφέρειες, καθώς και επενδύσεις στις ψηφιακές δεξιότητες των δημόσιων υπαλλήλων. Για να αυξηθεί η ικανότητα της δημόσιας διοίκησης, είναι επίσης αναγκαίο να βελτιωθεί η διακυβέρνηση και ο συντονισμός, μεταξύ άλλων και σε τοπικό επίπεδο, για παράδειγμα στην Κροατία. Η ποιότητα της νομοθετικής διαδικασίας μπορεί να βελτιωθεί με την ενίσχυση των εκτιμήσεων επιπτώσεων, τη διασφάλιση της διεξαγωγής διαβουλεύσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη και τη μείωση της χρήσης έκτακτων διαταγμάτων, για παράδειγμα στη Ρουμανία.

Σε επίπεδο ΕΕ, η Επιτροπή έχει θεσπίσει μέτρα για να διασφαλίσει ότι οι νέες πρωτοβουλίες της ΕΕ δεν προκαλούν κανονιστική πολυπλοκότητα και κατακερματισμό. Ιδιαίτερα αξιοσημείωτες είναι οι αρχές της «απλότητας εκ σχεδιασμού» που περιγράφονται στην ανακοίνωσή της σχετικά με ένα απλούστερο, σαφέστερο και καλύτερα εφαρμοζόμενο εγχειρίδιο κανόνων της ΕΕ (²⁷). Ταυτόχρονα, η Επιτροπή εξακολουθεί να αντιμετωπίζει τις αλληλεπικαλύψεις και τις ασυνέπειες στο υφιστάμενο σύνολο της νομοθεσίας, μεταξύ άλλων μέσω του σχεδίου δράσης για βαθιά κανονιστική εκκαθάριση. Αυτή η διττή προσέγγιση, σε συνδυασμό με τις υποκείμενες αρχές και μέτρα, παρέχει επίσης χρήσιμη καθοδήγηση για εξίσου φιλόδοξη δράση σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Το 2025 η Επιτροπή υπέβαλε δέκα προτάσεις Omnibus και άλλες προτάσεις, με τις οποίες επιτυγχάνεται εξοικονόμηση διοικητικών δαπανών ύψους 15 δισ. EUR ετησίως και εξοικονόμηση εφάπαξ δαπανών ύψους περίπου 6 δισ. EUR. Επιπλέον, η πρόταση για το εταιρικό νομικό πλαίσιο «EU Inc.», το οποίο θα παρέχει στις επιχειρήσεις ενοποιημένο σύνολο κανόνων σε ολόκληρη την ΕΕ, καλεί τα κράτη μέλη να δώσουν προτεραιότητα στην ψηφιοποίηση και τη διασυννοριακή διαθεσιμότητα βασικών επιχειρηματικών διαδικασιών στο πλαίσιο της ενιαίας ψηφιακής πύλης (²⁸).

Αξιοποίηση της ενιαίας αγοράς στο έπακρο

Σημειώθηκε κάποια πρόοδος όσον αφορά τη μείωση των φραγμών στην ενιαία αγορά και την ενίσχυση της ποιότητας των θεσμών, αν και η πρόοδος παραμένει περιορισμένη και άνιση μεταξύ των κρατών μελών. Η πρόοδος στη μείωση των φραγμών στην ενιαία αγορά και στη διασφάλιση αποτελεσματικού ανταγωνισμού παραμένει περιορισμένη· έχουν ληφθεί ορισμένα μέτρα για την ενίσχυση της τομεακής νομοθεσίας, τη μείωση των φραγμών εισόδου και

²⁷ [Ένα απλούστερο, σαφέστερο και καλύτερα εφαρμοζόμενο εγχειρίδιο κανόνων της ΕΕ](#), COM(2026) 380 final.

²⁸ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1024/2012.

τη βελτίωση του συντονισμού, για παράδειγμα στην Ιταλία και την Ισπανία. Οι καθυστερήσεις πληρωμών στρεβλώνουν την ενιαία αγορά, παρεμποδίζουν την ανάπτυξη των ΜΜΕ και διαβρώνουν την ανταγωνιστικότητα των αλυσίδων εφοδιασμού μειώνοντας την πρόσβαση σε χρηματοδότηση και παρεμποδίζοντας την καινοτομία. Η Κύπρος έχει σημειώσει κάποια πρόοδο στη βελτίωση της διακυβέρνησης των κρατικών επιχειρήσεων με την έγκριση σχεδίου δράσης ευθυγραμμισμένου με τις διεθνείς συστάσεις. Στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, παρά τα διάφορα μέτρα που εφαρμόστηκαν, ορισμένα κράτη μέλη, π.χ. η Πολωνία και η Βουλγαρία, εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν προκλήσεις που σχετίζονται με τον περιορισμένο ανταγωνισμό και την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών, ιδίως για μικρότερους διαγωνισμούς στους οποίους η συμμετοχή προσφερόντων παραμένει χαμηλή. Έχουν ληφθεί ορισμένα μέτρα για τη βελτίωση της αποδοτικότητας του συστήματος απονομής δικαιουσύνης, στο πλαίσιο των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, για παράδειγμα στην Ιταλία, την Ισπανία και την Ελλάδα, μέσω οργανωτικών μεταρρυθμίσεων, βελτιωμένων ψηφιακών ικανοτήτων και κατάρτισης.

Η εμβάθυνση της ενιαίας αγοράς, μεταξύ άλλων με τη μείωση του κανονιστικού υπερθεματισμού της νομοθεσίας της ΕΕ, αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα για την ΕΕ και το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο σ' αυτή την κατεύθυνση. Οι φετινές προτάσεις CSR περιλαμβάνουν περισσότερες αναφορές σε ειδικούς ανά χώρα φραγμούς στην ενιαία αγορά, συμπληρώνοντας τα υφιστάμενα μέσα επιβολής και παρακολούθησης της ενιαίας αγοράς. Στόχος είναι να εντοπιστούν, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, συγκεκριμένα, ειδικά ανά χώρα εμπόδια με διασυνοριακή διάσταση που επηρεάζουν την είσοδο στην αγορά, την ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών και υπηρεσιών και το συνολικό επιχειρηματικό περιβάλλον. Η Επιτροπή θα εμβαθύνει περαιτέρω την ανάλυσή της σχετικά με τους φραγμούς στην ενιαία αγορά και τον κανονιστικό υπερθεματισμό που αυξάνουν τον κανονιστικό φόρτο και το κόστος συμμόρφωσης για τις επιχειρήσεις και παρεμποδίζουν την ενδοενοσιακή επιχειρηματική δυναμική ⁽²⁹⁾.

Οι CSR του 2026 προσανατολίζονται στην άρση των περιορισμών στην ενιαία αγορά, στην ενίσχυση του κράτους δικαίου και στη διασφάλιση της ύπαρξης αποτελεσματικού θεσμικού πλαισίου. Οι κανονιστικοί περιορισμοί σε ορισμένα επαγγέλματα και στις αγορές υπηρεσιών εξακολουθούν να δημιουργούν εμπόδια στη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών, για παράδειγμα στο Λουξεμβούργο και την Αυστρία. Απαιτείται επίσης η λήψη μέτρων για την απλούστευση των κανονιστικών πλαισίων και τη μείωση, αφενός, του κανονιστικού υπερθεματισμού και, αφετέρου, της διοικητικής επιβάρυνσης που επηρεάζει την είσοδο στην αγορά και τη διασυνοριακή δραστηριότητα. Απαιτείται περαιτέρω δράση για την απλούστευση των κανονιστικών ρυθμίσεων και τη μείωση του κόστους συμμόρφωσης, μεταξύ άλλων, στη Βουλγαρία, την Ισπανία, την Κροατία, τη Σλοβακία, την Αυστρία, τη Γερμανία και την Κύπρο. Η διασφάλιση της ύπαρξης προβλέψιμου και δίκαιου κανονιστικού πλαισίου, η ενίσχυση των μέτρων για την καταπολέμηση της διαφθοράς και η προώθηση ενός δυναμικού και καινοτόμου επιχειρηματικού περιβάλλοντος

²⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Ένα απλούστερο, σαφέστερο και καλύτερα εφαρμοζόμενο εγχειρίδιο κανόνων της ΕΕ», 28 Απριλίου 2026.

αποτελούν βασικές προτεραιότητες για την Ουγγαρία, τη Βουλγαρία και τη Σλοβακία. Παράλληλα, συνιστάται σε αρκετά κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης της Κροατίας, της Κύπρου, της Μάλτας και της Ιταλίας, να βελτιώσουν την αποδοτικότητα των συστημάτων απονομής δικαιοσύνης, ιδίως με τη μείωση τόσο των συσσωρευμένων εκκρεμών υποθέσεων όσο και της διάρκειας των δικαστικών διαδικασιών.

Η ΕΕ λαμβάνει μέτρα για την περαιτέρω ενίσχυση της ενιαίας αγοράς. Παραδείγματα αποτελούν ο χάρτης πορείας «Μία Ευρώπη, μία αγορά», ο οποίος θέτει συγκεκριμένους στόχους για νομοθετικές προτάσεις, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται η επικείμενη ευρωπαϊκή πράξη για τα προϊόντα με σκοπό τον εκσυγχρονισμό των κανόνων για τα προϊόντα, διασφαλίζοντας παράλληλα ισχυρότερη συμμόρφωση σε διασυνοριακό επίπεδο. Η υπό έκδοση δέσμη μέτρων για τη δίκαιη κινητικότητα του εργατικού δυναμικού θα περιλαμβάνει την πρωτοβουλία για τη φορητότητα δεξιοτήτων και το ευρωπαϊκό διαβατήριο κοινωνικής ασφάλισης και θα ενισχύσει την Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας για την καλύτερη επιβολή των κανόνων. Άλλα παραδείγματα είναι η πρόταση για το εταιρικό νομικό πλαίσιο «EU Inc.», το οποίο θα καλύπτει ολόκληρο τον κύκλο ζωής μιας εταιρείας, και ο κανονισμός για τα ψηφιακά δίκτυα, ο οποίος αποσκοπεί στον εκσυγχρονισμό και την εναρμόνιση των κανόνων για τις τηλεπικοινωνίες και στην ενίσχυση της ψηφιακής ανθεκτικότητας της Ευρώπης. Η εν εξελίξει μεταρρύθμιση των οδηγιών της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις απλουστεύει περαιτέρω το νομικό πλαίσιο για τις δημόσιες συμβάσεις. Η ολοκλήρωση του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών (ΔΕΔ-Μ) και των οικείων ευρωπαϊκών διαδρόμων μεταφορών είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας προσώπων και αγαθών εντός της ενιαίας αγοράς, την προώθηση της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας της ΕΕ και την ενίσχυση της στρατιωτικής κινητικότητας.

Επιτάχυνση της οικονομικά προσιτής μετάβασης σε καθαρή ενέργεια και της απανθρακοποίησης

Όσον αφορά την απανθρακοποίηση, την ενέργεια, το περιβάλλον και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, η πρόοδος ήταν άνηση, αλλά, σε ορισμένες περιπτώσεις, έχει σημειωθεί αξιοσημείωτη πρόοδος στην ευθυγράμμιση με τους στόχους της ΕΕ. Οι θετικές εξελίξεις περιλαμβάνουν την επιτάχυνση της ανάπτυξης ανανεώσιμης ενέργειας, όπως οι δημοπρασίες υπεράκτιας αιολικής ενέργειας της Ιρλανδίας και η επέκταση της δυναμικότητας ηλιακής ενέργειας της Λιθουανίας. Η απανθρακοποίηση της θέρμανσης έχει σημειώσει πρόοδο· για παράδειγμα, έχουν καταργηθεί σε ολόκληρη την ΕΕ οι επιδοτήσεις για την εγκατάσταση λεβήτων ορυκτών καυσίμων. Ο ολλανδικός νόμος για την ενέργεια καθιστά δυνατή την πιο εύελκτη χρήση του δικτύου στις Κάτω Χώρες, ενώ έχουν ξεκινήσει πρωτοβουλίες βιώσιμης γεωργίας για την αντιμετώπιση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, της ρύπανσης, της απώλειας βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των οικοσυστημάτων. Στις μεταφορές, ο εξηλεκτρισμός και τα εναλλακτικά καύσιμα κερδίζουν έδαφος, με τη στήριξη των ηλεκτρικών μεταφορών και τις επενδύσεις της Γερμανίας σε σιδηροδρομικές υποδομές. Ελήφθησαν θετικά μέτρα για τη διαχείριση των υδάτων και των πόρων, συμπεριλαμβανομένης της έγκρισης από την Ισπανία σχεδίων ανθεκτικότητας στην ξηρασία, της εφαρμογής από την Ελλάδα της μεταρρύθμισης των

παρόχων υπηρεσιών ύδρευσης και της έγκρισης από την Πορτογαλία σχεδίου δράσης για την κυκλική οικονομία.

Οι CSR του 2026 αποσκοπούν στην επιτάχυνση της μετάβασης σε καθαρή ενέργεια, ώστε να καταστεί η ενέργεια πιο προσιτή οικονομικά, να ενισχυθεί η ασφάλεια, να στηριχθεί η ανταγωνιστικότητα και να επιτευχθεί η ευθυγράμμιση με τους κλιματικούς και ενεργειακούς στόχους για το 2030. Τα κράτη μέλη στα οποία τα ορυκτά καύσιμα εξακολουθούν να αντιπροσωπεύουν σημαντικό μέρος του μείγματος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, για παράδειγμα η Τσεχία, η Βουλγαρία και η Ουγγαρία, πρέπει να αυξήσουν την παραγωγή καθαρής ενέργειας, ιδίως αιολικής. Για αυτά και άλλα κράτη μέλη, είναι αναγκαίο να επιταχυνθούν και να εξορθολογιστούν οι διαδικασίες αδειοδότησης δικτύου και να αναβαθμιστούν οι υποδομές δικτύου, συμπεριλαμβανομένων των διασυνοριακών συνδέσεων και της υποστήριξης της μετάβασης των περιφερειών που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τα ορυκτά καύσιμα. Αρκετά κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης της Κροατίας, της Μάλτας και της Πορτογαλίας, ενθαρρύνονται να δώσουν προτεραιότητα στην ενεργειακή απόδοση και να καταργήσουν σταδιακά τις επιδοτήσεις ορυκτών καυσίμων που δεν καταπολεμούν την ενεργειακή φτώχεια με στοχευμένο τρόπο ούτε ανταποκρίνονται σε πραγματικές ανησυχίες για την ενεργειακή ασφάλεια, αλλά παρεμποδίζουν τον εξηλεκτρισμό και δεν είναι ζωτικής σημασίας για τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα. Αρκετά κράτη μέλη, όπως η Γερμανία, η Γαλλία, η Ισπανία, η Πορτογαλία, η Ιρλανδία, η Κύπρος και η Λετονία, πρέπει να επενδύσουν στην ευελιξία του ενεργειακού συστήματος, στη δυναμικότητα του δικτύου και στην αποθήκευση ενέργειας. Η εγκατάσταση έξυπνων μετρητών αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την προώθηση της ευελιξίας από την πλευρά της ζήτησης και θα πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα σε αρκετές χώρες, για παράδειγμα στην Κροατία και τη Γερμανία. Θα ήταν προς όφελος διαφόρων κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης της Σλοβακίας, της Ελλάδας και της Πολωνίας, να μειώσουν τη σχετικά υψηλή φορολόγηση της ηλεκτρικής ενέργειας σε σύγκριση με τα ορυκτά καύσιμα, προκειμένου να δοθούν αποτελεσματικά κίνητρα για τον εξηλεκτρισμό, ενώ η Γαλλία ενθαρρύνεται να επιταχύνει τον εξηλεκτρισμό σε τομείς υψηλών εκπομπών. Θα πρέπει να παρασχεθεί στήριξη σε περιφέρειες που αντιμετωπίζουν προκλήσεις βιομηχανικής μετάβασης, μεταξύ άλλων, στην Αυστρία και την Πολωνία.

Η απανθρακοποίηση των μεταφορών απαιτεί εξηλεκτρισμό, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης υποδομών επαναφόρτισης, και αλλαγή του τρόπου εκτέλεσης των μεταφορών, ιδίως με την ενίσχυση των δημόσιων και σιδηροδρομικών μεταφορών. Ειδικότερα, ενθαρρύνεται η ανάληψη συντονισμένης δράσης μεταξύ της ΕΕ, των κρατών μελών και της βιομηχανίας για την επιτάχυνση της ανάπτυξης υποδομών φόρτισης φορτηγών σε τοποθεσίες κατά μήκος των δύο ευρέως χρησιμοποιούμενων διαδρόμων ΔΕΔ-Μ, Βόρειας Θάλασσας-Βαλτικής και Σκανδιναβίας-Μεσογείου. Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να ενθαρρύνουν και να στηρίζουν την απανθρακοποίηση της μεταποίησης, ιδίως σε ενεργοβόρους τομείς. Για παράδειγμα, η Γερμανία και η Κροατία καλούνται να βελτιώσουν την αδειοδότηση που σχετίζεται με εγκαταστάσεις καθαρής βιομηχανίας. Η Πολωνία πρέπει να απανθρακοποιήσει τις μεταφορές, η Βουλγαρία

ενθαρρύνεται να προωθήσει την ανάπτυξη καθαρών μεταφορών και η Ρουμανία καλείται να αυξήσει τη συνδεσιμότητα των δημόσιων μεταφορών σε απομακρυσμένες και αγροτικές περιοχές.

Όσον αφορά την ανθεκτικότητα των υδάτων και τη διαχείριση των πόρων, τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων των Κάτω Χωρών και της Μάλτας, καλούνται να βελτιώσουν την ποιότητα των υδάτων και να αποτρέψουν την υπερβολική χρήση τους. Η Γαλλία ενθαρρύνεται να ενισχύσει τη διαχείριση των υδάτων για να αντιμετωπίσει τις ανταγωνιστικές απαιτήσεις των τομέων υψηλής έντασης νερού και να διασφαλίσει την ποιότητα των υδάτων. Συνιστάται σε άλλα κράτη μέλη, όπως η Ισπανία, η Λιθουανία, η Ελλάδα και η Δανία, να ενισχύσουν τη διαχείριση των αποβλήτων και να προωθήσουν την κυκλική οικονομία. Συνιστάται σε αρκετά κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης της Ισπανίας, της Σλοβενίας, της Σλοβακίας και της Κύπρου, να εφαρμόσουν τα οικεία μέτρα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, συμπεριλαμβανομένων λύσεων που βασίζονται στη φύση και ενισχυμένων συστημάτων διακυβέρνησης. Συνιστάται στην Ισπανία να βελτιώσει τη διαχείριση των δασών της, ενώ η Πορτογαλία, η Μάλτα και η Ρουμανία πρέπει να αυξήσουν την ανθεκτικότητα των υποδομών τους. Επιπλέον, πρέπει να υπάρξει απόκριση στο ζήτημα της κοινωνικής ισότητας με τη λήψη περαιτέρω μέτρων για την αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας και τη στήριξη των ευάλωτων νοικοκυριών, για παράδειγμα στη Σλοβακία και τη Βουλγαρία. Η Ρουμανία και η Ιταλία ενθαρρύνονται να επιταχύνουν τις επενδύσεις σε περιβαλλοντικές υποδομές, ιδίως στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες.

Σημαντικές πρωτοβουλίες της ΕΕ ενισχύουν την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και στηρίζουν την ενεργειακή μετάβαση με σκοπό τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας σε όλους τους τομείς. Στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων για τα ευρωπαϊκά δίκτυα⁽³⁰⁾, η Επιτροπή αντιμετωπίζει τις πλέον επείγουσες ανάγκες σε ενεργειακές υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των γραμμών διασύνδεσης, μέσω της πρωτοβουλίας για τις ενεργειακές λεωφόρους. Το υπό έκδοση ευρωπαϊκό ολοκληρωμένο πλαίσιο για την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή θα πρέπει να στηρίζει την ικανότητα των κρατών μελών να αντιμετωπίζουν τις αυξανόμενες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και να ενισχύουν την ετοιμότητα και τη διαχείριση κινδύνων. Η ανακοίνωση σχετικά με την ολοκληρωμένη διαχείριση των κινδύνων δασικών πυρκαγιών⁽³¹⁾ επικεντρώνεται ειδικά στην πρόληψη, την ετοιμότητα, την αντιμετώπιση και την αποκατάσταση των δασικών πυρκαγιών. Η πράξη για την κυκλική οικονομία, σύμφωνα με τη στρατηγική της ΕΕ για τη βιοοικονομία⁽³²⁾, θα στηρίζει τις βιομηχανίες στην αντικατάσταση των παρθένων ορυκτών υλικών με κυκλικά και βιολογικής προέλευσης υλικά. Η στήριξη των τομέων της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας μέσω της εταιρικής σχέσης για την ενεργειακή μετάβαση θα είναι καίριας σημασίας για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας του τομέα. Με βάση τη στρατηγική της ΕΕ για τους μικρούς δομοστοιχειωτούς αντιδραστήρες (SMR), τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να συμβάλουν στη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών

³⁰ [Δέσμη για τα ευρωπαϊκά δίκτυα](#), COM(2025) 1005 final.

³¹ [Ανακοίνωση σχετικά με την ολοκληρωμένη διαχείριση του κινδύνου δασικών πυρκαγιών](#), COM(2026) 330 final.

³² [Ανακοίνωση](#) σχετικά με το Στρατηγικό πλαίσιο για μια ανταγωνιστική και βιώσιμη βιοοικονομία στην ΕΕ, COM (2025) 960 final.

για την ανάπτυξη SMR στην ΕΕ και να διευκολύνουν την εγκατάστασή τους στις αρχές της δεκαετίας του 2030.

Προώθηση των δεξιοτήτων, της εκπαίδευσης και των ποιοτικών θέσεων εργασίας

Σημειώθηκε κάποια βελτίωση στη λειτουργία των αγορών εργασίας και στην τόνωση της ανάπτυξης του ανθρώπινου κεφαλαίου, αλλά πρέπει να αναληφθεί περαιτέρω δράση για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας της Ευρώπης. Έχει σημειωθεί πρόοδος, για παράδειγμα, στη βελτίωση των ευκαιριών απασχόλησης με την ενίσχυση των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας (ΕΠΑΕ) σε ορισμένα κράτη μέλη. Στην Κροατία, το πρόγραμμα Απασχόληση+ (Job+) στηρίζει την ένταξη στην αγορά εργασίας ομάδων που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, και η Σλοβενία έχει θεσπίσει αποτελεσματικό πλαίσιο για ενεργητικά μέτρα πολιτικής για την απασχόληση. Τα κίνητρα για εργασία ενισχύθηκαν με αλλαγές στο πλαίσιο φορολογίας και παροχών. Για παράδειγμα, στο Βέλγιο, η διάρκεια των παροχών ανεργίας περιορίστηκε σε δύο έτη για τα περισσότερα άτομα που αναζητούν εργασία, ενώ ενισχύθηκαν οι ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας και παρασχέθηκε στήριξη σε ευπαθείς ομάδες. Τα προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ) έχουν επεκταθεί, για παράδειγμα στη Βουλγαρία και την Ισπανία. Δρομολογήθηκαν πρωτοβουλίες για την ενίσχυση της εκπαίδευσης στους τομείς STEM και της εκπαίδευσης ενηλίκων, όπως οι πρωτοβουλίες ψηφιακής συνεχούς μάθησης για ενήλικες της Φινλανδίας. Η πρόσβαση σε υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας έχει βελτιωθεί σε αρκετά κράτη μέλη, μεταξύ άλλων με τη στήριξη κονδυλίων της ΕΕ.

Οι CSR του 2026 καλούν τα κράτη μέλη να προωθήσουν την ποιοτική απασχόληση, να βελτιώσουν τη λειτουργία των αγορών εργασίας και να προωθήσουν την ανάπτυξη δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης ψηφιακών δεξιοτήτων, μέσω ποιοτικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, με σκοπό την αύξηση της παραγωγικότητας και την προώθηση μιας ανθεκτικής κοινωνικής οικονομίας της αγοράς. Η βελτίωση των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων και η καλύτερη ευθυγράμμιση των δεξιοτήτων των ατόμων με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας παραμένουν βασικές προτεραιότητες, μεταξύ άλλων για την αντιμετώπιση των ελλείψεων εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων που είναι ιδιαίτερα έντονες σε στρατηγικούς τομείς, όπως η κυβερνοασφάλεια, η κβαντική τεχνολογία, η τεχνητή νοημοσύνη και οι ημιαγωγοί. Για αρκετά κράτη μέλη, είναι καίριας σημασίας η τόνωση των επιπέδων δεξιοτήτων, για παράδειγμα, με την ενίσχυση των βασικών δεξιοτήτων και την αντιμετώπιση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (Ισπανία), την προώθηση της εγγραφής στους τομείς STEM και τη βελτίωση της συνάφειας της κατάρτισης με την αγορά εργασίας (Γαλλία), καθώς και με την επέκταση των ευκαιριών αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης για ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης και ενήλικες μεγαλύτερης ηλικίας (Εσθονία και Λετονία). Ορισμένα κράτη μέλη καλούνται να βελτιώσουν τα οικεία συστήματα ΕΕΚ ή να αξιοποιήσουν εργαλεία συλλογής πληροφοριών για τις δεξιότητες, ώστε να καταστήσουν τα οικεία συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης ανθεκτικά στις μελλοντικές εξελίξεις. Διάφορα κράτη μέλη, για παράδειγμα η Ελλάδα, η Σουηδία, η Λιθουανία, η Ρουμανία, η Κροατία και η Σλοβενία, ενθαρρύνονται να

αντιμετωπίσουν τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση των ΕΠΑΕ, με τη στήριξη της ένταξης στην αγορά εργασίας υποεκπροσωπούμενων ομάδων, όπως τα άτομα με αναπηρία, οι νέοι και τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας, τα άτομα που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών και οι Ρομά ή, κατά περίπτωση, με την καλύτερη προσέλκυση και διατήρηση ταλέντων από χώρες εκτός της ΕΕ. Η ανάγκη αντιμετώπισης του κατακερματισμού της αγοράς εργασίας παραμένει σημαντική στην Πολωνία και τις Κάτω Χώρες. Η επέκταση της παροχής ποιοτικής προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας, για παράδειγμα σε όλες τις περιφέρειες της Αυστρίας, παραμένει σημαντική για την προώθηση της ισότητας ευκαιριών για τα παιδιά και της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας. Η συμμετοχή των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας πρέπει να ενισχυθεί, για παράδειγμα, στο Λουξεμβούργο και τη Γερμανία, με σκοπό την αύξηση της πραγματικής ηλικίας συνταξιοδότησης. Ο κοινωνικός διάλογος και οι συλλογικές διαπραγματεύσεις, που συνιστάται να υιοθετήσουν, για παράδειγμα, η Ουγγαρία και η Ιταλία, παραμένουν βασικά εργαλεία για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της αγοράς εργασίας και την προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής ανθεκτικότητας.

Διάφορες βασικές πρωτοβουλίες σε επίπεδο ΕΕ αποσκοπούν στη στήριξη των κρατών μελών για την προώθηση ποιοτικών θέσεων εργασίας και την ανάπτυξη δεξιοτήτων. Ο χάρτης πορείας για ποιοτικές θέσεις εργασίας ⁽³³⁾ και η υπό έκδοση νομοθετική πράξη για τις ποιοτικές θέσεις εργασίας καθοδηγούν τα κράτη μέλη διασφαλίζοντας ότι η ποιοτική απασχόληση μπορεί να λειτουργήσει ως καταλύτης για μια ανταγωνιστική κοινωνική οικονομία της αγοράς. Όπως ανακοινώθηκε στην Ένωση Δεξιοτήτων ⁽³⁴⁾, η Επιτροπή θα παρουσιάσει το 2026 ευρωπαϊκή στρατηγική ΕΕΚ για να βοηθήσει τα συστήματα ΕΕΚ να ανταποκριθούν στις μεταβαλλόμενες ανάγκες της αγοράς. Το στρατηγικό σχέδιο για την εκπαίδευση στους τομείς STEM ⁽³⁵⁾ ενισχύει αυτή τη φιλοδοξία στηρίζοντας τη συμμετοχή σε σπουδές στους τομείς STEM, ιδίως των κοριτσιών και των γυναικών. Η σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με το ανθρώπινο κεφάλαιο στην ΕΕ ⁽³⁶⁾ καλεί τα κράτη μέλη να ενισχύσουν τις βασικές δεξιότητες ως στέρεη βάση για την ανάπτυξη δεξιοτήτων, να δώσουν προτεραιότητα στους τομείς STEM σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης, να τονώσουν τις δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις και να αξιοποιήσουν καλύτερα τις πληροφορίες για τις δεξιότητες, με σκοπό την αντιμετώπιση των ελλείψεων δεξιοτήτων. Με βάση και το σχέδιο δράσης για τις βασικές δεξιότητες ⁽³⁷⁾, η υπό έκδοση δέσμη μέτρων για την εκπαίδευση θα συνδράμει τους εκπαιδευόμενους που αντιμετωπίζουν δυσκολίες να βελτιώσουν τις βασικές τους δεξιότητες, θα στηρίξει τα σχολεία και τους εκπαιδευτικούς και θα ενισχύσει τη διασυνοριακή σχολική συνεργασία. Μέσω του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη» ⁽³⁸⁾, η ΕΕ επενδύει σημαντικά στην ανάπτυξη προηγμένων ψηφιακών δεξιοτήτων σε όλα τα κράτη μέλη.

³³ [Χάρτης πορείας για ποιοτικές θέσεις εργασίας](#), COM(2025) 944 final.

³⁴ [Μια Ένωση Δεξιοτήτων](#), COM(2025) 90 final.

³⁵ [Στρατηγικό σχέδιο για την εκπαίδευση στους τομείς STEM](#), COM(2025) 89 final.

³⁶ [Σύσταση του Συμβουλίου](#) 6081/1/26.

³⁷ [Σχέδιο δράσης για τις βασικές δεξιότητες](#), COM(2025) 88 final.

³⁸ Συμπεράσματα σχετικά με την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα στην Ψηφιακή Δεκαετία - Συμπεράσματα του Συμβουλίου (5 Δεκεμβρίου 2025). Η έκθεση του 2026 για την κατάσταση της ψηφιακής δεκαετίας, η οποία εκδόθηκε παράλληλα με την παρούσα εαρινή δέσμη μέτρων, παρέχει ολοκληρωμένη εικόνα της ψηφιοποίησης της ΕΕ, προσδιορίζει τα διαρθρωτικά κενά που

Κοινωνική δικαιοσύνη

Η εφαρμογή των CSR του 2025 καταδεικνύει κάποια πρόοδο σε τομείς όπως, μεταξύ άλλων, οι συντάξεις και η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Οι πολιτικές κοινωνικής προστασίας και ένταξης έχουν σημειώσει πρόοδο σε διάφορους τομείς, συμπεριλαμβανομένων της επέκτασης της κάλυψης σε όλους τους εργαζομένους και τους αυτοαπασχολούμενους, των συνταξιοδοτικών μεταρρυθμίσεων για τη βελτίωση της επάρκειας και της βιωσιμότητας των συντάξεων, της ψηφιοποίησης της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και των επενδύσεων στη μακροχρόνια φροντίδα. Οι προσαρμογές του κατώτατου μισθού στη Σλοβενία έχουν βελτιώσει την εισοδηματική δικαιοσύνη, ενώ οι αλλαγές στο συνταξιοδοτικό σύστημα του Βελγίου έχουν ενισχύσει τη βιωσιμότητα και οι αλλαγές στην Κροατία έχουν βελτιώσει την επάρκειά του, αν και συχνά εξακολουθεί να απαιτείται περαιτέρω πρόοδος.

Οι CSR του 2026 καλούν τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν τις υφιστάμενες και αναδυόμενες προκλήσεις στον τομέα της κοινωνικής δικαιοσύνης, μεταξύ άλλων όπως προσδιορίζονται μέσω του πλαισίου κοινωνικής σύγκλισης (βλέπε πλαίσιο 3). Σε αρκετά κράτη μέλη, για την ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης και τη μείωση της φτώχειας χρειάζεται να ενισχυθούν οι πορείες προς την αγορά εργασίας, καθώς και να βελτιωθεί η κάλυψη, η στόχευση και η επάρκεια των συστημάτων ελάχιστου εισοδήματος, μεταξύ άλλων για τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας. Η βελτίωση της πρόσβασης σε κοινωνικές υπηρεσίες είναι εξίσου σημαντική, τόσο για να στηριχθούν τα άτομα που βιώνουν φτώχεια όσο και για να προληφθεί η αύξηση του αριθμού τους. Οι υπηρεσίες αυτές διαδραματίζουν επίσης καίριο ρόλο στην καθοδήγηση των ατόμων προς την εκπαίδευση, την κατάρτιση, την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και άλλες βασικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της ενέργειας. Αρκετά κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης της Ισπανίας, της Ρουμανίας και της Ελλάδας, πρέπει να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα της κοινωνικής προστασίας, για παράδειγμα επανεξετάζοντας την κάλυψή της. Η βελτίωση της πρόσβασης και της οικονομικής προσιτότητας της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και της μακροχρόνιας φροντίδας εξακολουθεί να αποτελεί προτεραιότητα, για παράδειγμα, στην Τσεχία, την Εσθονία και τη Ρουμανία, καθώς και στις περιοχές με συρρικνούμενο πληθυσμό και στις αγροτικές περιοχές ορισμένων κρατών μελών. Για να αντιμετωπιστούν οι επίμονες προκλήσεις όσον αφορά την πρόσβαση και την οικονομική προσιτότητα, με παράλληλη διατήρηση της οικονομικής αποδοτικότητας και της δημοσιονομικής βιωσιμότητας, απαιτείται η αντιμετώπιση των ελλείψεων εργατικού δυναμικού και των εδαφικών ανισοτήτων σε αρκετά κράτη μέλη, όπως η Ισπανία και η Πορτογαλία.

Οι πρωτοβουλίες της ΕΕ έχουν διαμορφώσει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για τη βελτίωση της κοινωνικής δικαιοσύνης, τη στήριξη της μείωσης της φτώχειας και την ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης σε ολόκληρη την ΕΕ. Με τη στρατηγική της ΕΕ για την καταπολέμηση της φτώχειας ⁽³⁹⁾, η Επιτροπή στηρίζει την εξάλειψη της φτώχειας στην ΕΕ έως το 2050 μέσω μιας

πρέπει να καλυφθούν έως το 2030 και καθορίζει οριζόντιες και ειδικές ανά χώρα συστάσεις για την καθοδήγηση των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων κατά την επόμενη περίοδο προγραμματισμού.

³⁹ SWD(2026) 770 final.

ολοκληρωμένης προσέγγισης. Η στρατηγική συμπληρώνεται από μέτρα για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής εγγύησης για τα παιδιά ⁽⁴⁰⁾, ώστε να σπάσει ο κύκλος της παιδικής φτώχειας. Μέσω ισχυρών πολιτικών για την ισότητα και την απαγόρευση των διακρίσεων, η ΕΕ προωθεί την κοινωνική δικαιοσύνη και δεν αφήνει κανέναν στο περιθώριο, σύμφωνα με τις στρατηγικές για την Ένωση Ισότητας ⁽⁴¹⁾.

Αύξηση της οικονομικής προσιτότητας της στέγασης

Για να αντιμετωπιστεί η συνεχιζόμενη κρίση οικονομικής προσιτότητας της στέγασης, είναι ζωτικής σημασίας να θεσπιστούν φιλόδοξες μεταρρυθμίσεις στα κατάλληλα επίπεδα διακυβέρνησης για να αυξηθεί η προσφορά κατοικιών, να εξορθολογιστούν οι διοικητικές διαδικασίες και να αντιμετωπιστούν οι περιορισμοί δυναμικότητας στην κατασκευή κατοικιών. Η πρόοδος που έχει σημειωθεί στην εφαρμογή των CSR του 2025 για τη στέγαση παραμένει περιορισμένη. Οι θετικές εξελίξεις περιλαμβάνουν την αύξηση της κατασκευής κατοικιών σε αρκετά κράτη μέλη και την αντιμετώπιση των περιορισμών δυναμικότητας. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν επεκτείνει ιδίως την προσφορά κοινωνικής και οικονομικά προσιτής στέγασης, με πρωτοβουλίες όπως η ολοκληρωμένη δέσμη μέτρων της Δανίας για τη στέγαση και τα σχέδια της Ιρλανδίας να επεκτείνει την προσφορά κοινωνικής στέγασης. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές προκλήσεις σε όλα τα κράτη μέλη, στις οποίες περιλαμβάνονται η ανάγκη απλούστευσης και επιτάχυνσης των διαδικασιών σχεδιασμού και αδειοδότησης, οι σοβαρές ελλείψεις στέγασης, ιδίως σε αστικές περιοχές και τουριστικές περιφέρειες, η αύξηση της αστεγίας και η μείωση της οικονομικής προσιτότητας, οι περιορισμοί στην κινητικότητα του εργατικού δυναμικού και στην εκπαιδευτική κινητικότητα, και η αύξηση των ανισοτήτων.

Η Επιτροπή, αναγνωρίζοντας την κλίμακα της πρόκλησης και επιδιώκοντας να ενισχύσει την πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή, βιώσιμη και ποιοτική στέγαση, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής στέγασης, προτείνει διάφορες πρόσθετες CSR. Η χαλάρωση των περιορισμών στην προσφορά κατοικιών απαιτεί μεταρρυθμίσεις σε πολλά κράτη μέλη για την απλούστευση των κανόνων και των διαδικασιών, για παράδειγμα για τη διευκόλυνση και την επιτάχυνση της αδειοδότησης, π.χ. στις Κάτω Χώρες και τη Γερμανία. Απαιτείται επίσης δράση για την αξιοποίηση της δημόσιας γης, την τόνωση της κατασκευής και της ανακαίνισης οικονομικά προσιτών, ενεργειακά αποδοτικών και βιώσιμων κατοικιών και την ενίσχυση του συντονισμού σε διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης, για παράδειγμα στην Πολωνία. Για τη βελτίωση της οικονομικής προσιτότητας πρέπει επίσης να καταστούν αποτελεσματικότερα τα φορολογικά πλαίσια, για παράδειγμα στη Σουηδία, καθώς και να αναπροσαρμοστεί η χρήση υποχρησιμοποιούμενων αποθεμάτων, για παράδειγμα στην Πορτογαλία. Οι ανάγκες κοινωνικής στέγασης θα πρέπει να αντιμετωπιστούν μέσω επαρκών επενδύσεων, για παράδειγμα στην

⁴⁰ SWD(2026) 772 final.

⁴¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Στρατηγικές για την Ένωση Ισότητας](#): στρατηγικές για την ισότητα των φύλων (2020-2025 και 2026-2030), στρατηγικές για την ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ+ (2020-2025 και 2026-2030), σχέδιο δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού 2020-2025, στρατηγική της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού 2026-2030, στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για τους Ρομά 2020-2030 και στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2021-2030.

Ισπανία και τη Λιθουανία. Χωρίς αποφασιστική δράση, οι ελλείψεις και οι ανισότητες στέγασης θα υπονομεύσουν περαιτέρω την οικονομική ανταγωνιστικότητα και την κοινωνική συνοχή, ιδίως στις περιφέρειες και τις πόλεις που πλήττονται περισσότερο.

Η συντονισμένη δράση σε επίπεδο ΕΕ, με πλήρη σεβασμό στην αρχή της επικουρικότητας, μπορεί να διαδραματίσει υποστηρικτικό ρόλο στην αντιμετώπιση της στεγαστικής κρίσης.

Το ευρωπαϊκό σχέδιο οικονομικά προσιτής στέγασης ⁽⁴²⁾, που εγκρίθηκε τον Δεκέμβριο του 2025, και οι συναφείς πρωτοβουλίες, όπως η ευρωπαϊκή στρατηγική για την κατασκευή κατοικιών ⁽⁴³⁾, το νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους ⁽⁴⁴⁾, η αναθεώρηση των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της στέγασης και η πρόταση σύστασης του Συμβουλίου για την καταπολέμηση του αποκλεισμού από τη στέγαση ⁽⁴⁵⁾, παρέχουν ένα πλαίσιο για κοινή δράση. Πρόσθετες πρωτοβουλίες και μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της υπό έκδοση πράξης για την οικονομικά προσιτή στέγαση, μιας δέσμης μέτρων απλούστευσης για τη στέγαση το 2027 και μιας πανευρωπαϊκής επενδυτικής πλατφόρμας με τη συμμετοχή μεγάλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, αποσκοπούν στην κλιμάκωση των επενδύσεων και στην αντιμετώπιση των προκλήσεων της αγοράς, όπως η αναντιστοιχία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης κατοικιών. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να εφαρμόσουν φιλόδοξες και ολοκληρωμένες μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση της οικονομικής προσιτότητας της στέγασης, μεταξύ άλλων, διευκολύνοντας την κατασκευή και την ανακαίνιση αξιοποιώντας πλήρως τις διαθέσιμες δυνατότητες για ανταλλαγή δεδομένων, αμοιβαία μάθηση και τεχνική βοήθεια στο επίπεδο της ΕΕ, οι οποίες προσφέρονται και στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής συμμαχίας για τη στέγαση. Ποσό τουλάχιστον 43 δισ. EUR έχει κινητοποιηθεί βάσει του τρέχοντος πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για τη στήριξη των προσπαθειών στον τομέα της οικονομικά προσιτής και βιώσιμης στέγασης, με πρόσθετο ποσό ύψους 3,3 δισ. EUR από πόρους της πολιτικής συνοχής που αναπρογραμματίστηκαν για την επίτευξη αυτού του στόχου στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης, το οποίο συμπληρώνεται επίσης με στήριξη από το Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα, ιδίως για τα ευάλωτα νοικοκυριά και τις μικρές επιχειρήσεις. Στο πλαίσιο της στρατηγικής για την κατασκευή κατοικιών ⁽⁴⁶⁾, η ΕΕ, τα κράτη μέλη και η βιομηχανία ενθαρρύνονται να συνεχίσουν να συνεργάζονται στενά για τον προσδιορισμό και την εφαρμογή βασικών επενδυτικών και μεταρρυθμιστικών μέτρων που απαιτούνται για την επέκταση του κλάδου κατασκευών κατοικιών εκτός εργοταξίου σε ολόκληρη την ΕΕ.

Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή

Η εφαρμογή των CSR του 2025 για τη συνοχή καταδεικνύει μερική πρόοδο όσον αφορά τη μείωση των εδαφικών ανισοτήτων και την ενίσχυση της διακυβέρνησης της περιφερειακής και τοπικής διοίκησης. Οι μεταρρυθμίσεις του υποεθνικού επιπέδου διακυβέρνησης έχουν προχωρήσει σε ορισμένα κράτη μέλη, βελτιώνοντας την παροχή υπηρεσιών, ενώ οι τοπικές

⁴² [Το ευρωπαϊκό σχέδιο οικονομικά προσιτής στέγασης](#), COM(2025) 1025 final.

⁴³ [Ευρωπαϊκή στρατηγική για την κατασκευή κατοικιών](#), COM(2025) 911 final.

⁴⁴ [Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους](#), COM(2025) 1026 final.

⁴⁵ [Πρόταση σύστασης του Συμβουλίου για την καταπολέμηση του στεγαστικού αποκλεισμού](#), COM(2026) 540 final.

⁴⁶ [Ευρωπαϊκή στρατηγική για την κατασκευή κατοικιών](#), COM(2025) 911 final.

δημόσιες υπηρεσίες έχουν ενισχυθεί, μεταξύ άλλων μέσω της περαιτέρω ψηφιοποίησής τους. Ωστόσο, οι επίμονες προκλήσεις, όπως η ακόμη άنيση πρόσβαση σε υποδομές και υπηρεσίες, εμβαθύνουν περαιτέρω τις οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες μεταξύ περιφερειών και μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών. Η ανεπαρκής διοικητική ικανότητα, ο ανεπαρκής συντονισμός μεταξύ διοικητικών επιπέδων και η αργή υιοθέτηση της ψηφιακής τεχνολογίας από την τοπική αυτοδιοίκηση παρεμποδίζουν περαιτέρω την αποτελεσματική παροχή δημόσιων υπηρεσιών, γεγονός που υπονομεύει την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή.

Οι CSR του 2026 επικεντρώνονται στην περιφερειακή ανταγωνιστικότητα, στην ενίσχυση του υποεθνικού επιπέδου διακυβέρνησης και στη διασφάλιση της πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες. Το υποεθνικό επίπεδο διακυβέρνηση σε ορισμένα κράτη μέλη θα μπορούσε να ωφεληθεί από τον καλύτερο συντονισμό μεταξύ των επιπέδων διακυβέρνησης και από την προώθηση της ψηφιοποίησης της δημόσιας διοίκησης σε τοπικό επίπεδο. Για παράδειγμα, θα πρέπει να ενισχυθεί ο συντονισμός μεταξύ των κεντρικών και των τοπικών διοικήσεων σε τομείς όπως η ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και η στέγαση, ώστε να διασφαλιστεί η αποτελεσματική υλοποίηση των δράσεων πολιτικής, για παράδειγμα στην Πολωνία, την Ισπανία και την Τσεχία. Για να μειωθεί το χάσμα μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών απαιτείται επίσης καλύτερη πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες, για παράδειγμα στην Ιρλανδία και τη Λιθουανία, καθώς και βελτιωμένη συνδεσιμότητα των απομακρυσμένων περιοχών (π.χ. Βουλγαρία). Τέλος, στον τομέα της καινοτομίας είναι ιδιαίτερα σημαντικό να ληφθούν υπόψη οι περιφερειακές ιδιαιτερότητες (Κροατία, Κάτω Χώρες, Πολωνία, Ρουμανία).

Η ΕΕ αναλαμβάνει δράση για την αντιμετώπιση βασικών προκλήσεων που αφορούν ειδικά ορισμένα εδάφη, ώστε να διασφαλιστεί το δικαίωμα παραμονής των ανθρώπων στον τόπο τους. Το θεματολόγιο της ΕΕ για τις πόλεις ⁽⁴⁷⁾ ενισχύει την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση μέσω τακτικότερων διαλόγων με τις τοπικές αρχές για την καλύτερη ενσωμάτωση των αναγκών τους στη χάραξη πολιτικής της ΕΕ, ενώ το όραμα για τη γεωργία και τα τρόφιμα ⁽⁴⁸⁾ επικεντρώνεται στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου στις αγροτικές περιοχές. Συνιστάται στην Εσθονία, τη Λετονία, τη Λιθουανία, την Πολωνία και τη Φινλανδία να αντιμετωπίσουν τις μοναδικές προκλήσεις στον κοινωνικοοικονομικό τομέα, στον τομέα της ασφάλειας και της πολιτικής ετοιμότητας που αντιμετωπίζουν οι περιφέρειες στα εξωτερικά ανατολικά σύνορα της ΕΕ, σύμφωνα με την πρόσφατα εγκριθείσα στρατηγική της Επιτροπής για τις ανατολικές παραμεθόριες περιοχές ⁽⁴⁹⁾. Οι ειδικές προκλήσεις και πιέσεις που επηρεάζουν τα μέσα διαβίωσης και τον κοινωνικοοικονομικό ιστό στις εξόχως απόκεντρες περιοχές, καθώς και στα νησιά και τις παράκτιες περιοχές, θα αντιμετωπιστούν περαιτέρω σε ειδικές στρατηγικές και θα υποστηριχθούν από το ευρωπαϊκό σύμφωνο για τους ωκεανούς ⁽⁵⁰⁾. Η επικείμενη στρατηγική της ΕΕ για τον βιώσιμο τουρισμό θα επικεντρωθεί στην αντιμετώπιση του μη ισορροπημένου τουρισμού, στην

⁴⁷ [Θεματολόγιο της ΕΕ για τις πόλεις](#), COM(2025) 739 final.

⁴⁸ [Ένα όραμα για τη γεωργία και τα τρόφιμα](#), COM (2025) 75 final.

⁴⁹ [Ανακοίνωση σχετικά με τις ανατολικές περιοχές της ΕΕ που συνορεύουν με τη Ρωσία, τη Λευκορωσία και την Ουκρανία Ισχυρές περιοχές για μια ασφαλή Ευρώπη](#), COM(2026) 82 final.

⁵⁰ [Το ευρωπαϊκό σύμφωνο για τους ωκεανούς — Ωκεανοί και αλιεία — Ευρωπαϊκή Επιτροπή](#).

προώθηση βιώσιμων πρακτικών και στην ενίσχυση της παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας του τομέα, ενθαρρύνοντας τη δράση σε εθνικό και υποεθνικό επίπεδο. Τέλος, η Επιτροπή θα προτείνει επίσης μια στρατηγική για να διασφαλίσει ότι όλοι οι Ευρωπαίοι έχουν το δικαίωμα να παραμείνουν στην περιοχή καταγωγής τους, εστιάζοντας στις σημαντικές προκλήσεις στις οποίες οφείλεται η αυξανόμενη δημογραφική συρρίκνωση ορισμένων ευρωπαϊκών περιφερειών.

Πλαίσιο 3: Ανάλυση σχετικά με την ανοδική κοινωνική σύγκλιση σύμφωνα με το πλαίσιο κοινωνικής σύγκλισης

Η Επιτροπή αξιολόγησε την ύπαρξη προκλήσεων για την ανοδική κοινωνική σύγκλιση σε εννέα κράτη μέλη σύμφωνα με το πλαίσιο κοινωνικής σύγκλισης, το οποίο περιλαμβάνει ειδική ανά χώρα ανάλυση των κινδύνων και των προκλήσεων για την ανοδική κοινωνική σύγκλιση σε δύο στάδια ⁽⁵¹⁾. Στην ανάλυση του πρώτου σταδίου, η οποία παρουσιάστηκε στην κοινή έκθεση για την απασχόληση (ΚΕΑ)⁽⁵²⁾ του 2026, αναλύθηκαν οι πολιτικές για την αγορά εργασίας και τις δεξιότητες και οι κοινωνικές πολιτικές για όλα τα κράτη μέλη. Συνολικά διαπιστώθηκε ότι εννέα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν δυνητικούς κινδύνους όσον αφορά την ανοδική κοινωνική σύγκλιση. Στις 21 Απριλίου 2026 δημοσιεύθηκε ανάλυση δεύτερου σταδίου για τις εννέα αυτές χώρες ⁽⁵³⁾. Στην ανάλυση αυτή εξετάστηκαν λεπτομερέστερα τα διαθέσιμα ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία και οι βασικοί παράγοντες στους οποίους οφείλονται οι προκλήσεις, λαμβανομένων υπόψη των εξελίξεων της πολιτικής. Σημαντική πρόκληση σε όλα τα κράτη μέλη αποτελεί η μείωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, ιδίως η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των κοινωνικών μεταβιβάσεων για τη μείωση της φτώχειας. Πολλά κράτη μέλη αντιμετωπίζουν υψηλά ποσοστά νέων που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, χαμηλά επίπεδα εκπαίδευσης ενηλίκων και βασικών ψηφιακών δεξιοτήτων, καθώς και υψηλά ποσοστά πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου. Απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για την καλύτερη ενσωμάτωση των υποεκπροσωπούμενων ομάδων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, καθώς και στην αγορά εργασίας. Συνολικά, στην ανάλυση δεύτερου σταδίου εντοπίστηκαν προκλήσεις για την ανοδική κοινωνική σύγκλιση σε έξι κράτη μέλη.

Η ανάλυση της ανοδικής κοινωνικής σύγκλισης καταδεικνύει οριζόντιες προκλήσεις και στους τρεις τομείς πολιτικής. Μολονότι οι αγορές εργασίας παραμένουν συνολικά ισχυρές, στην ανάλυση τονίζεται η ανάγκη να προωθηθεί η δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας και η μετάβαση σε αυτές, μεταξύ άλλων με την αποτελεσματικότερη ένταξη των οικονομικά μη ενεργών ατόμων στην αγορά εργασίας. Στην ανάλυση επισημαίνονται επίσης περαιτέρω μέτρα για την ενίσχυση της ποιοτικής εκπαίδευσης και της απόκτησης δεξιοτήτων με σκοπό την αντιμετώπιση των ελλείψεων και των αναντιστοιχιών δεξιοτήτων. Ταυτόχρονα, η εισοδηματική ανισότητα και οι κίνδυνοι φτώχειας απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή σε επίπεδο πολιτικής, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της δημογραφικής και της δημοσιονομικής πρόκλησης, με παράλληλη

⁵¹ Βλ. κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263, άρθρο 3 και τη σχετική αιτιολογική σκέψη.

⁵² [Joint Employment Report 2026 \(Κοινή έκθεση για την απασχόληση του 2026\)](#), η οποία εκδόθηκε από το Συμβούλιο EPSCO στις 9 Μαρτίου 2026.

⁵³ [SWD\(2026\)122 – Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework \(SCF\) \(Ανάλυση ανά χώρα δεύτερου σταδίου σχετικά με την κοινωνική σύγκλιση με βάση το πλαίσιο κοινωνικής σύγκλισης\)](#), 2026.

διατήρηση αποτελεσματικών, κατάλληλων και βιώσιμων συστημάτων κοινωνικής προστασίας και ένταξης.

Τα ευρήματα της ανάλυσης κοινωνικής σύγκλισης αποτυπώνονται στις εκθέσεις ανά χώρα και τροφοδοτούν το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο του 2026. Η ανάλυση αυτή τροφοδότησε τις επισκοπήσεις πολυμερούς εποπτείας στις αρμόδιες επιτροπές του Συμβουλίου.

Πλαίσιο 4: Περάτωση του ΜΑΑ: σημείο καμπής για τη χρηματοδότηση της ΕΕ, με κινητήρια δύναμη τις μεταρρυθμίσεις

Ο ΜΑΑ, το κεντρικό στοιχείο της αντίδρασης του NextGenerationEU στην πανδημία COVID-19, κινητοποίησε σημαντικό όγκο ενωσιακής χρηματοδότησης που συνδέεται με συμπληρωματικές μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις οι οποίες ανταποκρίνονται τόσο στις ειδικές εθνικές προκλήσεις όσο και στις κοινές προτεραιότητες της ΕΕ. Μέσω της σύνδεσης των πληρωμών με την εκπλήρωση οροσήμεων και στόχων που παρακολουθούν την πρόοδο των εν λόγω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, ο σχεδιασμός του ΜΑΑ έχει αναδιαμορφώσει την αποτελεσματικότητα και τις συνέργειες των χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ, καθώς και τον συντονισμό των πολιτικών, μεταξύ άλλων ιδίως στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

Σε ολόκληρη την ΕΕ, ο μηχανισμός αυτός έχει στηρίξει φιλόδοξα προγράμματα μεταρρυθμίσεων, τα οποία συχνά ανταποκρίνονται σε μακροχρόνιες διαρθρωτικές προκλήσεις σε ευρύ φάσμα τομέων. Σε αυτές περιλαμβάνονται:

- **μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας και στις δεξιότητες**, όπως ο εκσυγχρονισμός των πλαισίων προστασίας της απασχόλησης, η ενίσχυση των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας και η βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης για την προώθηση της ποιότητας και της συμπεριληπτικότητας και τη διασφάλιση ότι τα άτομα διαθέτουν τις αναγκαίες δεξιότητες για την αγορά εργασίας (π.χ. Ιταλία, Ελλάδα, Λουξεμβούργο, Ρουμανία)·
- **μεταρρυθμίσεις στον τομέα των συντάξεων και της κοινωνικής προστασίας**, για την ενίσχυση της βιωσιμότητας και της επάρκειας (π.χ. Βέλγιο, Ελλάδα, Ρουμανία, Σλοβενία, Κροατία)·
- **μεταρρυθμίσεις για την ενίσχυση των συστημάτων υγείας και μακροχρόνιας φροντίδας** με σκοπό τη βελτίωση της πρωτοβάθμιας ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και της πρόληψης και την αντιμετώπιση των αναγκών του γηράσκοντος πληθυσμού (π.χ. Σλοβακία, Λιθουανία, Αυστρία, Εσθονία)·
- **μεταρρυθμίσεις στη δημόσια διοίκηση και τη δικαιοσύνη**, συμπεριλαμβανομένων της ψηφιοποίησης των δημόσιων υπηρεσιών και μέτρων για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της δικαιοσύνης (π.χ. Ιταλία, Κροατία, Σλοβακία, Ελλάδα, Ισπανία, Βουλγαρία, Ρουμανία)·
- **μεταρρυθμίσεις του επιχειρηματικού περιβάλλοντος**, όπως μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης, βελτίωση των πλαισίων αφερεγγυότητας και διευκόλυνση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση (π.χ. Πορτογαλία, Κύπρος, Λετονία)·
- **μεταρρυθμίσεις στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας**, όπως η ενίσχυση του δημόσιου ερευνητικού τοπίου, η αναθεώρηση των φορολογικών κινήτρων για τις εταιρείες στον τομέα της Ε&Α και η μεταρρύθμιση της διακυβέρνησης στον τομέα της Ε&Κ (π.χ. Ισπανία, Κροατία, Σλοβακία, Λιθουανία)·

- **μεταρρυθμίσεις φορολογικές και δημοσιονομικές-διαρθρωτικές**, διεύρυνση ή μετατόπιση των φορολογικών βάσεων, αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και ενίσχυση της διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών (π.χ. Ιταλία, Ισπανία, Βουλγαρία)·
- **φιλικές προς το περιβάλλον μεταρρυθμίσεις στην αγορά ενέργειας, στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής**, μεταξύ άλλων μέσω του REPowerEU, στήριξη της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και μείωση της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα (π.χ. Γερμανία, Τσεχία, Πολωνία, Λετονία, Φινλανδία, Λουξεμβούργο) και
- **μεταρρυθμίσεις στον τομέα της στέγασης**, ενίσχυση της οικονομικής προσιτότητας με τη διευκόλυνση των διαδικασιών αδειοδότησης για κατασκευές, δημιουργία των προϋποθέσεων για ενεργειακές ανακαινίσεις και δημιουργία καθεστώτων στήριξης για κοινωνική στέγαση (π.χ. Πολωνία, Σλοβενία, Ιρλανδία, Ισπανία).

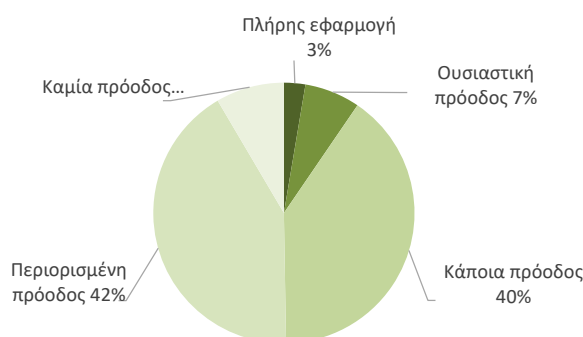
ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 1 — ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΤΟΜΕΩΝ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑ ΧΩΡΑ
ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Τομέας πολιτικής	Τομέας έμφασης	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE		
Ανταγωνιστικότητα & επιχειρηματικό περιβάλλον	Επιστήμη & καινοτόμα οικοσυστήματα																													
	Καινοτομία, νεοφυείς & επεκτεινόμενες επιχειρήσεις																													
	Ψηφιοποίηση των επιχειρήσεων																													
	Ποιότητα του νομοθετικού έργου & μείωση διοικητικής επιβάρυνσης																													
	Εθνική δημόσια διοίκηση																													
	Ψηφιοποίηση της δημόσιας διοίκησης & των δημόσιων υπηρεσιών																													
	Επιχειρηματικό περιβάλλον (συμπ. πολιτικών για τις ΜΜΕ & καθυστερήσεις πληρωμών)																													
	Φραγμοί στην ενιαία αγορά & ανταγωνισμός																													
	Κρατικές επιχειρήσεις																													
	Δημόσιες συμβάσεις & συμβάσεις παραχώρησης																													
	Σύστημα απονομής δικαιοσύνης																													
Διαφθορά & καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες																														
Χρηματοδότηση	Πρόσβαση σε χρηματοδότηση & σε χρηματοδότηση για αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις																													
	Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες & χρηματοπιστωτική σταθερότητα																													
	Χρέος του ιδιωτικού τομέα & πλαίσιο αφερεγγυότητας																													
Δεξιότητες, ποιοτικές θέσεις εργασίας και κοινωνική δικαιοσύνη	Δεξιότητες για την αγορά εργασίας, επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση & εκπαίδευση ενηλίκων																													
	Βασικές δεξιότητες, εκπαίδευση & προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα																													
	Ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας, λειτουργία της αγοράς εργασίας, μισθοί & καθορισμός των μισθών																													
	Μη διάκριση & ίσες ευκαιρίες																													
	Συνταξιοδοτικά συστήματα, ενεργός γήρανση & ανανέωση των γενιών																													
	Φτώχεια, κοινωνική ένταξη & κοινωνική προστασία																													
	Ιατροφαρμακευτική περιβαλψη																													
	Μακροχρόνια φροντίδα																													
Ενέργεια, μεταφορές & περιβάλλον	Στήριξη																													
	Ανανεώσιμη ενέργεια & αποθήκευση ενέργειας																													
	(Διασυνοριακές) υποδομές & λειτουργία της αγοράς																													
	Απανθρακοποίηση της θέρμανσης																													
	Απανθρακοποίηση της βιομηχανίας																													
	Ενεργειακή απόδοση																													
	Βιώσιμη γεωργία, ρύπανση & βιοποικιλότητα																													
Ασφάλεια	Υδατα & διαχείριση πόρων																													
	Μεταφορές																													
	Αμυντικές δαπάνες																													
	Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή & ετοιμότητα για την κλιματική αλλαγή																													
Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή	Ενεργειακή ασφάλεια																													
	Ψηφιακή συνδεσιμότητα, υποδομές & λειτουργία της αγοράς																													
	Ανταγωνιστικές περιφέρειες, αγροτικές και παράκτιες κοινότητες																													
Μακροοικονομικός δημοσιονομικός τομέας	Διαθεσιμότητα τοπικών δημόσιων υπηρεσιών																													
	Διακυβέρνηση & διοίκηση σε υποεθνικό επίπεδο																													
	Δημοσιονομικό πλαίσιο & δημοσιονομική διακυβέρνηση																													
Φορολογική πολιτική	Φορολογική πολιτική																													
	Φορολογική διοίκηση, φοροδιαφυγή & φοροαποφυγή																													

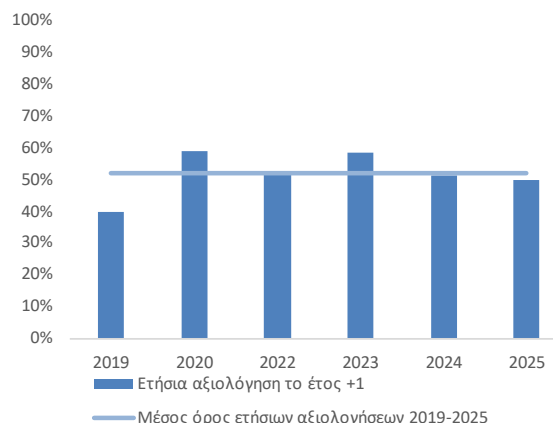
ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 2 — ΠΡΟΟΔΟΣ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΑΝΑ ΧΩΡΑ ΣΥΣΤΑΣΕΩΝ

Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2026 πραγματοποιείται απολογισμός των μέτρων πολιτικής που έλαβαν τα κράτη μέλη για την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών προκλήσεων οι οποίες προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις (στο εξής: CSR) που εγκρίθηκαν το 2025. Για την αξιολόγηση της εφαρμογής των CSR του 2026 λαμβάνονται υπόψη τα μέτρα πολιτικής που έχουν λάβει μέχρι σήμερα τα κράτη μέλη⁽⁵⁴⁾. Λαμβάνονται ιδίως υπόψη τα μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο της εφαρμογής του ΜΑΑ, δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί στα ΣΑΑ, καθώς και τα μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά διαρθρωτικά σχέδια, ανάλογα με τον βαθμό υλοποίησής τους. Η αξιολόγηση αντικατοπτρίζει το τρέχον στάδιο υλοποίησης και όχι το επίπεδο προόδου που θα μπορούσε να επιτευχθεί αν υποθεθεί ότι επιτυγχάνεται πλήρης υλοποίηση των σχεδίων⁽⁵⁵⁾. Η αξιολόγηση των CSR του 2026 καλύπτει την αξιολόγηση των CSR του 2025 (ετήσια αξιολόγηση)⁽⁵⁶⁾.

Διάγραμμα 1: Τρέχον επίπεδο εφαρμογής των CSR του 2025



Διάγραμμα 2: Εφαρμογή των CSR 2019-2025: ετήσια αξιολόγηση για κάθε διαδοχικό έτος



Σημείωση: Η ετήσια αξιολόγηση στο διάγραμμα 1 δείχνει την πρόοδο που σημειώθηκε κατά το πρώτο έτος μετά την έγκριση των CSR. Πρέπει να επισημανθεί ότι οι CSR του 2021 αφορούν μόνο τη δημοσιονομική πολιτική.

⁵⁴ Συμπεριλαμβανομένων των μέτρων πολιτικής που αναφέρονται κατά τις αποστολές στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, στη βάση δεδομένων των CSR, στις ετήσιες εκθέσεις προόδου, καθώς και στις εκθέσεις του ΜΑΑ (εκθέσεις που υποβάλλονται ανά εξαμήνο σχετικά με την πρόοδο όσον αφορά την υλοποίηση των οροσήμων και των στόχων και που προκύπτουν από την αξιολόγηση των αιτήσεων πληρωμής).

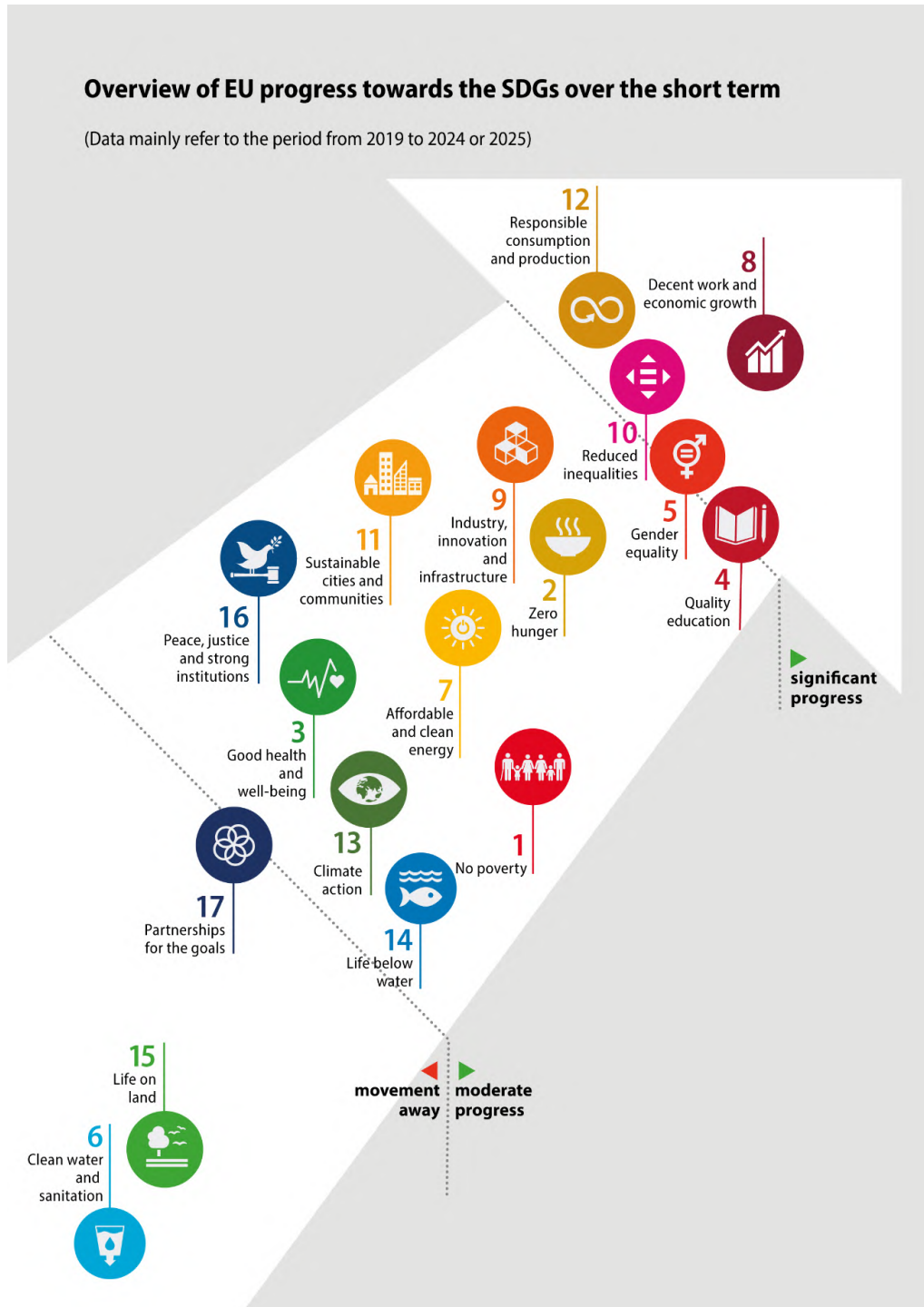
⁵⁵ Στα μέτρα που προβλέπονται στα παραρτήματα των εκδοθεισών εκτελεστικών αποφάσεων του Συμβουλίου για την έγκριση της αξιολόγησης των ΣΑΑ ή για την έγκριση των μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών διαρθρωτικών σχεδίων και τα οποία δεν έχουν ακόμη εγκριθεί ή εφαρμοστεί, αλλά θεωρείται ότι έχουν εξαγγελθεί με αξιόπιστο τρόπο, σύμφωνα με τη μεθοδολογία αξιολόγησης των CSR, αποδίδεται ο χαρακτηρισμός «περιορισμένη πρόοδος».

⁵⁶ Οι CSR του 2025 παρείχαν, για κάθε κράτος μέλος, ενοποιημένο σύνολο συστάσεων για τις οποίες χρειάζονται περαιτέρω μέτρα πολιτικής, βάσει επανεξέτασης του εκκρεμούς αποθέματος των CSR της περιόδου 2019-2024, λαμβάνοντας υπόψη την κάλυψή τους στα ΣΑΑ και τη συνεχιζόμενη σημασία τους.

Συνολικά, έχει σημειωθεί ικανοποιητική πρόοδος στην εφαρμογή των CSR που εγκρίθηκαν το 2025. Τα κράτη μέλη σημείωσαν τουλάχιστον «κάποια πρόοδο» όσον αφορά το 50 % των συστάσεων που τους απευθύνθηκαν τον Ιούλιο του 2025 (διάγραμμα 1). Πρόκειται για σταθερό, σε γενικές γραμμές, επίπεδο σε σύγκριση με την ετήσια πρόοδο που είχε επιτευχθεί τον Ιούνιο του 2025 όσον αφορά τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις που εγκρίθηκαν τον Οκτώβριο του 2024. Λαμβανομένων υπόψη των τομέων πολιτικής για τους οποίους απευθύνθηκε σύσταση σε σημαντικό αριθμό κρατών μελών το 2025, έχει σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά, ιδίως, το χρέος του ιδιωτικού τομέα και το πλαίσιο αφερεγγυότητας, το δημοσιονομικό πλαίσιο και τη δημοσιονομική διακυβέρνηση, καθώς και την ψηφιακή συνδεσιμότητα, τις υποδομές, τη λειτουργία της αγοράς και τον καθορισμό των μισθών. Αντιθέτως, έχει σημειωθεί μικρότερη πρόοδος στην εφαρμογή των συστάσεων για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, την ποιότητα του νομοθετικού έργου και τις κρατικές επιχειρήσεις.

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των CSR του 2025, μαζί με τα αποτελέσματα των προηγούμενων ετών, είναι διαθέσιμα στον ιστότοπο της Επιτροπής.

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 3 — ΠΡΟΟΔΟΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΕ ΟΣΩΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΒΑ



Σημείωση: Το ανωτέρω διάγραμμα παρουσιάζει τον ρυθμό προόδου της ΕΕ προς την επίτευξη καθενός από τους 17 στόχους κατά την τελευταία 5ετία ή δετία για την οποία διατίθενται δεδομένα, χωρίς να χρησιμοποιείται το 2020 ως έτος βάσης λόγω των ακραίων τιμών που σχετίζονται με την κρίση COVID. Η μέθοδος για την αξιολόγηση των δεικτών

και τη συγκέντρωσή τους σε επίπεδο στόχου, καθώς και λεπτομερέστερες αναλύσεις, διατίθενται στον ιστότοπο της Eurostat: [Επισκόπηση — Δείκτες βιώσιμης ανάπτυξης — Eurostat \(europa.eu\)](http://europa.eu)

Πρόοδος που έχει σημειώσει η ΕΕ προς την επίτευξη των ΣΒΑ

Η επισκόπηση υπό μορφή βέλους συνοψίζει οπτικά την πρόοδο της ΕΕ προς την επίτευξη καθενός από τους 17 στόχους. Βραχυπρόθεσμα, η ΕΕ έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο προς την επίτευξη πέντε ΣΒΑ: «Αξιοπρεπής εργασία και οικονομική ανάπτυξη» (ΣΒΑ 8), «Υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή» (ΣΒΑ 12), «Μείωση των ανισοτήτων» (ΣΒΑ 10), «Ισότητα των φύλων» (ΣΒΑ 5) και «Ποιοτική εκπαίδευση» (ΣΒΑ 4). Η ΕΕ έχει επίσης σημειώσει πρόοδο προς την επίτευξη άλλων εννέα ΣΒΑ, αλλά με μέτριο ρυθμό. Μεταξύ αυτών των στόχων, η ΕΕ έχει σημειώσει τις καλύτερες επιδόσεις στους στόχους «Βιομηχανία, καινοτομία και υποδομές» (ΣΒΑ 9) και «Μηδενική πείνα» (ΣΒΑ 2). Αντιθέτως, δεν παρατηρήθηκε πρόοδος όσον αφορά τη «Συνεργασία για τους στόχους» (ΣΒΑ 17). Επιπλέον, η ΕΕ έχει απομακρυνθεί από τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης «Ζωή στη στεριά» (ΣΒΑ 15) και «Καθαρό νερό και αποχέτευση» (ΣΒΑ 6) λόγω της απώλειας βιοποικιλότητας, της λειψυδρίας και της υποβάθμισης της ποιότητας των υδάτων. Συνοπτικά, η ΕΕ έχει σημειώσει πρόοδο προς την επίτευξη των περισσότερων ΣΒΑ, με διαφορετικούς ρυθμούς και παρά τις εναπομένουσες προκλήσεις, ενώ έχει παραμείνει στάσιμη όσον αφορά τον ΣΒΑ 17 και έχει οπισθοδρομήσει όσον αφορά τον ΣΒΑ 6 και τον ΣΒΑ 15.

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 4 — ΔΜΑ — ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΜΠΕΡΙΣΤΑΤΩΜΕΝΩΝ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΑΝΙΣΟΡΡΟΠΙΩΝ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

Ανισορροπίες ή υπερβολικές ανισορροπίες εντοπίστηκαν σε τέσσερα από τα επτά κράτη μέλη για τα οποία πραγματοποιήθηκε εμπειριστατωμένη επισκόπηση. Στην ανάλυση της εμπειριστατωμένης επισκόπησης εξετάστηκε η σοβαρότητα των ευπαθειών, η πρόσφατη εξέλιξη και οι προοπτικές τους, καθώς και οι σχετικές αποκρίσεις σε επίπεδο πολιτικής, που αποτελούν τα τρία κριτήρια για την κατάταξη των μακροοικονομικών ανισορροπιών.

Στις παραγράφους που ακολουθούν εξετάζονται οι σημαντικότερες ευπάθειες στην παρούσα συγκυρία, με έμφαση πρώτα στις εξελίξεις που αφορούν όλες τις χώρες και στη συνέχεια στα επτά κράτη μέλη που υπόκεινται σε εμπειριστατωμένη επισκόπηση φέτος.

Ο πληθωρισμός έχει μειωθεί περαιτέρω στο μεγαλύτερο μέρος της ζώνης του ευρώ και της ΕΕ, αλλά εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές διαφορές του πληθωρισμού σε αρκετά κράτη μέλη, ενώ οι αυξήσεις των τιμών της ενέργειας συμβάλλουν πλέον στην αναζωπύρωση του πληθωρισμού. Αν και ο πληθωρισμός επιβραδύνθηκε περαιτέρω το 2025 και στις αρχές του 2026, ορισμένες χώρες, τόσο εντός όσο και εκτός της ζώνης του ευρώ, συνέχισαν να καταγράφουν πληθωρισμό σημαντικά υψηλότερο από τον μέσο όρο. Ωστόσο, ακόμη και αν ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι μέρος αυτών των διαφορών αντικατοπτρίζει αυξήσεις της έμμεσης φορολογίας, οι αποκλίσεις του πληθωρισμού έχουν διευρυνθεί, ακόμη και στις χώρες με υποτονική οικονομική δραστηριότητα. Στο μέλλον, η διαδικασία αποκλιμάκωσης του πληθωρισμού φαίνεται ολοένα και πιο αβέβαιη και δεν μπορεί να αποκλειστεί η περαιτέρω διεύρυνση των διαφορών του πληθωρισμού. Ταυτόχρονα, η αύξηση του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος μετριάστηκε το προηγούμενο έτος, σε ορισμένες περιπτώσεις σημαντικά, λόγω της βραδύτερης αύξησης των μισθών και εν μέσω περιορισμένης βελτίωσης της παραγωγικότητας. Ωστόσο, παραμένει σε υψηλά επίπεδα σε σχέση με αρκετές παρόμοιες χώρες. Οι συνεχιζόμενες αποκλίσεις του κόστους και των τιμών ενδέχεται να υπονομεύουν την ανταγωνιστικότητα, ιδίως σε χώρες που έχουν ήδη υποστεί μεγαλύτερες απώλειες ανταγωνιστικότητας κόστους και τιμών και καταγράφουν πιο ευάλωτες εξωτερικές θέσεις. Επιπλέον, οι παγιωμένες διαφορές του πληθωρισμού ενέχουν τον κίνδυνο αποδυνάμωσης της αποτελεσματικότητας της κοινής νομισματικής πολιτικής.

Τα ισοζύγια τρεχουσών συναλλαγών βελτιώθηκαν το 2025, αλλά εξακολουθούν να υπάρχουν ανησυχίες σχετικά με τα μεγάλα ελλείμματα, ενώ οι πρόσφατες αυξήσεις των τιμών της ενέργειας μπορούν να επιδεινώσουν τα ισοζύγια τρεχουσών συναλλαγών. Η κάπως εντονότερη αύξηση των εξαγωγών, σε συνδυασμό με τις μειώσεις των τιμών της ενέργειας, συνέβαλε στη μείωση των μεγάλων ελλειμμάτων των ισοζυγίων τρεχουσών συναλλαγών το 2025. Ωστόσο, ορισμένες χώρες παρουσιάζουν ακόμη ελλείμματα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών σημαντικά υψηλότερα από ό,τι θα δικαιολογούνταν με βάση τα θεμελιώδη μεγέθη των οικονομιών τους. Σε ορισμένα κράτη μέλη που υπόκεινται σε εμπειριστατωμένη επισκόπηση, τα μεγάλα δημόσια ελλείμματα ευθύνονται για μεγάλο μέρος των αναγκών εξωτερικής χρηματοδότησης της

οικονομίας, ενώ σε άλλα η κύρια αιτία είναι η αύξηση της εγχώριας ζήτησης. Στο μεταξύ, τα σημαντικά πλεονάσματα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών έχουν κάπως μειωθεί, παρότι παρέμειναν σε υψηλά επίπεδα, χάρη στην ταχύτερη αύξηση της εγχώριας ζήτησης σε σύγκριση με την υπόλοιπη ζώνη του ευρώ. Στο μέλλον, οι υψηλότερες τιμές της ενέργειας θα μπορούσαν να παρεμποδίσουν ή ακόμη και να αντιστρέψουν τη βελτίωση των εξωτερικών λογαριασμών. Η αύξηση των συναλλαγών αναμένεται επίσης να επιβραδυνθεί σε σύγκριση με το 2025, περιορίζοντας την περαιτέρω βελτίωση των εμπορικών ισοζυγίων και καθιστώντας τα περισσότερο εξαρτημένα από τις μεταβολές της εγχώριας ζήτησης.

Οι πιο αρνητικές καθαρές διεθνείς επενδυτικές θέσεις σε πολλές περιπτώσεις βελτιώθηκαν περαιτέρω το 2025, αλλά λιγότερο απ' ό,τι στο παρελθόν, και η πρόοδος αυτή μπορεί σύντομα να αντιστραφεί, καθώς τα ελλείμματα των ισοζυγίων τρεχουσών συναλλαγών εξακολουθούν να συσσωρεύονται. Παρά τα σημαντικά ελλείμματα των ισοζυγίων τρεχουσών συναλλαγών, οι περισσότερες από αυτές τις θέσεις βελτιώθηκαν περαιτέρω το 2025 λόγω της αύξησης του ονομαστικού ΑΕΠ —ακόμη και αν οι επιδράσεις του παρονομαστή ήταν κάπως ηπιότερες από ό,τι σε προηγούμενα έτη— και της επιτάχυνσης των μεταβιβάσεων κεφαλαίων. Ωστόσο, αν αυτά τα πολύ μεγάλα ελλείμματα των ισοζυγίων τρεχουσών συναλλαγών συνεχιστούν, οι αρνητικές καθαρές διεθνείς επενδυτικές θέσεις θα μπορούσαν να επιδεινωθούν. Οι μεγάλες θετικές θέσεις μειώθηκαν το 2025, αντικατοπτρίζοντας σε μεγάλο βαθμό δυσμενή αποτελέσματα αποτίμησης, αλλά αναμένεται να αυξηθούν αν συνεχιστούν τα μεγάλα πλεονάσματα.

Η αύξηση των τιμών των κατοικιών επιταχύνθηκε περαιτέρω το 2025 μετά από μια μικρή ανάκαμψη το 2024. Η ζήτηση ενισχύθηκε από τις αυξήσεις του πραγματικού εισοδήματος των νοικοκυριών και τους ευνοϊκότερους όρους χρηματοδότησης, ενώ η προσφορά κατοικιών παρέμεινε περιορισμένη ή ακόμη και συρρικνώθηκε σε ορισμένες περιοχές. Οι κίνδυνοι υπερτίμησης αυξήθηκαν σε διάφορες χώρες. Οι δυσλειτουργικές αγορές ενοικίασης ακινήτων δεν έχουν αλλάξει πολύ, ενώ ορισμένες πολιτικές, μεταξύ άλλων φορολογικές πολιτικές που παρέχουν κίνητρα για τη χρηματοδοτούμενη με δανεισμό αγορά κατοικίας, εξακολουθούν να τροφοδοτούν τη ζήτηση σε ορισμένες χώρες. Οι τιμές των κατοικιών αναμένεται να συνεχίσουν να αυξάνονται, καθώς οι ελλείψεις στέγασης αυξάνονται εν μέσω αργής προόδου στην αντιμετώπιση της έλλειψης προσφοράς.

Η δανειοληψία από νοικοκυριά και μη χρηματοοικονομικές εταιρείες έχει αυξηθεί λόγω της πτώσης των επιτοκίων, ενώ οι υψηλοί δείκτες χρέους υποχώρησαν λιγότερο από ό,τι τα προηγούμενα έτη. Οι επιδράσεις του παρονομαστή δεν ήταν τόσο σημαντικές λόγω της χαμηλότερης αύξησης του ονομαστικού ΑΕΠ, η οποία οδήγησε σε πιο περιορισμένες μειώσεις των δεικτών χρέους από ό,τι τα προηγούμενα έτη. Στα κράτη μέλη με υψηλούς δείκτες ιδιωτικού χρέους, η επιβράδυνση της απομόχλευσης ήταν συχνά εντονότερη στην περίπτωση των νοικοκυριών. Η πρόσφατη αusterοποίηση των όρων χρηματοδότησης μπορεί να περιορίσει τη δανειοληψία και να αυξήσει το κόστος εξυπηρέτησης του χρέους, ιδίως στις χώρες όπου τα δάνεια με μεταβλητά επιτόκια είναι ευρέως διαδεδομένα.

Οι δείκτες του δημόσιου χρέους εξελίσσονται διαφορετικά, καθώς σε κάποιες περιπτώσεις μειώνονται, αλλά συχνά αυξάνονται, ανάλογα με τα δημοσιονομικά ισοζύγια, ενώ τα επιτόκια αυξάνονται πλέον παντού. Οι υψηλοί δείκτες του δημόσιου χρέους μειώθηκαν σε μία χώρα που αποτέλεσε αντικείμενο εμπειριστατωμένης επισκόπησης, αλλά αυξήθηκαν σε άλλες περιπτώσεις. Η χαμηλότερη ανάπτυξη αποδυνάμωσε επίσης τη δυναμική του χρέους. Στο μέλλον, τα σημαντικά μεγάλα ελλείμματα, ακόμη και αν βαίνουν μειούμενα, προβλέπεται να συνεχίσουν να αυξάνουν τους δείκτες χρέους σε ορισμένες περιπτώσεις. Το 2025 οι όροι δανειοληψίας βελτιώθηκαν για το δημόσιο χρέος των χωρών της ζώνης του ευρώ, αλλά τα μακροπρόθεσμα επιτόκια παρέμειναν σε μεγάλο βαθμό αμετάβλητα για τα κράτη μέλη εκτός της ζώνης του ευρώ, όπου η δανειοληψία σε ξένα νομίσματα είναι επίσης σημαντική. Από τον φετινό Μάρτιο, ωστόσο, οι αποδόσεις των κρατικών ομολόγων αυξήθηκαν για διάφορα επίπεδα ληκτότητας.

Ο τραπεζικός τομέας έχει παραμείνει υγιής. Οι δείκτες κεφαλαίων αυξήθηκαν ελαφρώς το 2025. Η κερδοφορία των τραπεζών παρέμεινε υψηλή παρά τη φθίνουσα συμβολή των καθαρών εσόδων από τόκους. Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια ήταν σε γενικές γραμμές σταθερά και σχεδόν σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα συνολικά, με περιορισμένες περαιτέρω μειώσεις σε κράτη μέλη στα οποία παλαιότερα ήταν αυξημένα και ορισμένες οριακές αυξήσεις σε ορισμένες περιπτώσεις. Ταυτόχρονα, υπάρχουν ακόμα μεγάλα μη εξυπηρετούμενα δάνεια που διακρατούνται από διαχειριστές εκτός του τραπεζικού τομέα σε ορισμένα κράτη μέλη και η διαδικασία ρύθμισής τους παραμένει αργή. Τα εμπορικά ακίνητα εξακολουθούν να αποτελούν πηγή ευπάθειας σε ορισμένες περιπτώσεις, αλλά οι χρηματοδοτικές πιέσεις έχουν χαλαρώσει. Οι τράπεζες εξακολουθούν να διατηρούν μεγάλα ανοίγματα σε εγχώριο δημόσιο χρέος σε ορισμένα κράτη μέλη, τα οποία έχουν αυξηθεί περαιτέρω σε ορισμένες περιπτώσεις.

Πίνακας 1: ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΔΜΑ

	Αποτελέσματα 2025	Αποτελέσματα 2026
Απουσία ανισορροπιών	CY, DE, EE	EL, NL, SE
Ανισορροπίες	EL, HU, IT, NL, SE, SK	HU, IT, SK
Υπερβολικές ανισορροπίες	RO	RO
π.ν.: Χωρίς εμπειριστατωμένες επισκοπήσεις	AT, BE, BG, CZ, DK, ES, FI, FR, HR, IE, LT, LU, LV, MT, PL, PT, SI	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FI, FR, HR, IE, LT, LU, LV, MT, PL, PT, SI

Σημείωση: Τα κράτη μέλη των οποίων η κατάταξη άλλαξε μεταξύ 2025 και 2026 επισημαίνονται με έντονους χαρακτήρες και στις δύο στήλες.

Κράτη μέλη που δεν αντιμετωπίζουν πλέον ανισορροπίες

Η Ελλάδα δεν αντιμετωπίζει πλέον ανισορροπίες. Οι ευπάθειες που σχετίζονται με το δημόσιο και το εξωτερικό χρέος έχουν υποχωρήσει τα τελευταία έτη, υποστηριζόμενες από τη σταθερή αύξηση του ΑΕΠ, ενώ τα δημοσιονομικά πλεονάσματα συμβάλλουν περαιτέρω στη μείωση του δημόσιου χρέους· τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια των τραπεζών έχουν μειωθεί και οι ισολογισμοί έχουν βελτιωθεί· το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών παραμένει σημαντικό, αλλά η ευνοϊκή χρηματοδότησή του μετριάξει τους κινδύνους για την εξωτερική βιωσιμότητα· η Ελλάδα έχει υλοποιήσει σχετικές μεταρρυθμίσεις για να μειώσει τις μακροχρόνιες ευπάθειές της. Παρότι ο δείκτης του δημόσιου χρέους ως προς το ΑΕΠ παρέμεινε υψηλός, συνέχισε να μειώνεται λόγω της συνετής δημοσιονομικής πολιτικής και της αύξησης του ΑΕΠ, γεγονός που έχει επίσης στηρίξει τη βελτίωση της αρνητικής καθαρής διεθνούς επενδυτικής θέσης. Τόσο ο δείκτης δημόσιου χρέους όσο και ο δείκτης εξωτερικού χρέους αναμένεται να μειωθούν περαιτέρω. Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών παρέμεινε υψηλό και δεν αναμένεται να βελτιωθεί φέτος, αλλά μεγάλο μέρος του αναμένεται να καλυφθεί από ενωσιακή χρηματοδότηση και ιδιωτική χρηματοδότηση που δεν δημιουργεί χρέος. Η αγορά εργασίας έχει βελτιωθεί, ενώ το ποσοστό ανεργίας έχει μειωθεί περαιτέρω. Τα τελευταία χρόνια, οι τράπεζες έχουν εκκαθαρίσει τους ισολογισμούς τους. Ωστόσο, οι διαδικασίες ρύθμισης των μη εξυπηρετούμενων δανείων που διακρατούνται από διαχειριστές εκτός του τραπεζικού τομέα παραμένουν αργές. Η συνολική πρόοδος σε επίπεδο πολιτικής ήταν ισχυρή και οι κύριες ευπάθειες έχουν αντιμετωπιστεί, ενώ η κυβέρνηση έχει λάβει ευρύ φάσμα μέτρων για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, της αγοράς εργασίας και της φορολογικής διοίκησης. Όσον αφορά το μέλλον, η εφαρμογή υγιών δημοσιονομικών πολιτικών θα συμβάλει στην περαιτέρω μείωση του δημόσιου χρέους και, ενώ εξακολουθούν να υπάρχουν διαρθρωτικές προκλήσεις που σχετίζονται με την παραγωγικότητα της εργασίας, το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο θα παράσχει το πλαίσιο για την παρακολούθηση της προόδου των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων.

Οι Κάτω Χώρες δεν αντιμετωπίζουν πλέον ανισορροπίες. Οι διαχρονικές ευπάθειες που σχετίζονται με τα υψηλά επίπεδα χρέους των νοικοκυριών, τη στεγαστική αγορά και το μεγάλο πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών μειώθηκαν πρόσφατα. Το μεγάλο πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών μειώθηκε κάπως τελευταία και ένα μέρος του είναι διαρθρωτικό, διότι οι Κάτω Χώρες λειτουργούν ως βασικός ευρωπαϊκός εμπορικός κόμβος και φιλοξενούν πολλές πολυεθνικές επιχειρήσεις. Παράλληλα, από την άποψη της σχέσης αποταμιεύσεων και επενδύσεων, η μείωση του πλεονάσματος αντικατοπτρίζει το γεγονός ότι η εγχώρια ζήτηση ήταν ο κύριος παράγοντας που συνέβαλε στην πρόσφατη αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ και η ζήτηση αυξήθηκε ταχύτερα από ό,τι στην υπόλοιπη ζώνη του ευρώ, αν και από χαμηλότερα επίπεδα. Το πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών δεν προβλέπεται να αυξηθεί φέτος ή το επόμενο έτος. Οι τιμές των κατοικιών εξακολουθούν να αυξάνονται εμφανώς εν μέσω μειωμένης προσφοράς στέγασης. Το χρέος των νοικοκυριών ως ποσοστό του ΑΕΠ μειώθηκε εκ νέου το 2025, αν και με βραδύτερο ρυθμό από ό,τι στο παρελθόν, διότι η δανειοληψία αυξήθηκε με τη μείωση των επιτοκίων. Το χρέος των νοικοκυριών μπορεί να σταθεροποιηθεί τα επόμενα έτη και οι

κίνδυνοι που συνδέονται με το υψηλό χρέος των νοικοκυριών μετριάζονται εν μέρει από την επικράτηση ενυπόθηκων δανείων σταθερού επιτοκίου. Έχουν ληφθεί ορισμένα μέτρα πολιτικής για την αύξηση της προσφοράς στέγασης, ενώ και το πλέον πρόσφατο θεματολόγιο δημόσιων επενδύσεων, μεταξύ άλλων στον τομέα της στέγασης, θα μπορούσε να συμβάλει στη μείωση του πλεονάσματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών μεσοπρόθεσμα. Στο μέλλον, η αποτελεσματική αύξηση της προσφοράς στέγασης και η αντιμετώπιση των φορολογικών κινήτρων που ευνοούν τη χρηματοδοτούμενη με δανειακά κεφάλαια αγορά κατοικιών θα μπορούσαν να συμβάλουν στη μείωση των τιμών των κατοικιών και στον περιορισμό του χρέους των νοικοκυριών με βιώσιμο τρόπο, ενώ η τόνωση των εγχώριων επενδύσεων θα συμβάλει στην περαιτέρω μείωση του πλεονάσματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών. Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο θα παράσχει το πλαίσιο για την παρακολούθηση της προόδου όσον αφορά τις μεταρρυθμίσεις στον τομέα της στέγασης.

*Η Σουηδία δεν αντιμετωπίζει πλέον ανισορροπίες. Οι ευπάθειες που σχετίζονται με την αγορά ακινήτων της και τα υψηλά επίπεδα ιδιωτικού χρέους παραμένουν, αλλά η σοβαρότητά τους έχει προσφάτως μειωθεί. Μολονότι η σουηδική οικονομία είναι ιδιαίτερα ευαίσθητη στα επιτόκια λόγω της διαδεδομένης χρήσης ενυπόθηκων δανείων με μεταβλητό επιτόκιο, αποδείχθηκε ανθεκτική στα υψηλότερα επιτόκια το 2022 και το 2023, γεγονός που προκάλεσε πτώση των τιμών των **κατοικιών**. Έκτοτε, οι τιμές των κατοικιών έχουν μείνει σταθερές και φαίνονται λιγότερο υπερβολικές από ό,τι παλαιότερα. Στον τομέα των μεγάλων εμπορικών ακινήτων εμφανίστηκαν ενδείξεις βελτίωσης της ικανότητας αναχρηματοδότησης, καθώς χαλάρωσαν τα επιτόκια και βελτιώθηκε η πρόσβαση στην κεφαλαιαγορά. Το χρέος των νοικοκυριών ως ποσοστό του ΑΕΠ, το οποίο μειωνόταν μετά την πανδημία, σταθεροποιήθηκε το 2025 και αναμένεται να παραμείνει σταθερό. Στο μέλλον, οι ελλείψεις στέγασης, σε συνδυασμό με τις χαλαρότερες απαιτήσεις από τους δανειολήπτες, θα μπορούσαν να πιέσουν ανοδικά τις τιμές των κατοικιών και το χρέος των νοικοκυριών. Οι τράπεζες παραμένουν ισχυρές, κερδοφόρες και τα επίπεδα μη εξυπηρετούμενων δανείων τους είναι χαμηλά. Πρόσφατα ελήφθησαν ορισμένα μέτρα με στόχο να καταστεί η αγορά ενοικίασης ακινήτων πιο ευέλικτη και στα τέλη του 2025 προσαρμόστηκε το κανονιστικό πλαίσιο για τις οικοδομικές άδειες. Στο μέλλον, η αποτελεσματική αύξηση της προσφοράς στέγασης και η αντιμετώπιση των φορολογικών κινήτρων που ευνοούν τη χρηματοδοτούμενη με δανειακά κεφάλαια αγορά κατοικιών, σε συνδυασμό με τη συνετή χρήση μακροπροληπτικών μέτρων, θα συμβάλουν στον περαιτέρω περιορισμό της αύξησης των τιμών των κατοικιών και στη μείωση του χρέους των νοικοκυριών με βιώσιμο τρόπο. Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο θα παράσχει το πλαίσιο για την παρακολούθηση της προόδου όσον αφορά τις μεταρρυθμίσεις στον τομέα της στέγασης.*

Κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν ανισορροπίες

Η Ιταλία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει ανισορροπίες. Εξακολουθούν να υφίστανται ευπάθειες που σχετίζονται με το υψηλό δημόσιο χρέος και τη χαμηλή αύξηση της παραγωγικότητας, οι οποίες έχουν διασυννοριακό αντίκτυπο, ενώ η συνεχής και αποτελεσματική υλοποίηση ενισχυτικών για την ανάπτυξη μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, σε συνδυασμό με έναν συνετό δημοσιονομικό

προσανατολισμό, παραμένουν ζωτικής σημασίας για τη μείωση των εν λόγω ευπαθειών. Το δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ μειώθηκε μετά την πανδημία, αλλά αυξήθηκε το 2024 και εκ νέου το 2025, λόγω της επιβράδυνσης της αύξησης του ονομαστικού ΑΕΠ, του καθυστερημένου αντικτύπου των πιστώσεων φόρου για ανακαινίσεις κατοικιών από προηγούμενα έτη και των δημόσιων ελλειμμάτων, τα οποία παραμένουν σημαντικά. Ο δείκτης του δημόσιου χρέους αναμένεται να συνεχίσει να αυξάνεται το 2026 και το 2027. Η παραγωγικότητα μειώθηκε πρόσφατα και προβλέπεται να παραμείνει στάσιμη, περιορίζοντας την αύξηση του δυναμικού ΑΕΠ και, ως εκ τούτου, εμποδίζοντας τη μείωση του δείκτη του δημόσιου χρέους. Οι τράπεζες έχουν ενισχύσει σημαντικά την ποιότητα και την κερδοφορία των περιουσιακών στοιχείων τους και έχουν μειώσει τον αριθμό μη εξυπηρετούμενων δανείων τους, αλλά το ισχυρό δίπολο κράτους-τραπεζών εξακολουθεί να αποτελεί πηγή ανησυχίας, καθώς το εγχώριο δημόσιο χρέος που διατηρείται από τις τράπεζες αντιστοιχεί σε υψηλό ποσοστό των περιουσιακών στοιχείων τους, ιδίως για τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα και τις συνεταιριστικές τράπεζες. Η αγορά εργασίας συνέχισε να βελτιώνεται, αλλά το εργατικό δυναμικό δεν φαίνεται να αξιοποιείται πλήρως. Έχουν ληφθεί μέτρα για την αντιμετώπιση των μακροχρόνιων ευπαθειών, αλλά, παρά τις πρόσφατες εκτεταμένες μεταρρυθμιστικές προσπάθειες, δεν έχουν ακόμη επιτευχθεί σημαντικές βελτιώσεις της παραγωγικότητας. Στο μέλλον, η συνεχής και αποτελεσματική υλοποίηση ενισχυτικών για την ανάπτυξη μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, σε συνδυασμό με έναν συνετό δημοσιονομικό προσανατολισμό, παραμένει ζωτικής σημασίας για τη βελτίωση της αύξησης της παραγωγικότητας και τη μείωση του δείκτη του δημόσιου χρέους ως προς το ΑΕΠ.

Η Ουγγαρία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει ανισορροπίες. Εξακολουθούν να υφίστανται ευπάθειες που σχετίζονται με την ανταγωνιστικότητα, τις ανάγκες κρατικής χρηματοδότησης και τις τιμές των κατοικιών, ενώ οι πολιτικές συνέχισαν να επιδεινώνουν αυτές τις ευπάθειες. Ο πληθωρισμός και η αύξηση του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος ήταν μεταξύ των υψηλότερων στην ΕΕ παρά τη στασιμότητα της οικονομικής δραστηριότητας. Οι πιέσεις στις τιμές και το κόστος αναμένεται να χαλαρώσουν μόνο σταδιακά, παραμένοντας παράλληλα πολύ υψηλότερες από ό,τι στη ζώνη του ευρώ και την ΕΕ. Τα δημόσια ελλείμματα ήταν αυξημένα τα τελευταία έτη και δεν προβλέπεται να βελτιωθούν. Οι ανάγκες κρατικής χρηματοδότησης και το κόστος εξυπηρέτησης του χρέους παραμένουν υψηλά, αν και ο δείκτης του δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ αυξήθηκε μόνο οριακά χάρη στην υψηλή αύξηση του ονομαστικού ΑΕΠ στο πλαίσιο του ακόμη υψηλού πληθωρισμού. Οι τράπεζες εξακολουθούν να διατηρούν μεγάλα ανοίγματα σε δημόσιο χρέος, γεγονός που εν μέρει αντικατοπτρίζει φορολογικά κίνητρα. Οι τιμές των κατοικιών συνέχισαν να αυξάνονται έντονα και οι κίνδυνοι υπερτίμησης αυξήθηκαν. Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών παρέμεινε πλεονασματικό, αλλά η υψηλή εξάρτηση της Ουγγαρίας από τις εισαγωγές ενέργειας την καθιστά ευάλωτη σε υψηλότερες και πιο ασταθείς τιμές ενέργειας. Οι πολιτικές δεν έχουν βελτιωθεί και έχουν επιδεινώσει ορισμένες από τις ευπάθειες. Οι μη στοχευμένες επιδοτήσεις που επιτείνουν τις πιέσεις στις τιμές και επιδεινώνουν τις δημοσιονομικές προκλήσεις έχουν μάλιστα ενταθεί, ενώ η εκτεταμένη επιδοτούμενη από το κράτος δανειοδότηση ασκεί πίεση στα δημόσια οικονομικά και περιορίζει την αποτελεσματικότητα της νομισματικής πολιτικής. Όσον αφορά το μέλλον, η αποτελεσματική αντιμετώπιση των εν λόγω πολιτικών θα μειώσει τις ευπάθειες.

Η Σλοβακία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει ανισορροπίες. Εξακολουθούν να υφίστανται ευπάθειες που σχετίζονται με το εξωτερικό ισοζύγιο και το ισοζύγιο της κυβέρνησης, την ανταγωνιστικότητα, τη στεγαστική αγορά και το χρέος των νοικοκυριών, ενώ τα μέτρα πολιτικής παραμένουν περιορισμένα. Αν και το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών μειώθηκε το 2025 χάρη στις χαμηλότερες τιμές της ενέργειας και τις ισχυρότερες εξαγωγές, αναμένεται να επιδεινωθεί το 2026, καθώς επιδεινώνεται το εξωτερικό πλαίσιο. Το δημόσιο έλλειμμα μειώθηκε το 2025, αλλά παραμένει μεγάλο και επιβαρύνει τα εξωτερικά ισοζύγια· επιπλέον, προβλέπεται να παραμείνει σε μεγάλο βαθμό αμετάβλητο το 2026 και να αυξηθεί το 2027 αν υποτεθεί ότι δεν θα μεταβληθούν οι πολιτικές, ωθώντας το δημόσιο χρέος σε υψηλότερα επίπεδα. Ο πληθωρισμός ήταν πολύ υψηλότερος από τη ζώνη του ευρώ το 2025, εν μέρει λόγω αυξήσεων των συντελεστών ΦΠΑ, ενώ ο δομικός πληθωρισμός προβλέπεται να παραμείνει μεταξύ των υψηλότερων στη ζώνη του ευρώ το 2026. Το ταχέως αυξανόμενο κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος έχει αποδυναμώσει περαιτέρω την ανταγωνιστικότητα και αναμένεται ακόμη να αυξηθεί σχετικά γρήγορα το 2026. Οι τιμές των κατοικιών αυξήθηκαν το 2025 εν μέσω χαμηλότερων επιτοκίων για ενυπόθηκα δάνεια και είναι πιθανό να συνεχίσουν να αυξάνονται ραγδαία λόγω της περιορισμένης προσφοράς. Η δανειοληψία από τα νοικοκυριά αυξήθηκε επίσης, λόγω των χαμηλότερων επιτοκίων και των υψηλότερων εισοδημάτων. Η πρόοδος σε επίπεδο πολιτικής ήταν περιορισμένη. Στο μέλλον, οι ευπάθειες θα μπορούσαν να μειωθούν με την αποτελεσματική αντιμετώπιση βασικών ζητημάτων στη φορολόγηση της εργασίας, την ανταγωνιστικότητα, την προσφορά στέγασης και τη δημοσιονομική πολιτική.

Κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν υπερβολικές ανισορροπίες

Η Ρουμανία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει υπερβολικές ανισορροπίες. Οι ευπάθειες που σχετίζονται με το δημοσιονομικό έλλειμμα και το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών μειώθηκαν κάπως πρόσφατα, αλλά παραμένουν πολύ σημαντικές, ενώ η ανταγωνιστικότητα κόστους εξακολουθεί να επιδεινώνεται, αν και λιγότερο απ' ό,τι στο παρελθόν. Το δημόσιο έλλειμμα μειώθηκε το 2025 ως αποτέλεσμα έντονων προσπαθειών εξυγίανσης· αναμένεται ότι θα μειωθεί ακόμα περισσότερο το 2026 και το 2027, αλλά ότι θα παραμείνει μεγάλο. Το δίπολο τραπεζών-κράτους εξακολουθεί να είναι σημαντικό, δεδομένου ότι το μερίδιο των εγχώριων κρατικών ομολόγων στα συνολικά περιουσιακά στοιχεία των τραπεζών είναι το μεγαλύτερο στην ΕΕ και αυξήθηκε το 2025. Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών βελτιώθηκε μόνο οριακά το 2025 και προβλέπεται να παραμείνει μεγάλο, ακόμη και αν μειωθεί κάπως περισσότερο φέτος. Το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος επιβραδύνθηκε σημαντικά το 2025 μετά από πολύ έντονη αύξηση τα προηγούμενα έτη, αλλά αναμένεται ότι θα συνεχίσει να αυξάνεται ταχύτερα από ό,τι στο μεγαλύτερο μέρος της ΕΕ. Ο δομικός πληθωρισμός ήταν ο υψηλότερος στην ΕΕ τα τελευταία έτη —ενώ οι αυξήσεις των συντελεστών ΦΠΑ το 2025 εξηγούν μόνο ένα μέρος του— και αναμένεται να παραμείνει υψηλός. Το 2025 σημειώθηκε σημαντική πρόοδος σε επίπεδο πολιτικής, ιδίως όσον αφορά τη μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος χάρη στο διετές πάγωμα των μισθών και των συντάξεων του δημόσιου τομέα, καθώς και στις αυξήσεις των συντελεστών ΦΠΑ και άλλων φόρων. Στο μέλλον, αν δεν συνεχιστεί η αυστηρή δημοσιονομική εξυγίανση, σε

συνδυασμό με συνετές εισοδηματικές πολιτικές και αποτελεσματικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, η Ρουμανία παραμένει εκτεθειμένη στην αύξηση των επιτοκίων και στις μεταβολές της εμπιστοσύνης των επενδυτών.

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 5 — ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΜΕΝΟΥ ΣΥΜΦΩΝΟΥ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Αξιολόγηση ανά κράτος μέλος ⁽⁵⁷⁾

Το μεταρρυθμισμένο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης έχει πλέον φτάσει σε σταθερή κατάσταση εφαρμογής. Έως το 2025, όλα τα κράτη μέλη είχαν υποβάλει τα μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδιά τους (στο εξής: «μεσοπρόθεσμα σχέδια» ή «ΜΠΣ»). Το 2026, μετά τον σχηματισμό νέων κυβερνήσεων, η Ιρλανδία και οι Κάτω Χώρες υπέβαλαν νέα ΜΠΣ.

Στις ετήσιες εκθέσεις προόδου που υπέβαλαν στο τέλος Απριλίου ⁽⁵⁸⁾, τα κράτη μέλη προβαίνουν σε απολογισμό της προόδου που έχει σημειωθεί στην εφαρμογή των εν λόγω μεσοπρόθεσμων σχεδίων και των αντίστοιχων συστάσεων του Συμβουλίου. Μαζί με τις εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής και τα απολογιστικά στοιχεία για το 2024 και το 2025 που παρασχέθηκαν από τη Eurostat, οι ετήσιες εκθέσεις προόδου παρέχουν βασικά στοιχεία για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης των κρατών μελών με τη συνιστώμενη δημοσιονομική πορεία και, κατά περίπτωση, για την αξιολόγηση της υλοποίησης των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων στις οποίες βασίζεται η παράταση της περιόδου δημοσιονομικής προσαρμογής ⁽⁵⁹⁾.

Πίνακας 2 Επισκόπηση της συμμόρφωσης των κρατών μελών με τους συνιστώμενους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών

		2026		
		Προβλέπεται συμμόρφωση	Κίνδυνος μη συμμόρφωσης	Κίνδυνος ουσιώδους μη συμμόρφωσης
2025	Συμμόρφωση	BE*, AT*, PL*, RO*, SK*, FI*, CZ, DK, DE, EE, EL, FR ^Σ , LV, SE ^Σ	FR* ^E , ES	HU*, SE ^E
	Μη συμμόρφωση	IT*	PT	LT, SI
	Ουσιώδης μη συμμόρφωση	IE	LU, NL	MT**, BG, HR, CY
<p>* Κράτη μέλη που βρίσκονται σε ΔΥΕ. ** Για τη Μάλτα, η Επιτροπή συνιστά στο Συμβούλιο την κατάργηση της απόφασης για τη διαπίστωση υπερβολικού ελλείμματος. □ Κράτη μέλη που δεν βρίσκονται σε ΔΥΕ για τα οποία, το 2025, το δημόσιο έλλειμμα ήταν κάτω του 3 % του ΑΕΠ και ο δείκτης χρέους ήταν κάτω του 60 % του ΑΕΠ, ή το δημοσιονομικό ισοζύγιο ήταν σχεδόν ισοσκελισμένο ή πλεονασματικό ⁽⁶⁰⁾. ^E Αξιολόγηση για το 2026 με βάση τον ετήσιο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών. ^Σ Αξιολόγηση για το 2026 με βάση τον σωρευτικό ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών.</p>				

⁵⁷ Βλ. επίσης πλαίσιο 5 στο τέλος του παρόντος προσαρτήματος.

⁵⁸ Οι ετήσιες εκθέσεις προόδου για το 2026 είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_el. Η Ουγγαρία δεν έχει ακόμη υποβάλει την ετήσια έκθεση προόδου της.

⁵⁹ Αφορά το Βέλγιο, τη Γερμανία, την Ισπανία, τη Γαλλία, την Ιταλία, την Αυστρία, τη Ρουμανία και τη Φινλανδία.

⁶⁰ Ως «σχεδόν ισοσκελισμένη» δημοσιονομική θέση ορίζεται το δημοσιονομικό έλλειμμα που δεν υπερβαίνει το 0,5 % του ΑΕΠ, σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 14 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1264 του Συμβουλίου.

Σημειώσεις: Όταν η αύξηση των καθαρών δαπανών είναι υψηλότερη από τη συνιστώμενη (δηλαδή θετικές αποκλίσεις), το μέγεθος της απόκλισης αξιολογείται σε σχέση με τα όρια του 0,3 % του ΑΕΠ σε ετήσιους όρους και του 0,6 % του ΑΕΠ σε σωρευτικούς όρους. Θετική απόκλιση χαμηλότερη από ένα από αυτά τα όρια συνεπάγεται αξιολόγηση (ύπαρξης κινδύνου) μη συμμόρφωσης, ενώ απόκλιση πάνω από ένα από αυτά τα όρια συνεπάγεται αξιολόγηση (ύπαρξης κινδύνου) ουσιώδους μη συμμόρφωσης. Για τα κράτη μέλη για τα οποία έχει ενεργοποιηθεί η εθνική ρήτρα διαφυγής για την άμυνα, η αξιολόγηση λαμβάνει υπόψη την αντίστοιχη ευελιξία και βασίζεται μόνο στην αύξηση των καθαρών δαπανών σε σωρευτικούς όρους. Για την Ιρλανδία, τις Κάτω Χώρες και τη Φινλανδία, η αξιολόγηση του 2026 διενεργείται με βάση τις τελευταίες συστάσεις, ενώ το 2025 αξιολογείται με βάση τις προηγούμενες συστάσεις τους.

Κράτη μέλη που βρίσκονται επί του παρόντος σε ΔΥΕ

Η Επιτροπή αξιολόγησε την αποτελεσματικότητα των μέτρων για το 2025 βάσει απολογιστικών στοιχείων. Για το 2026, η αξιολόγηση βασίζεται στις εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής και θα πρέπει να θεωρηθεί προκαταρκτική, ενώ το φθινόπωρο του 2026 και την άνοιξη του 2027 θα διενεργηθεί επαναξιολόγηση με βάση απολογιστικά στοιχεία. Το ενδεχόμενο κλιμάκωσης της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος ελλείψει απολογιστικών στοιχείων θα εξετάζεται μόνο σε ιδιαίτερα σοβαρές περιπτώσεις μη συμμόρφωσης. Ένα κράτος μέλος που ακολουθεί τη διορθωτική πορεία θα πρέπει να θεωρείται ότι έχει λάβει αποτελεσματικά μέτρα. Όταν η αύξηση των καθαρών δαπανών αποκλίνει από τη διορθωτική πορεία, η Επιτροπή θα διενεργεί συνολική αξιολόγηση.

Βέλγιο — Η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 υπερβαίνει τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο. Ωστόσο, η αντίστοιχη σωρευτική απόκλιση είναι εντός των ορίων ευελιξίας που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, λαμβανομένης υπόψη της αύξησης των αμυντικών δαπανών. Το 2026 τόσο ο ετήσιος όσο και ο σωρευτικός ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών προβλέπεται να είναι χαμηλότεροι από τα συνιστώμενα ανώτατα όρια. Ως εκ τούτου, **σύμφωνα με την αξιολόγηση και αφού ελήφθη υπόψη η ευελιξία που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, το Βέλγιο συμμορφώνεται με τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών το 2025 και προβλέπεται ότι θα συμμορφωθεί το 2026. Στο παρόν στάδιο, σύμφωνα με την αξιολόγηση της Επιτροπής, το Βέλγιο έχει λάβει αποτελεσματικά μέτρα. Ως εκ τούτου, η ΔΥΕ αναστέλλεται.**

Όσον αφορά το σύνολο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων στις οποίες στηρίζεται η παράταση της περιόδου προσαρμογής, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η υλοποίηση των βασικών σταδίων των εν λόγω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, η οποία έπρεπε να ολοκληρωθεί έως τις 30 Απριλίου 2026, φαίνεται να βρίσκεται σε γενικές γραμμές εντός χρονοδιαγράμματος. Ωστόσο, παρατηρείται καθυστέρηση στην υλοποίηση ορισμένων μεταρρυθμίσεων. Συγκεκριμένα, η έγκριση της συνταξιοδοτικής μεταρρύθμισης από το Κοινοβούλιο, η οποία αναμενόταν το 4ο τρίμηνο του 2025, αναμένεται πλέον το 2026. Οι φορολογικές μεταρρυθμίσεις, που αναμενόταν το 1ο τρίμηνο του 2026, έχουν εφαρμοστεί εν μέρει και αναμένεται να ολοκληρωθούν έως τον Ιούλιο του 2026. Οι δύο μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση του δημοσιονομικού συντονισμού μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης, οι οποίες αναμενόταν το 4ο τρίμηνο του 2025, έχουν συμφωνηθεί σε μεγάλο βαθμό σε κυβερνητικό επίπεδο και πρέπει τώρα να θεσπιστούν, κάτι που αναμένεται να

ολοκληρωθεί έως το τέλος του 2026. **Η Επιτροπή θεωρεί ότι, συνολικά, το Βέλγιο έχει τηρήσει ικανοποιητικά τις δεσμεύσεις του.**

Γαλλία — Η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 είναι χαμηλότερη από τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο, τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους. Το 2026 η ετήσια αύξηση των καθαρών δαπανών υπερβαίνει το ανώτατο όριο που συνέστησε το Συμβούλιο, ενώ η σωρευτική αύξηση των καθαρών δαπανών είναι χαμηλότερη από το συνιστώμενο ανώτατο όριο. Ως εκ τούτου, **σύμφωνα με την αξιολόγηση, η Γαλλία συμμορφώνεται με τον μέγιστο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών το 2025. Το 2026 η Γαλλία προβλέπεται ότι θα διατρέχει κίνδυνο μη συμμόρφωσης με τον συνιστώμενο ετήσιο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών, ενώ προβλέπεται ότι θα συμμορφωθεί με τον σωρευτικό ρυθμό αύξησης. Στο παρόν στάδιο, σύμφωνα με την αξιολόγηση από την Επιτροπή, η Γαλλία έχει λάβει αποτελεσματικά μέτρα. Ως εκ τούτου, η ΔΥΕ αναστέλλεται.** Ταυτόχρονα, με βάση τρέχουσες προβολές, η Γαλλία ενδέχεται να μην υλοποιήσει αποτελεσματικά μέτρα το 2026, εξέλιξη η οποία θα μπορούσε στη συνέχεια να οδηγήσει σε κλιμάκωση της ΔΥΕ. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συνιστά στο Συμβούλιο να καλέσει τη Γαλλία να μεριμνήσει ώστε οι καθαρές δαπάνες να ακολουθούν τη διορθωτική πορεία.

Όσον αφορά το σύνολο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων στις οποίες στηρίζεται η παράταση της περιόδου προσαρμογής, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η υλοποίηση των βασικών σταδίων των εν λόγω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, η οποία έπρεπε να ολοκληρωθεί έως τις 30 Απριλίου 2026, φαίνεται να βρίσκεται σε γενικές γραμμές εντός χρονοδιαγράμματος. Ωστόσο, η αναδιαμόρφωση των απαλλαγών από τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης με βάση τον κατώτατο μισθό απέφερε μικρότερες εξοικονομήσεις από τις αναμενόμενες. **Η Επιτροπή θεωρεί ότι, συνολικά, η Γαλλία έχει τηρήσει ικανοποιητικά τις δεσμεύσεις της.** Όσον αφορά το μέλλον, η συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση του 2023 έχει ανασταλεί έως τον Ιανουάριο του 2028.

Ιταλία — Η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 υπερβαίνει τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο, τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους, αν και η υπέρβαση αυτή είναι μόνο οριακή σε σωρευτικούς όρους. Η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2026 προβλέπεται να είναι χαμηλότερη από τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο, τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους. Ως εκ τούτου, **σύμφωνα με την αξιολόγηση, η Ιταλία δεν συμμορφώνεται με τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών το 2025, αλλά προβλέπεται ότι θα συμμορφωθεί το 2026.** Για την απόκλιση το 2025 απαιτείται συνολική αξιολόγηση. Λαμβάνοντας υπόψη τη μείωση του ονομαστικού ελλείμματος, την προβλεπόμενη διόρθωση της κατάστασης υπερβολικού ελλείμματος από το 2026 και το μικρό μέγεθος της απόκλισης το 2025, **η Επιτροπή θεωρεί ότι η Ιταλία έχει λάβει αποτελεσματικά μέτρα. Ως εκ τούτου, η ΔΥΕ αναστέλλεται.** Ταυτόχρονα, η Επιτροπή συνιστά στο Συμβούλιο να καλέσει την Ιταλία να μεριμνήσει ώστε οι καθαρές δαπάνες να ακολουθούν τη διορθωτική πορεία.

Όσον αφορά το σύνολο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων στις οποίες στηρίζεται η παράταση της περιόδου προσαρμογής, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η υλοποίηση των βασικών σταδίων των εν

λόγω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, η οποία έπρεπε να ολοκληρωθεί έως τις 30 Απριλίου 2026, φαίνεται να βρίσκεται σε γενικές γραμμές εντός χρονοδιαγράμματος. Όσον αφορά το βασικό στάδιο που αναμένεται έως το 4ο τρίμηνο του 2025 σχετικά με την αύξηση των δημόσιων δαπανών για την έρευνα και την ανάπτυξη (στο εξής: E&A), μετρούμενη με βάση τις δαπάνες E&A σε όρους GERD ως ποσοστό του ΑΕΠ, τα τελευταία διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία της Eurostat αφορούν το 2024. Ωστόσο, από προκαταρκτικές εκτιμήσεις που υπέβαλαν οι ιταλικές αρχές προκύπτει ότι οι δαπάνες E&A σε όρους GERD αναμένεται να έχουν ανέλθει στο 0,59 % του ΑΕΠ το 2025, επίδοση που υποδηλώνει ότι η Ιταλία φαίνεται να βρίσκεται σε καλό δρόμο για την επίτευξη του στόχου. **Η Επιτροπή θεωρεί ότι, συνολικά, η Ιταλία έχει τηρήσει ικανοποιητικά τις δεσμεύσεις της.**

Ουγγαρία — Η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 υπερβαίνει τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο, τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους. Ωστόσο, η αντίστοιχη σωρευτική απόκλιση είναι εντός των ορίων ευελιξίας που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, λαμβανομένης υπόψη της αύξησης των αμυντικών δαπανών. Το 2026 τόσο ο ετήσιος όσο και ο σωρευτικός ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών προβλέπεται ότι θα υπερβούν τα συνιστώμενα ανώτατα όρια. Η αντίστοιχη σωρευτική απόκλιση για το 2026 προβλέπεται να παραμείνει πάνω από το 0,6 % του ΑΕΠ (ισχυρό τεκμήριο μη λήψης αποτελεσματικών μέτρων), αφού ληφθεί υπόψη η ευελιξία για υψηλότερες αμυντικές δαπάνες που παρέχεται από την εθνική ρήτρα διαφυγής. Ως εκ τούτου, **σύμφωνα με την αξιολόγηση και αφού ελήφθη υπόψη η ευελιξία που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, η Ουγγαρία συμμορφώνεται με τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών το 2025, ενώ προβλέπεται να διατρέχει κίνδυνο ουσιώδους μη συμμόρφωσης το 2026. Στο παρόν στάδιο, σύμφωνα με την αξιολόγηση από την Επιτροπή, η Ουγγαρία έχει λάβει αποτελεσματικά μέτρα το 2025. Ως εκ τούτου, η ΔΥΕ αναστέλλεται.** Ταυτόχρονα, ο προβαλλόμενος κίνδυνος ουσιώδους μη συμμόρφωσης το 2026 θα συνεπαγόταν ισχυρό τεκμήριο μη λήψης αποτελεσματικών μέτρων και θα μπορούσε να οδηγήσει στην κλιμάκωση της ΔΥΕ. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συνιστά στο Συμβούλιο να καλέσει την Ουγγαρία να λάβει μέτρα για τον έλεγχο των καθαρών δαπανών ώστε να ακολουθούν τη διορθωτική πορεία. Επιπλέον, **υπάρχει σαφής κίνδυνος η Ουγγαρία να μη διορθώσει το υπερβολικό έλλειμμα έως το 2026⁽⁶¹⁾, το οποίο είναι το τελευταίο έτος της διορθωτικής πορείας.** Ως εκ τούτου, θα χρειαστεί η Επιτροπή να συστήσει στο Συμβούλιο να εκδώσει αναθεωρημένη σύσταση βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 7 για τον καθορισμό διορθωτικής πορείας για τα επόμενα έτη⁽⁶²⁾. Η Επιτροπή θα παρακολουθεί στενά αυτήν την κατάσταση και θα την αξιολογήσει εκ νέου το φθινόπωρο.

⁶¹ Με βάση στοιχεία που παραστέθηκαν από τη Eurostat, το δημοσιονομικό έλλειμμα της Ουγγαρίας μειώθηκε από 5,1 % του ΑΕΠ το 2024 σε 4,7 % του ΑΕΠ το 2025. Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής προβλέπουν έλλειμμα ύψους 6,2 % του ΑΕΠ το 2026 και 5,8 % του ΑΕΠ το 2027.

⁶² Την 1η Ιουνίου 2026 η Ουγγαρία ενημέρωσε την Επιτροπή σχετικά με την πρόθεσή της να υποβάλει αναθεωρημένο εθνικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο.

Αυστρία — Η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 είναι χαμηλότερη από τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο. Ομοίως, το 2026 η αύξηση των καθαρών δαπανών προβλέπεται να είναι χαμηλότερη από τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο, τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με την αξιολόγηση, η Αυστρία **συμμορφώνεται με τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών το 2025 και προβλέπεται να συμμορφώνεται το 2026. Στο παρόν στάδιο, σύμφωνα με την αξιολόγηση από την Επιτροπή, η Αυστρία έχει λάβει αποτελεσματικά μέτρα. Ως εκ τούτου, η ΔΥΕ αναστέλλεται.**

Όσον αφορά το σύνολο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων στις οποίες στηρίζεται η παράταση της περιόδου προσαρμογής, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η υλοποίηση των βασικών σταδίων των εν λόγω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, η οποία έπρεπε να ολοκληρωθεί έως τις 30 Απριλίου 2026, φαίνεται να βρίσκεται σε γενικές γραμμές εντός χρονοδιαγράμματος. **Η Επιτροπή θεωρεί ότι, συνολικά, η Αυστρία έχει τηρήσει ικανοποιητικά τις δεσμεύσεις της.**

Μάλτα — Η Μάλτα μείωσε επιτυχώς το δημοσιονομικό της έλλειμμα κάτω από το 3 % του ΑΕΠ το 2025, πριν από την προθεσμία που είχε θέσει το Συμβούλιο. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής, το έλλειμμα προβλέπεται να παραμείνει κάτω του 3 % του ΑΕΠ και το 2026 και το 2027. Ως εκ τούτου, **η Επιτροπή συνιστά σήμερα στο Συμβούλιο να εκδώσει απόφαση βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 12 για την κατάργηση της απόφασης του Συμβουλίου, της 26ης Ιουλίου 2024, σχετικά με την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος στη Μάλτα.**

Ταυτόχρονα, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η σύσταση του Συμβουλίου, της 21ης Ιανουαρίου 2025, με την οποία εγκρίθηκε το μεσοπρόθεσμο σχέδιο της Μάλτας εξακολουθεί να ισχύει. Σε σύγκριση με την αυτήν τη σύσταση, ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών το 2025 ήταν χαμηλότερος από το συνιστώμενο ανώτατο όριο, ενώ το υπερέβαινε σε σωρευτικούς όρους, με απόκλιση άνω του 0,6 % του ΑΕΠ. Το 2026 η αύξηση των καθαρών δαπανών προβλέπεται να υπερβεί τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους, ενώ η αντίστοιχη απόκλιση σε σωρευτική βάση προβλέπεται να υπερβεί το 0,6 % του ΑΕΠ⁶³). Ως εκ τούτου, σύμφωνα με την αξιολόγηση, η Μάλτα βρίσκεται σε κατάσταση ουσιώδους μη συμμόρφωσης με τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών το 2025 και προβλέπεται να διατρέχει κίνδυνο ουσιώδους μη συμμόρφωσης το 2026. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συνιστά στο Συμβούλιο να καλέσει τη Μάλτα να λάβει μέτρα για τον έλεγχο των καθαρών δαπανών ώστε να ακολουθούν τους συνιστώμενους μέγιστους ρυθμούς αύξησης.

Πολωνία — Η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 υπερβαίνει τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο, τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους. Ωστόσο, η αντίστοιχη σωρευτική απόκλιση είναι εντός των ορίων ευελιξίας που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής,

⁶³ Η μείωση του ελλείμματος το 2025 αντικατοπτρίζει την υψηλή αύξηση των εσόδων, μεταξύ άλλων από τη φορολογία των εταιρειών και την έμμεση φορολογία, η οποία οφείλεται κυρίως στην επέκταση του ονομαστικού ΑΕΠ και των φορολογικών βάσεων, καθώς και σε σημαντικά έκτακτα φορολογικά έσοδα. Από την άλλη πλευρά, παρότι η σημαντική μεταβίβαση κεφαλαίων στην εθνική αεροπορική εταιρεία το 2024 δεν επαναλήφθηκε, οι δημόσιες δαπάνες συνέχισαν να αυξάνονται σημαντικά, με ουσιώδεις αυξήσεις του δημόσιου μισθολογικού κόστους και της ενδιάμεσης δημόσιας κατανάλωσης, καθώς και μια έκτακτη δαπάνη που προέκυψε από δικαστική απόφαση.

λαμβανομένης υπόψη της αύξησης των αμυντικών δαπανών. Το 2026 ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών προβλέπεται να είναι χαμηλότερος από το συνιστώμενο ανώτατο όριο, ενώ η σωρευτική αύξηση των καθαρών δαπανών προβλέπεται να υπερβεί το συνιστώμενο ανώτατο όριο. Ωστόσο, η σωρευτική απόκλιση προβλέπεται να είναι εντός των ορίων ευελιξίας που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής με βάση τις τρέχουσες προβολές για τις αμυντικές δαπάνες. Επομένως, **σύμφωνα με την αξιολόγηση και αφού ελήφθη υπόψη η ευελιξία που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, η Πολωνία συμμορφώνεται με τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών το 2025 και προβλέπεται ότι θα συμμορφωθεί το 2026. Στο παρόν στάδιο, σύμφωνα με την αξιολόγηση από την Επιτροπή, η Πολωνία έχει λάβει αποτελεσματικά μέτρα. Ως εκ τούτου, η ΔΥΕ αναστέλλεται.**

Ρουμανία — Η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 είναι χαμηλότερη από τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο, χάρη στις μεγάλες δέσμες μέτρων δημοσιονομικής πολιτικής που εγκρίθηκαν το δεύτερο εξάμηνο του 2025. Ομοίως, το 2026 η αύξηση των καθαρών δαπανών προβλέπεται να είναι χαμηλότερη από τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο, τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους. Επομένως, **σύμφωνα με την αξιολόγηση, η Ρουμανία συμμορφώνεται με τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών το 2025 και προβλέπεται ότι θα συμμορφωθεί το 2026. Στο παρόν στάδιο, σύμφωνα με την αξιολόγηση από την Επιτροπή, η Ρουμανία έχει λάβει αποτελεσματικά μέτρα. Ως εκ τούτου, η ΔΥΕ αναστέλλεται.** Ταυτόχρονα, η Επιτροπή τονίζει ότι η δημοσιονομική κατάσταση στη Ρουμανία παραμένει εύθραυστη, καθώς έχει τον μεγαλύτερο δείκτη ελλείμματος στην Ένωση το 2025 και υπάρχουν σοβαροί κίνδυνοι εφαρμογής για τους οποίους απαιτείται ισχυρή και επίμονη έμφαση στη δημοσιονομική προσαρμογή το 2026 και τα επόμενα έτη.

Όσον αφορά το σύνολο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων στις οποίες στηρίζεται η παράταση της περιόδου προσαρμογής, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η υλοποίηση των βασικών σταδίων των εν λόγω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, η οποία έπρεπε να ολοκληρωθεί έως τις 30 Απριλίου 2026, φαίνεται να βρίσκεται σε γενικές γραμμές εντός χρονοδιαγράμματος. Οι προπαρασκευαστικές εργασίες για τη μεταρρύθμιση του συστήματος αποδοχών του δημόσιου τομέα βρίσκονται σε εξέλιξη σε τεχνικό επίπεδο και αναμένεται να εκδοθεί νέος νόμος εντός του καλοκαιριού του 2026. Πρέπει να ληφθούν ορισμένα περαιτέρω μέτρα στον τομέα της φορολογικής διοίκησης, ιδίως με σκοπό τη μείωση του πολύ υψηλού ελλείμματος συμμόρφωσης της Ρουμανίας με τον ΦΠΑ. Βρίσκονται επίσης σε εξέλιξη περαιτέρω εργασίες σχετικά με τη μεταρρύθμιση της φορολόγησης της ακίνητης περιουσίας, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης του συστήματος ΤΠ για την αυτοματοποιημένη αποτίμηση των ακινήτων, της θέσης σε λειτουργία της ειδικής δομής για την παρακολούθηση των συστημάτων δημόσιων δαπανών και της μεταρρύθμισης της χρηματοδότησης των επιχειρήσεων. **Η Επιτροπή θεωρεί ότι, συνολικά, η Ρουμανία έχει τηρήσει ικανοποιητικά τις δεσμεύσεις της.**

Σλοβακία — Η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 είναι χαμηλότερη από τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο, τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους. Το 2026 ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών προβλέπεται να υπερβεί το συνιστώμενο ανώτατο όριο,

ενώ ο σωρευτικός ρυθμός αύξησης προβλέπεται να είναι χαμηλότερος από το συνιστώμενο ανώτατο όριο. Επομένως, σύμφωνα με την αξιολόγηση και αφού ελήφθη υπόψη η ευελιξία που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, η Σλοβακία συμμορφώνεται με τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών το 2025 και προβλέπεται ότι θα συμμορφωθεί το 2026. Στο παρόν στάδιο, σύμφωνα με την αξιολόγηση από την Επιτροπή, η Σλοβακία έχει λάβει αποτελεσματικά μέτρα. Ως εκ τούτου, η ΔΥΕ αναστέλλεται.

Φινλανδία — Η συμμόρφωση με την αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 αξιολογείται με βάση τη σύσταση του Συμβουλίου της 21ης Ιανουαρίου 2025, ενώ για το 2026 η σχετική σύσταση του Συμβουλίου είναι η σύσταση της 20ής Ιανουαρίου 2026. Για τη Φινλανδία η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 είναι χαμηλότερη από τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο, τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους. Αντιθέτως, η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2026 προβλέπεται να υπερβεί τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο, τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους. Ωστόσο, η σωρευτική απόκλιση είναι εντός των ορίων ευελιξίας που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής με βάση τις τρέχουσες προβολές για τις αμυντικές δαπάνες. Επομένως, σύμφωνα με την αξιολόγηση και αφού ελήφθη υπόψη η ευελιξία που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, η Φινλανδία συμμορφώνεται με τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών το 2025 και προβλέπεται ότι θα συμμορφωθεί το 2026. Στο παρόν στάδιο, σύμφωνα με την αξιολόγηση από την Επιτροπή, η Φινλανδία έχει λάβει αποτελεσματικά μέτρα. Ως εκ τούτου, η ΔΥΕ αναστέλλεται.

Όσον αφορά το σύνολο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων στις οποίες στηρίζεται η παράταση της περιόδου προσαρμογής, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η υλοποίηση των βασικών σταδίων των εν λόγω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, η οποία έπρεπε να ολοκληρωθεί έως τις 30 Απριλίου 2026, φαίνεται να βρίσκεται σε γενικές γραμμές εντός χρονοδιαγράμματος. Όσον αφορά τη διόρθωση των ελλειμμάτων των κομητειών παροχής υπηρεσιών ευεξίας, μολονότι η αύξηση των δαπανών έχει μετριαστεί, τα συσσωρευμένα ελλείμματα ορισμένων κομητειών θεωρούνται υπερβολικά μεγάλα για να διορθωθούν έως το τέλος του 2026 χωρίς να τεθεί σε κίνδυνο η παροχή των υπηρεσιών. Ως εκ τούτου, η κυβέρνηση υπέβαλε πρόταση για παράταση της προθεσμίας έως το τέλος του 2029 για τις περιοχές που έχουν καταρτίσει αξιόπιστα σχέδια για την αντιμετώπιση του ελλείμματος. Η Επιτροπή θεωρεί ότι, συνολικά, η Φινλανδία έχει τηρήσει ικανοποιητικά τις δεσμεύσεις της.

Άλλα κράτη μέλη

Βουλγαρία — Το δημοσιονομικό έλλειμμα της Φινλανδίας υπερέβη την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ το 2025 και η Επιτροπή προβλέπει ότι το έλλειμμα θα ανέλθει στο 4,1 % το 2026. Ως εκ τούτου, η Βουλγαρία συμπεριλήφθηκε στην έκθεση βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με το κριτήριο του ελλείμματος. Ειδικότερα, αν και το έλλειμμα ήταν χαμηλότερο από το 3 % του ΑΕΠ το 2025 αν ληφθεί υπόψη η αύξηση των αμυντικών δαπανών από το 2024 βάσει της εθνικής ρήτρας διαφυγής για την άμυνα, προβλέπεται

ότι το έλλειμμα θα υπερβεί την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ το 2026 αν ληφθεί υπόψη η αύξηση αυτή, με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής. Λαμβάνοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής στην εν λόγω έκθεση, **η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο να προτείνει την κίνηση διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος για τη Βουλγαρία.**

Για τη Βουλγαρία, η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 υπερβαίνει τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο. Η αντίστοιχη σωρευτική απόκλιση παραμένει πάνω από το 0,6 % του ΑΕΠ αφού ληφθεί υπόψη η ευελιξία για υψηλότερες αμυντικές δαπάνες που παρέχεται από την εθνική ρήτρα διαφυγής. Το 2026 ο ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών προβλέπεται να υπερβεί το συνιστώμενο ανώτατο όριο, τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους. Η αντίστοιχη σωρευτική απόκλιση προβλέπεται να παραμείνει πάνω από το 0,6 % του ΑΕΠ αφού ληφθεί υπόψη η ευελιξία για υψηλότερες αμυντικές δαπάνες που παρέχεται από την εθνική ρήτρα διαφυγής. Ως εκ τούτου, **σύμφωνα με την αξιολόγηση και αφού ελήφθη υπόψη η ευελιξία που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, η Βουλγαρία βρίσκεται σε κατάσταση ουσιώδους μη συμμόρφωσης με τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών το 2025 και προβλέπεται να διατρέχει κίνδυνο ουσιώδους μη συμμόρφωσης το 2026.** Κατά συνέπεια, η Επιτροπή συνιστά στο Συμβούλιο να καλέσει τη Βουλγαρία να τηρήσει τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών που η Επιτροπή υποθέτει ότι θα συστήσει το Συμβούλιο, με σκοπό να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος.

Τσεχία — Η ετήσια αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 υπερβαίνει το ανώτατο όριο που συνέστησε το Συμβούλιο, ενώ η σωρευτική αύξηση των καθαρών δαπανών είναι χαμηλότερη από το συνιστώμενο ανώτατο όριο. Το 2026 η ετήσια αύξηση των καθαρών δαπανών προβλέπεται να υπερβεί το ανώτατο όριο που συνέστησε το Συμβούλιο, ενώ η σωρευτική αύξηση των καθαρών δαπανών προβλέπεται να είναι χαμηλότερη από το συνιστώμενο ανώτατο όριο, με απόκλιση 0,1 % του ΑΕΠ σε σωρευτικούς όρους. Ωστόσο, η προβλεπόμενη σωρευτική απόκλιση είναι εντός των ορίων της ευελιξίας της εθνικής ρήτρας διαφυγής με βάση τις τρέχουσες προβολές για τις αμυντικές δαπάνες. Ως εκ τούτου, **σύμφωνα με την αξιολόγηση και αφού ελήφθη υπόψη η ευελιξία που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, η Τσεχία συμμορφώνεται με τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών το 2025 και προβλέπεται ότι θα συμμορφωθεί το 2026** ⁽⁶⁴⁾.

Δανία — Η ετήσια αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 υπερβαίνει το ανώτατο όριο που συνέστησε το Συμβούλιο, ενώ η σωρευτική αύξηση των καθαρών δαπανών είναι χαμηλότερη από το συνιστώμενο ανώτατο όριο. Το 2026 η ετήσια αύξηση των καθαρών δαπανών προβλέπεται να υπερβεί το ανώτατο όριο που συνέστησε το Συμβούλιο, ενώ η σωρευτική αύξηση των καθαρών δαπανών προβλέπεται να είναι χαμηλότερη από το συνιστώμενο ανώτατο όριο. Ως εκ τούτου, **σύμφωνα με την αξιολόγηση και αφού ελήφθη υπόψη η ευελιξία που παρέχει η εθνική ρήτρα**

⁶⁴Στις 12 Μαΐου 2026 η Τσεχία ενημέρωσε την Επιτροπή σχετικά με την πρόθεσή της να υποβάλει αναθεωρημένο εθνικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο.

διαφυγής, η Δανία συμμορφώνεται με τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών το 2025 και προβλέπεται ότι θα συμμορφωθεί το 2026.

Γερμανία — Η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 είναι χαμηλότερη από τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο. Η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2026 προβλέπεται ότι θα υπερβεί τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο, τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους. Ωστόσο, η προβλεπόμενη απόκλιση σε σωρευτικούς όρους το 2026 είναι εντός των ορίων ευελιξίας που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής με βάση τις τρέχουσες προβολές για τις αμυντικές δαπάνες. Ως εκ τούτου, **σύμφωνα με την αξιολόγηση και αφού ελήφθη υπόψη η ευελιξία που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, η Γερμανία συμμορφώνεται με τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών το 2025 και προβλέπεται ότι θα συμμορφωθεί το 2026.**

Λόγω του δημοσιονομικού ελλείμματος που το 2026 προβλέπεται να υπερβεί την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ για το έλλειμμα, η Γερμανία αξιολογήθηκε στην έκθεση βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ. Με βάση την αξιολόγηση στην εν λόγω έκθεση, η Επιτροπή είναι της άποψης ότι δεν συντρέχει λόγος να κινηθεί διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος για τη Γερμανία. Οι δημοσιονομικές εξελίξεις στη Γερμανία θα αξιολογηθούν εκ νέου το φθινόπωρο του 2026.

Όσον αφορά το σύνολο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων στις οποίες στηρίζεται η παράταση της περιόδου προσαρμογής, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η υλοποίηση των βασικών σταδίων των εν λόγω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, η οποία έπρεπε να ολοκληρωθεί έως τις 30 Απριλίου 2026, φαίνεται να βρίσκεται σε γενικές γραμμές εντός χρονοδιαγράμματος. **Η Επιτροπή θεωρεί ότι, συνολικά, η Γερμανία έχει τηρήσει ικανοποιητικά τις δεσμεύσεις της.**

Εσθονία — Η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 είναι χαμηλότερη από τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο, τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους. Ωστόσο, η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2026 προβλέπεται να υπερβεί τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο, τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους. Μολονότι το μεγαλύτερο μέρος της αύξησης των αμυντικών δαπανών στην Εσθονία πραγματοποιήθηκε σε προηγούμενα έτη, η προβλεπόμενη απόκλιση σε σωρευτικούς όρους το 2026 είναι εντός των ορίων ευελιξίας που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής με βάση τις τρέχουσες προβολές για τις αμυντικές δαπάνες. Ως εκ τούτου, **σύμφωνα με την αξιολόγηση και αφού ελήφθη υπόψη η ευελιξία που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, η Εσθονία συμμορφώνεται με τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών το 2025 και προβλέπεται ότι θα συμμορφωθεί το 2026.**

Λόγω του δημοσιονομικού ελλείμματος που το 2026 προβλέπεται να υπερβεί την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ για το έλλειμμα, η Εσθονία αξιολογήθηκε στην έκθεση βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ. Με βάση την αξιολόγηση στην εν λόγω έκθεση, η Επιτροπή είναι της άποψης ότι δεν συντρέχει λόγος να κινηθεί διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος για την Εσθονία. Οι δημοσιονομικές εξελίξεις στην Εσθονία θα αξιολογηθούν εκ νέου το φθινόπωρο του 2026.

Ιρλανδία — Η συμμόρφωση με την αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 αξιολογείται με βάση τη σύσταση του Συμβουλίου της 21ης Ιανουαρίου 2025, ενώ για το 2026 η σχετική σύσταση του

Συμβουλίου είναι η σύσταση της 10ης Μαρτίου 2026. Η ετήσια αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 υπερβαίνει το ανώτατο όριο που συνέστησε το Συμβούλιο στις 21 Ιανουαρίου 2025 και η αντίστοιχη απόκλιση υπερβαίνει οριακά το 0,3 % του ΑΕΠ, ενώ ο σωρευτικός ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών είναι χαμηλότερος από το συνιστώμενο ανώτατο όριο. Το 2026 τόσο ο ετήσιος όσο και ο σωρευτικός ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών προβλέπεται να είναι χαμηλότεροι από τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο με τη σύστασή του της 10ης Μαρτίου 2026. Ταυτόχρονα, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η δημοσιονομική θέση το 2025 είναι πλεονασματική και προβλέπεται να παραμείνει πλεονασματική και το 2026. Ως εκ τούτου, **η Ιρλανδία θεωρείται ότι συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις δημοσιονομικής πολιτικής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης το 2025 και προβλέπεται να συμμορφώνεται το 2026.** Κατά συνέπεια, η Επιτροπή συνιστά στο Συμβούλιο να καλέσει την Ιρλανδία να τηρήσει τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών που συνέστησε το Συμβούλιο στις 10 Μαρτίου 2026.

Ελλάδα — Η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 είναι χαμηλότερη από τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο, τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους. Στο μεταξύ, η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2026 προβλέπεται να υπερβεί τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο, τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους. Ωστόσο, η προβλεπόμενη απόκλιση σε σωρευτικούς όρους το 2026 είναι εντός των ορίων ευελιξίας που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής με βάση τις τρέχουσες προβολές για τις αμυντικές δαπάνες. Ως εκ τούτου, **σύμφωνα με την αξιολόγηση και αφού ελήφθη υπόψη η ευελιξία που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, η Ελλάδα συμμορφώνεται με τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών το 2025 και προβλέπεται να εξακολουθήσει να συμμορφώνεται το 2026.**

Ισπανία — Η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 υπερβαίνει τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο, τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους. Ωστόσο, η σωρευτική απόκλιση είναι εντός των ορίων ευελιξίας που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής⁶⁵ με βάση τις τρέχουσες εκτιμήσεις για τις αμυντικές δαπάνες. Η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2026 προβλέπεται να υπερβεί τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο, τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους. Η αντίστοιχη σωρευτική απόκλιση μειώνεται κάτω από το όριο του 0,6 % του ΑΕΠ αφού ληφθεί υπόψη η ευελιξία για υψηλότερες αμυντικές δαπάνες που παρέχεται από την εθνική ρήτρα διαφυγής. Ως εκ τούτου, **σύμφωνα με την αξιολόγηση και αφού ελήφθη υπόψη η ευελιξία που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, η Ισπανία συμμορφώνεται με τον μέγιστο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών το 2025, και προβλέπεται να διατρέχει κίνδυνο μη συμμόρφωσης το 2026.** Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συνιστά στο Συμβούλιο να καλέσει την Ισπανία να μεριμνήσει ώστε οι καθαρές δαπάνες να ακολουθούν τους συνιστώμενους μέγιστους ρυθμούς αύξησης.

⁶⁵ Όσον αφορά την Ισπανία, στις 22 Μαΐου 2026 η Επιτροπή εξέδωσε σύσταση προς το Συμβούλιο για την ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής για την άμυνα, της οποίας η έγκριση από το Συμβούλιο επί του παρόντος εκκρεμεί. Η αξιολόγηση της συμμόρφωσης της Ισπανίας προϋποθέτει ότι το Συμβούλιο θα ενεργοποιήσει την εθνική ρήτρα διαφυγής.

Όσον αφορά το σύνολο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων στις οποίες στηρίζεται η παράταση της περιόδου προσαρμογής, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η υλοποίηση των βασικών σταδίων των εν λόγω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, η οποία έπρεπε να ολοκληρωθεί έως τις 30 Απριλίου 2026, φαίνεται να βρίσκεται σε γενικές γραμμές εντός χρονοδιαγράμματος. Η φορολογική μεταρρύθμιση βρίσκεται ακόμη υπό αξιολόγηση και η μεταρρύθμιση των φορολογικών ελαφρύνσεων, μαζί με δύο στάδια που σχετίζονται με τον ψηφιακό μετασχηματισμό της εκπαίδευσης, θα αξιολογηθούν στο πλαίσιο της τελευταίας πληρωμής του ΣΑΑ. Όσον αφορά τα μέτρα για τη βελτίωση της διαχείρισης της προσωρινής ανικανότητας προς εργασία, οι περισσότερες περιφέρειες υπέγραψαν συμφωνίες εταιρικής σχέσης με το Εθνικό Ίδρυμα Κοινωνικής Ασφάλισης, ενώ οι συμφωνίες με τα ταμεία αλληλασφάλισης έχουν υπογραφεί μόνο από τρεις περιφέρειες και δύο αυτόνομες πόλεις. Όσον αφορά την αναγνώριση της ισοτιμίας των διπλωμάτων, έχει εκδοθεί και τεθεί σε εφαρμογή υπουργική απόφαση με την οποία καθορίζονται οδηγίες για τη διαχείριση των διαδικασιών αναγνώρισης της ισοτιμίας τίτλων σπουδών πανεπιστημίων της αλλοδαπής. **Η Επιτροπή θεωρεί ότι, συνολικά, η Ισπανία έχει τηρήσει ικανοποιητικά τις δεσμεύσεις της.**

Κροατία — Η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 υπερβαίνει τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο, τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους. Η αντίστοιχη σωρευτική απόκλιση παραμένει πάνω από το 0,6 % του ΑΕΠ αφού ληφθεί υπόψη η ευελιξία για υψηλότερες αμυντικές δαπάνες που παρέχεται από την εθνική ρήτρα διαφυγής. Ομοίως, η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2026 προβλέπεται να υπερβεί τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο, τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους. Η αντίστοιχη σωρευτική απόκλιση προβλέπεται να παραμείνει πάνω από το εν λόγω όριο αφού ληφθεί υπόψη η ευελιξία για υψηλότερες αμυντικές δαπάνες που παρέχεται από την εθνική ρήτρα διαφυγής. Ως εκ τούτου, **σύμφωνα με την αξιολόγηση και αφού ελήφθη υπόψη η ευελιξία που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, η Κροατία βρίσκεται σε κατάσταση ουσιώδους μη συμμόρφωσης με τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών το 2025 και προβλέπεται να διατρέχει κίνδυνο ουσιώδους μη συμμόρφωσης το 2026.** Κατά συνέπεια, η Επιτροπή συνιστά στο Συμβούλιο να καλέσει την Κροατία να λάβει μέτρα για τον έλεγχο των καθαρών δαπανών ώστε να ακολουθούν τους συνιστώμενους μέγιστους ρυθμούς αύξησης. Ταυτόχρονα, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, για την Κροατία, ο δείκτης δημόσιου χρέους είναι χαμηλότερος από την τιμή αναφοράς του 60 % του ΑΕΠ το 2025 και ότι το δημοσιονομικό έλλειμμα και το δημόσιο χρέος προβλέπεται να είναι χαμηλότερα από 3 % και 60 % του ΑΕΠ, αντίστοιχα, το 2026.

Κύπρος — Η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 υπερβαίνει τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο, τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους. Οι αντίστοιχες αποκλίσεις υπερβαίνουν το 0,3 % του ΑΕΠ και το 0,6 % του ΑΕΠ, αντίστοιχα. Ομοίως, το 2026 η αύξηση των καθαρών δαπανών προβλέπεται να υπερβεί τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους και οι αντίστοιχες αποκλίσεις υπερβαίνουν το 0,3 % του ΑΕΠ και το 0,6 % του ΑΕΠ, αντίστοιχα. Ταυτόχρονα, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η δημοσιονομική θέση το 2025 είναι πλεονασματική και προβλέπεται να παραμείνει πλεονασματική

και το 2026. Ως εκ τούτου, η **Κύπρος θεωρείται ότι συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις δημοσιονομικής πολιτικής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και το 2025 και το 2026**. Ωστόσο, προβλέπεται ότι η αύξηση των καθαρών δαπανών θα υπερβεί τα συνιστώμενα ανώτατα όρια. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συνιστά στο Συμβούλιο να καλέσει την Κύπρο να μεριμνήσει ώστε οι καθарές δαπάνες να ακολουθούν τους συνιστώμενους μέγιστους ρυθμούς αύξησης.

Λετονία — Η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 είναι χαμηλότερη από τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο, τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους. Το 2026 η ετήσια αύξηση των καθαρών δαπανών υπερβαίνει το ανώτατο όριο που συνέστησε το Συμβούλιο, ενώ η σωρευτική αύξηση των καθαρών δαπανών είναι χαμηλότερη από το συνιστώμενο ανώτατο όριο. Ως εκ τούτου, **σύμφωνα με την αξιολόγηση και αφού ελήφθη υπόψη η ευελιξία που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, η Λετονία συμμορφώνεται με τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών το 2025 και προβλέπεται ότι θα συμμορφωθεί το 2026**.

Λόγω του δημοσιονομικού ελλείμματος που το 2026 προβλέπεται να υπερβεί την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ για το έλλειμμα, η Λετονία αξιολογήθηκε στην έκθεση βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ. Με βάση την αξιολόγηση στην εν λόγω έκθεση, η Επιτροπή είναι της άποψης ότι, λαμβανομένων υπόψη όλων των σχετικών παραγόντων, κατά περίπτωση, το κριτήριο του ελλείμματος πληρούται από τη Λετονία. Οι δημοσιονομικές εξελίξεις στη Λετονία θα αξιολογηθούν εκ νέου το φθινόπωρο του 2026.

Λιθουανία — Η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 υπερβαίνει τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο. Η αντίστοιχη σωρευτική απόκλιση μειώνεται κάτω από το 0,6 % του ΑΕΠ αφού ληφθεί υπόψη η ευελιξία για υψηλότερες αμυντικές δαπάνες που παρέχεται από την εθνική ρήτρα διαφυγής. Ομοίως, η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2026 προβλέπεται να υπερβεί τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο, τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους. Η αντίστοιχη σωρευτική απόκλιση το 2026 προβλέπεται να παραμείνει πάνω από το 0,6 % του ΑΕΠ αφού ληφθεί υπόψη η ευελιξία για υψηλότερες αμυντικές δαπάνες που παρέχεται από την εθνική ρήτρα διαφυγής. Ως εκ τούτου, **σύμφωνα με την αξιολόγηση και αφού ελήφθη υπόψη η ευελιξία που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, η Λιθουανία δεν συμμορφώνεται με τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών το 2025 και προβλέπεται να διατρέχει κίνδυνο ουσιώδους μη συμμόρφωσης το 2026**. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συνιστά στο Συμβούλιο να καλέσει τη Λιθουανία να λάβει μέτρα για τον έλεγχο των καθαρών δαπανών ώστε να ακολουθούν τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης. Ταυτόχρονα, η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι δείκτες του δημοσιονομικού ελλείμματος και του δημόσιου χρέους στη Λιθουανία είναι χαμηλότεροι από το 3 % και το 60 % του ΑΕΠ το 2025 και προβλέπεται να είναι επίσης χαμηλότεροι το 2026.

Λουξεμβούργο — Η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 υπερβαίνει τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους και οι αντίστοιχες αποκλίσεις υπερβαίνουν το 0,3 % του ΑΕΠ και το 0,6 % του ΑΕΠ, αντίστοιχα. Το 2026 ο ετήσιος

ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών προβλέπεται να είναι χαμηλότερος από το συνιστώμενο ανώτατο όριο, ενώ ο σωρευτικός ρυθμός προβλέπεται να το υπερβεί, με αντίστοιχη απόκλιση μικρότερη από 0,1 % του ΑΕΠ σε σωρευτικούς όρους. Ως εκ τούτου, **σύμφωνα με την αξιολόγηση, το Λουξεμβούργο βρίσκεται σε κατάσταση ουσιώδους μη συμμόρφωσης με τον μέγιστο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών το 2025 και προβλέπεται να διατρέχει κίνδυνο μη συμμόρφωσης το 2026 λόγω απόκλισης, σε σωρευτικούς όρους, μικρότερης από 0,1 % του ΑΕΠ.** Κατά συνέπεια, η Επιτροπή συνιστά στο Συμβούλιο να καλέσει το Λουξεμβούργο να λάβει μέτρα για τον έλεγχο των καθαρών δαπανών ώστε να ακολουθούν τους συνιστώμενους μέγιστους ρυθμούς αύξησης. Ταυτόχρονα, η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι δείκτες του δημοσιονομικού ελλείμματος και του δημόσιου χρέους στο Λουξεμβούργο είναι χαμηλότεροι από τους δείκτες του 3 % και του 60 % του ΑΕΠ το 2025 και προβλέπεται να εξακολουθήσουν να είναι χαμηλότεροι το 2026.

Κάτω Χώρες — Η συμμόρφωση με την αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 αξιολογείται με βάση τη σύσταση του Συμβουλίου της 21ης Ιανουαρίου 2025. Για το 2026, η σύσταση που χρησιμοποιήθηκε για την εν λόγω αξιολόγηση είναι εκείνη που εγκρίθηκε σήμερα από την Επιτροπή, της οποίας η έγκριση από το Συμβούλιο εκκρεμεί. Το 2025 τόσο ο ετήσιος όσο και ο σωρευτικός ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών των Κάτω Χωρών υπερβαίνουν τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο στις 21 Ιανουαρίου 2025 και οι αντίστοιχες αποκλίσεις υπερβαίνουν το 0,3 % του ΑΕΠ και το 0,6 % του ΑΕΠ, αντίστοιχα. Το 2026 ο ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών προβλέπεται να υπερβεί το ανώτατο όριο που καθορίζεται στη σύσταση που ενέκρινε σήμερα η Επιτροπή για σύσταση του Συμβουλίου για την έγκριση του αναθεωρημένου μεσοπρόθεσμου σχεδίου των Κάτω Χωρών. Ως εκ τούτου, **σύμφωνα με την αξιολόγηση, οι Κάτω Χώρες βρίσκονται σε κατάσταση ουσιώδους μη συμμόρφωσης με τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών το 2025 και προβλέπεται να διατρέχουν κίνδυνο μη συμμόρφωσης το 2026.** Κατά συνέπεια, η Επιτροπή συνιστά στο Συμβούλιο να καλέσει τις Κάτω Χώρες να τηρήσουν τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών που αναμένεται να εγκριθούν από το Συμβούλιο. Ταυτόχρονα, η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι δείκτες του δημοσιονομικού ελλείμματος και του δημόσιου χρέους στις Κάτω Χώρες είναι χαμηλότεροι από τους δείκτες του 3 % και του 60 % του ΑΕΠ το 2025 και προβλέπεται να είναι επίσης χαμηλότεροι το 2026.

Πορτογαλία — Η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 υπερβαίνει τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο, τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους. Ομοίως, η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2026 προβλέπεται να υπερβεί τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο, τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους. Αφού ληφθεί υπόψη η ευελιξία για υψηλότερες αμυντικές δαπάνες που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, οι αντίστοιχες σωρευτικές αποκλίσεις προβλέπεται να είναι χαμηλότερες από 0,6 % του ΑΕΠ και για τα δύο έτη. Ταυτόχρονα, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η δημοσιονομική θέση το 2025 είναι πλεονασματική και προβλέπεται να είναι σχεδόν ισοσκελισμένη το 2026. Ως εκ τούτου, **η Πορτογαλία θεωρείται ότι συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις δημοσιονομικής πολιτικής του Συμφώνου**

Σταθερότητας και Ανάπτυξης και το 2025 και το 2026. Ωστόσο, αφού ληφθεί υπόψη η ευελιξία που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, η αύξηση των καθαρών δαπανών προβλέπεται να υπερβεί τα συνιστώμενα ανώτατα όρια. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συνιστά στο Συμβούλιο να καλέσει την Πορτογαλία να μεριμνήσει ώστε οι καθαρές δαπάνες να ακολουθούν τους συνιστώμενους μέγιστους ρυθμούς αύξησης.

Σλοβενία — Η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 υπερβαίνει τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο, τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους. Ομοίως, η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2026 προβλέπεται να υπερβεί τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο, τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους. Αφού ληφθεί υπόψη η ευελιξία για υψηλότερες αμυντικές δαπάνες που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, οι αντίστοιχες σωρευτικές αποκλίσεις προβλέπεται να είναι χαμηλότερες από 0,6 % του ΑΕΠ το 2025 και να υπερβούν αυτό το ποσοστό το 2026. Ως εκ τούτου, **σύμφωνα με την αξιολόγηση και αφού ελήφθη υπόψη η ευελιξία που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής, η Σλοβενία δεν συμμορφώνεται με τον μέγιστο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών το 2025, και προβλέπεται να διατρέχει κίνδυνο ουσιώδους μη συμμόρφωσης το 2026.** Κατά συνέπεια, η Επιτροπή συνιστά στο Συμβούλιο να καλέσει τη Σλοβενία να λάβει μέτρα για τον έλεγχο των καθαρών δαπανών ώστε να ακολουθούν τους συνιστώμενους μέγιστους ρυθμούς αύξησης. Η επιβεβαίωση της ουσιώδους μη συμμόρφωσης με βάση τα απολογιστικά στοιχεία για το 2026 θα μπορούσε να οδηγήσει σε έκθεση βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με το κριτήριο του χρέους.

Λόγω του δημοσιονομικού ελλείμματος που το 2026 προβλέπεται να υπερβεί την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ για το έλλειμμα, η Σλοβενία αξιολογήθηκε στην έκθεση βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ. Με βάση την αξιολόγηση στην εν λόγω έκθεση, η Επιτροπή είναι της άποψης ότι σε αυτό το στάδιο δεν συντρέχει λόγος να κινηθεί διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος για τη Σλοβενία. Οι δημοσιονομικές εξελίξεις στη Σλοβενία θα αξιολογηθούν εκ νέου το φθινόπωρο του 2026. Ωστόσο, εξακολουθεί να υπάρχει σημαντική αβεβαιότητα σχετικά με τις δημοσιονομικές προοπτικές της Σλοβενίας το 2026. Αν δεν ληφθούν επαρκή διορθωτικά μέτρα με αξιόπιστο και έγκαιρο τρόπο μπορεί να κινηθεί διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος με βάση το κριτήριο του ελλείμματος το φθινόπωρο.

Σουηδία — Η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 είναι χαμηλότερη από τα ανώτατα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο, τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους. Το 2026 η αύξηση των καθαρών δαπανών προβλέπεται να υπερβεί το ανώτατο όριο που συνέστησε το Συμβούλιο σε ετήσια βάση και η αντίστοιχη απόκλιση προβλέπεται να υπερβεί το 0,3 % του ΑΕΠ. Ωστόσο, η αύξηση των καθαρών δαπανών σε σωρευτικούς όρους προβλέπεται να είναι χαμηλότερη από το συνιστώμενο ανώτατο όριο. Ως εκ τούτου, **σύμφωνα με την αξιολόγηση, η Σουηδία συμμορφώνεται με τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών το 2025. Το 2026 η Σουηδία προβλέπεται να διατρέχει κίνδυνο ουσιώδους μη συμμόρφωσης με τον συνιστώμενο ετήσιο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών, ενώ προβλέπεται να συμμορφώνεται με τον σωρευτικό ρυθμό αύξησης.** Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συνιστά στο

Συμβούλιο να καλέσει τη Σουηδία να μεριμνήσει ώστε οι καθαρές δαπάνες να ακολουθούν τους συνιστώμενους μέγιστους ρυθμούς αύξησης. Ταυτόχρονα, η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι δείκτες του δημοσιονομικού ελλείμματος και του δημόσιου χρέους στη Σουηδία είναι χαμηλότεροι από τους δείκτες του 3 % και του 60 % του ΑΕΠ το 2025 και προβλέπεται να είναι επίσης χαμηλότεροι το 2026.

Πίνακας 3 Ετήσιες και σωρευτικές αποκλίσεις (% του ΑΕΠ) της αύξησης των καθαρών
δαπανών

Ετήσιες και σωρευτικές αποκλίσεις (% του ΑΕΠ)

	Ετήσια απόκλιση		Σωρευτική απόκλιση		Εθνική ρήτρα διαφυγής	Έτος αναφοράς για την εθνική ρήτρα διαφυγής	Σωρευτική απόκλιση λαμβανομένης υπόψη της ευελιξίας από την εθνική ρήτρα διαφυγής	
	2025	2026	2025	2026			2025	2026
	(Α)	(Β)	(Γ)	(Δ)			(Ε)	(ΣΤ)

Κράτη μέλη σε διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος

BE	0,1	-0,3	0,1	-0,2	Ναι	2021	-0,5	-0,9
FR	0,0	0,1	-0,3	-0,2	Όχι	-	-	-
IT	0,1	-0,1	0,0	-0,1	Όχι	-	-	-
HU	1,5	2,3	0,8	3,0	Ναι	2021	0,0	1,9
MT*	-0,1	0,1	2,3	2,2	Όχι	-	-	-
AT	-0,3	-0,1	-0,3	-0,4	Ναι	2021	-0,4	-0,7
PL	0,9	-0,2	1,2	1,0	Ναι	2021	-0,3	-0,5
RO	-0,8	-0,3	-0,8	-1,0	Όχι	-	-	-
SK	-0,9	0,8	-1,9	-1,0	Ναι	2021	-2,5	-1,6
FI	-1,0	1,5	-1,0	0,5	Ναι	2021	-1,6	-0,9

Άλλα κράτη μέλη

BG	2,1	0,2	2,1	2,2	Ναι	2024	1,4	1,6
CZ	0,2	1,5	-1,4	0,1	Ναι	2021	-1,7	-0,2
DK	1,0	0,4	-0,6	-0,1	Ναι	2021	-1,6	-1,5
DE	-0,3	0,5	-0,3	0,3	Ναι	2021	-0,7	-0,5
EE	-2,0	2,8	-1,4	1,5	Ναι	2021	-2,9	0,0
IE	-0,5	-0,1	-0,5	-0,6	Όχι	-	-	-
EL	-0,3	1,5	-1,3	0,2	Ναι	2024	-1,5	-0,2
ES^	0,4	0,6	0,1	0,7	Ναι	2024	-0,1	0,4
HR	1,8	0,3	1,4	1,6	Ναι	2021	0,9	1,0
CY	1,3	0,9	1,0	1,8	Όχι	-	-	-
LV	-0,4	1,2	-1,9	-0,6	Ναι	2021	-2,6	-2,1
LT	1,5	0,7	1,5	2,2	Ναι	2021	0,3	0,7
LU	1,3	-0,6	0,6	0,0	Όχι	-	-	-
NL	-	0,1	-	0,1	Όχι	-	-	-
PT	0,2	0,2	0,4	0,6	Ναι	2021	0,4	0,6
SI	1,4	1,2	0,5	1,7	Ναι	2021	0,3	1,2
SE	-0,9	1,0	-1,1	0,0	Όχι	-	-	-

Πίνακας 3 — συνέχεια

Ετήσιες και σωρευτικές αποκλίσεις (% του ΑΕΠ) — προηγούμενες συστάσεις[§]

	Ετήσια απόκλιση		Σωρευτική απόκλιση		Εθνική ρήτρα διαφυγής	Έτος αναφοράς για την εθνική ρήτρα διαφυγής	Σωρευτική απόκλιση λαμβανομένης υπόψη της ευελιξίας από την εθνική ρήτρα διαφυγής	
	2025	2026	2025	2026			2025	2026
	(Α)	(Β)	(Γ)	(Δ)	(Ε)	(ΣΤ)	(Ζ)	(Η)
IE	0,3	-	-0,1	-	Όχι	-	-	-
NL	1,5	-	1,0	-	Όχι	-	-	-
FI	-1,3	-	-1,5	-	Ναι	2021	-2,5	-

Σημείωση: Θετική (αρνητική) απόκλιση υποδεικνύει ότι η αύξηση των καθαρών δαπανών υπερβαίνει (είναι χαμηλότερη από) τα μέγιστα όρια που συνέστησε το Συμβούλιο. Όσον αφορά τα κράτη μέλη για τα οποία έχει ενεργοποιηθεί η εθνική ρήτρα διαφυγής για τις αμυντικές δαπάνες, οι αποκλίσεις πάνω από το όριο του 0,6 % του ΑΕΠ στις στήλες Ζ και Η επισημαίνονται με έντονους χαρακτήρες. Για τα υπόλοιπα κράτη μέλη, οι αποκλίσεις στις στήλες Α έως Δ επισημαίνονται με έντονους χαρακτήρες αν υπερβαίνουν τα όρια του 0,3 % του ΑΕΠ (σε ετήσια βάση) και/ή του 0,6 % του ΑΕΠ (σωρευτικά). Επισημαίνεται ότι η αξιολόγηση της συμμόρφωσης με την αύξηση των καθαρών δαπανών από την Επιτροπή βασίζεται σε ακριβή αριθμητικά στοιχεία. Στην παρούσα ανακοίνωση, τα αριθμητικά στοιχεία στα οποία βασίζεται η αξιολόγηση έχουν στρογγυλοποιηθεί στο πρώτο δεκαδικό ψηφίο για λόγους παρουσίασης.

* Για τη Μάλτα, η Επιτροπή συνιστά στο Συμβούλιο την κατάργηση της απόφασης για τη διαπίστωση υπερβολικού ελλείμματος. ^ Οι στήλες Ε έως Η αφορούν την ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής για τις αμυντικές δαπάνες. § Για την Ιρλανδία, τις Κάτω Χώρες και τη Φινλανδία, η αξιολόγηση του 2025 διενεργείται με βάση τις συστάσεις του Συμβουλίου που εκδόθηκαν τον Ιανουάριο του 2025.

Πηγή: εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής και υπολογισμοί της Επιτροπής

Πίνακας 4 Ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης, δημόσιο χρέος και αύξηση του ΑΕΠ

	Ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης (% του ΑΕΠ)			Δημόσιο χρέος (% του ΑΕΠ)			ΑΕΠ (πραγματικός ρυθμός αύξησης)		
	2025	2026	2027	2025	2026	2027	2025	2026	2027
Κράτη μέλη σε διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος									
BE	-5,2	-5,2	-5,4	107,9	110,5	112,8	1,0	0,7	0,9
FR	-5,1	-5,1	-5,7	115,6	118,1	120,2	0,8	0,8	1,1
IT	-3,1	-2,9	-2,9	137,1	138,5	139,2	0,5	0,5	0,6
HU	-4,7	-6,2	-5,8	74,6	75,1	76,8	0,5	1,8	2,1
MT*	-2,2	-2,2	-2,1	46,4	46,2	46,2	4,0	3,7	3,6
AT	-4,2	-4,1	-4,1	81,5	83,4	84,9	0,6	0,6	0,9
PL	-7,3	-6,5	-6,3	59,7	64,5	68,3	3,6	3,5	2,8
RO	-7,9	-6,2	-5,8	59,3	61,6	63,4	0,7	0,1	2,3
SK	-4,5	-4,6	-5,4	61,4	63,7	66,9	0,8	0,8	1,5
FI	-3,4	-4,5	-4,6	88,5	91,2	93,1	0,2	0,8	1,4
Άλλα κράτη μέλη									
BG	-3,5	-4,1	-4,3	29,9	32,3	35,5	3,1	2,5	2,2
CZ	-2,1	-2,8	-2,9	44,3	45,8	47,2	2,6	1,8	2,4
DK	2,9	0,9	0,5	27,9	27,0	26,2	2,9	1,9	1,8
DE	-2,7	-3,7	-4,1	63,5	65,8	68,0	0,2	0,6	0,9
EE	-2,0	-4,5	-4,8	24,1	26,9	30,5	0,6	1,6	1,7
IE	1,8	1,4	1,2	32,9	32,4	31,6	12,3	-1,2	3,4
EL	1,7	0,8	0,6	146,1	140,7	134,4	2,1	1,8	1,6
ES	-2,4	-2,4	-2,0	100,7	99,6	98,9	2,8	2,4	1,9
HR	-3,0	-2,9	-2,7	56,3	55,9	55,6	3,4	2,7	2,5
CY	3,4	2,1	2,5	55,0	50,4	45,5	3,8	2,3	2,7
LV	-2,5	-3,3	-4,3	46,9	48,8	53,8	2,1	1,4	1,6
LT	-1,8	-2,2	-2,7	39,5	44,6	48,4	2,9	3,0	2,1
LU	-2,0	-1,2	-1,5	26,5	29,2	30,2	0,6	1,6	2,0
NL	-1,6	-2,5	-1,9	44,4	46,9	47,0	1,8	1,0	1,1
PT	0,7	-0,1	-0,4	89,7	87,6	86,0	1,9	1,7	1,8
SI	-2,5	-3,3	-3,5	65,7	64,9	65,1	1,1	1,9	2,3
SE	-1,3	-2,8	-2,5	35,1	36,6	37,7	1,5	1,8	2,2

* Για τη Μάλτα, η Επιτροπή συνιστά στο Συμβούλιο την κατάργηση της απόφασης για τη διαπίστωση υπερβολικού ελλείμματος. Πηγή: εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής

Πλαίσιο 5 — Μεθοδολογική προσέγγιση στην οποία βασίζεται η αξιολόγηση της συμμόρφωσης

Ένα κράτος μέλος αξιολογείται ⁽⁶⁶⁾ ως «συμμορφούμενο» όταν η αύξηση των καθαρών δαπανών ⁽⁶⁷⁾ βρίσκεται εντός των ανώτατων ορίων που συνέστησε το Συμβούλιο. Όταν η αύξηση των καθαρών δαπανών είναι υψηλότερη από τη συνιστώμενη (δηλαδή θετικές αποκλίσεις), η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη το μέγεθος της απόκλισης σε σχέση με τα όρια του 0,3 % του ΑΕΠ σε ετήσια βάση (βλ. στήλες Α και Β στον πίνακα ΧΙΧ) και του 0,6 % του ΑΕΠ σε σωρευτικούς όρους βάση από την έναρξη του σχεδίου (στήλες Γ και Δ). Θετική απόκλιση χαμηλότερη από αυτά τα όρια συνεπάγεται αξιολόγηση (ύπαρξης κινδύνου) μη συμμόρφωσης, ενώ απόκλιση πάνω ένα από αυτά τα όρια συνεπάγεται αξιολόγηση (ύπαρξης κινδύνου) ουσιώδους μη συμμόρφωσης ⁽⁶⁸⁾. Όταν αξιολογεί τη συμμόρφωση με βάση την αύξηση των καθαρών δαπανών, η Επιτροπή λαμβάνει επίσης υπόψη τη συνολική δημοσιονομική θέση ενός κράτους μέλους, ιδίως αν είναι σχεδόν ισοσκελισμένη ή πλεονασματική.

Την άνοιξη του 2026, για πρώτη φορά μετά την έναρξη ισχύος του μεταρρυθμισμένου πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης, η δημοσιονομική αξιολόγηση αντικατοπτρίζει τον υπολογισμό από την Επιτροπή του λογαριασμού ελέγχου για κάθε κράτος μέλος με βάση απολογιστικά στοιχεία. Με τους λογαριασμούς ελέγχου παρακολουθούνται οι αποκλίσεις από τους συνιστώμενους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών τόσο σε ετήσιους όσο και σε σωρευτικούς όρους από το έτος βάσης της σχετικής σύστασης του Συμβουλίου για κάθε κράτος μέλος. Οι λογαριασμοί ελέγχου αποτελούν επίσης τη βάση για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τις συστάσεις του Συμβουλίου στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος.

Όσον αφορά τα κράτη μέλη για τα οποία έχει ενεργοποιηθεί η εθνική ρήτρα διαφυγής για τις αμυντικές δαπάνες (στήλη Ε), κατά την αξιολόγηση της συμμόρφωσης δίνεται έμφαση στη σύγκριση σε σωρευτική βάση και ελέγχεται, μεταξύ άλλων, αν τυχόν θετική απόκλιση από τη συνιστώμενη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών σε σωρευτικούς όρους εξηγείται από αντίστοιχη αύξηση των αμυντικών δαπανών σε σύγκριση με το έτος αναφοράς (στήλη ΣΤ), έως και 1,5 % του ΑΕΠ κατά την περίοδο 2025-2028. Αν η σωρευτική απόκλιση μπορεί να εξηγηθεί από την αύξηση των αμυντικών δαπανών σε σύγκριση με το έτος αναφοράς (στήλες Ζ και Η), το κράτος μέλος θεωρείται συμμορφούμενο.

⁶⁶ Η αξιολόγηση της συμμόρφωσης με την αύξηση των καθαρών δαπανών που διενεργεί η Επιτροπή βασίζεται σε ακριβή αριθμητικά στοιχεία από τον λογαριασμό ελέγχου. Στην παρούσα ανακοίνωση, τα αριθμητικά στοιχεία στα οποία βασίζεται η αξιολόγηση έχουν στρογγυλοποιηθεί στο πρώτο δεκαδικό ψηφίο για λόγους παρουσίας (βλ. πίνακα 3).

⁶⁷ Για αναλυτική παρουσίαση του δείκτη καθαρών δαπανών και του λογαριασμού ελέγχου, βλ. τους δημοσιονομικούς στατιστικούς πίνακες, οι οποίοι παρέχουν βασικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των δημοσιονομικών πολιτικών των κρατών μελών [SWD(2026) 200 final, Βρυξέλλες, 3.6.2026].

⁶⁸ Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/97, αν το δημόσιο χρέος ενός κράτους μέλους υπερβαίνει το 60 % του ΑΕΠ, η δημοσιονομική του θέση δεν είναι «σχεδόν ισοσκελισμένη ή πλεονασματική» και η απόκλιση της αύξησης των καθαρών δαπανών από τα συνιστώμενα ανώτατα όρια υπερβαίνει το 0,3 % του ΑΕΠ ετησίως ή το 0,6 % του ΑΕΠ σωρευτικά, η Επιτροπή θα πρέπει να συντάσσει έκθεση σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ για την αξιολόγηση του κριτηρίου του χρέους.